

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Wat Praat Jij Raar! A qualitative case study into Randstad accent Accommodation in Leiden Student Circles.

Diepen, Rob van

Citation

Diepen, R. van. (2022). *Wat Praat Jij Raar!: A qualitative case study into Randstad accent Accommodation in Leiden Student Circles.*

Version: Not Applicable (or Unknown)

License: [License to inclusion and publication of a Bachelor or Master thesis in the Leiden University Student Repository](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/3454115>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

s1868365

Van Diepen, Rob

Master Thesis

MA Linguistics

Modern Languages

Supervisor: G.J. Rutten

Second reader: T.A. Simons

Wat Praat Jij Raar! A qualitative case study into Randstad accent Accommodation in Leiden Student
Circles.

Abstract

The present study investigates to what extent students, who originate from outside of the Randstad area, accommodate their accent, during their studies here, to Leiden students who have studied in Leiden for a longer time. Moreover, a linguistically marked feature, the "Gooise r" is also said to be employed in Leiden and cultivated among these Leiden students. Both of these phenomena were investigated through qualitative interviews. This was researched via the following questions.

1. To what extent do students who come from outside of Leiden accommodate their accent to their peers and why?
 - a. What did they alter?
 - b. To what extent do students possess the so-called Gooise "r"?
 - c. What are the social and or linguistic connotations of the Gooise "r" in Leiden student circles?
 - d. Do they align with existing academic and popular media ones?

It turned out that these students accommodated their accent and language to their peers in varying degrees. Possible reasons were their social network, intergroup relations, remarks and preventing miscommunication. The "Gooise r" was also present among the majority of the participants. They associated its usage with posh Leiden students or posh people in general, middle class "Leids" or working class "Leienaren". They all attributed its usage to the Randstad region.

Table of Contents

Abstract	2
Table of Contents	3
1. Introduction	6
1.1 Overview	6
1.2 Research Question:	7
1.3 Literature Review	7
1.3.1 Dialect & Accent	7
1.3.2 Linguistic Accommodation	7
1.3.3 Style	9
1.3.4 Linguistic Markedness	9
1.3.6 Linguistic Discrimination	11
1.3.7 Group Dynamics	11
1.3.8 The Gooise "r"	12
1.3.8.1 Where is it?	13
1.3.8.2 Existing Social Connotations of the Gooise "r"	14
2. Methodology: Qualitative Interview	16
2.1 Requirements	16
2.2 Advantages	17
2.3 Risks	17
2.4 Procedure	18
2.5 Participants	19
3. Results	22
3.1 Accommodation	22
3.1.2 In-between	25
3.1.3 Almost Accommodated	34
3.1.4 Accommodated	37
3.2 The Gooise "r"	40
3.2.1 Fronted "r"	43
3.2.2 Those Who did not Differentiate between the two r's.	45
3.2.3 Backed "r"	46
4. Conclusion	48
4.1 Accommodation	48

	4
4.2 The Gooise "r"	50
4.3 Research Question:	51
4.4 Limitations	52
References	53
Appendices	57
A. Interview	57
A.1 Toestemmingsverklaring Masterscriptie Onderzoek	57
A.2 Whatsapp Bericht	58
A.3 Interview	59
A.4 Transcripts Audio Fragments Gooise "r"	60
B. Transcripts Interviews	
	61
(1) Participant A	61
(2) Participant B	64
(3) Participant C	68
(4) Participant D	75
(5) Participant E	81
(6) Participant F	86
(7) Participant G	94
(8) Participant H	100
(9) Participant I	106
(10) Participant J	112
(11) Participant K	117
(12) Participant L	124
(13) Participant M	133
(14) Participant N	140
(15) Participant O	146
(16) Participant P	153
(17) Participant Q	159
(18) Participant R	167
(19) Participant S	172
(20) Participant T	178

1. Introduction

1.1 Overview

Language has social meaning, this very meaning is constructed by people itself and the context in which language is uttered. Specific language then can be very clearly marked and conjure up a vast sum of social connotations. An example of this in the Netherlands is the "Gooise 'r'", an emergent pronunciation which originates from the Randstad region (Van Bezooijen 2007) . As Smakman describes it, the "r" is most relevant in the coda position. When "r" is used in this position, it gives rise to connotations. The phonetic transcription is the [ɾ] (Van Bezooijen en Van den Berg, De Gooise R: Wie ziet er Wat in en Waarom?). He calls it a stereotyped "r" (Smakman 2006, 222). This "r" is associated with "t Gooi and Kinderen voor Kinderen" (Dutch TV Children's Choir) (Dietz and Ham 2020). Moreover, because the "r" frequently occurs in the Dutch language and it has a wide "articulatory range" (Smakman 2006, 222), it is a very "powerful cue for speaker identification" (222). Students in Leiden are said to employ this specific approximant /r/. They migrate within their country to attend universities or Dutch HBO-studies. They mostly start living there after their first year. These domestic knowledge migrants who move to this specific town for their studies, are said to be its cultivators and adopt it in their speech for social reasons Van Bezooijen 2005; Van Bezooijen en Van den Berg, 105) . However, how and why this accommodation takes place has not been researched thoroughly. Important factors in linguistic accommodation are the social connotations that linguistic features have (Dodsworth 2017, 22).

Therefore, the social connotations of the "Gooise r" within Leiden student circles were investigated.

Next to this, the more general experience of their accent and or dialect alteration/accommodation was looked at. First, the relevant literature about the Gooise /r/ and linguistic accommodation was reviewed. After this, interviews were held with around 20 participants who used to live outside of the Randstad region and then moved to Leiden for their education (knowledge migrants). This choice was based on their capacity to be able accommodate their speech to this region. They had higher chances of speaking a different accent and or possessing a different /r/, because they were not originally from the Randstad region and therefore might not possess such an accent. Their own accent and the development of this during their studies was also looked at. The interviews focused on what social connotations they might have with this phoneme and whether they have adopted this phoneme and why. Furthermore, possible other linguistic features which they associate with this phoneme were asked for. This led to a case study about speakers' accent

development, this phoneme and its usage among students in Leiden, who originally came from outside of the Randstad.

1.2 Research Question:

The aim of the present research is to better understand possible accommodation of students in Leiden who originally came from outside of the Randstad by looking at a socially marked linguistic feature: the Gooise "r". This will be achieved by looking at the following questions:

2. To what extent do students who come from outside of Leiden accommodate their accent to their peers and why?
 - a. What did they alter?
 - b. To what extent do students possess the so-called Gooise "r"?
 - c. What are the social and or linguistic connotations of the Gooise r in Leiden student circles? Do they align with existing academic and popular media ones?

1.3 Literature Review

1.3.1 Dialect & Accent

In order to answer these questions, what exactly dialect and accent are must first be focussed on. They are two heavily socially marked terms. Dialect generally indicates speech from a specific geographical area, such as a region, city, town, or village (Smakman 2017, 31). Dialects are often compared to the standard language and are seen as deviant from this standard. However, they are completely valid language systems, which advance throughout time (Smakman 2017, 31). Next to dialect there is also accent which is mostly related to the way people utter language. In daily life, however, accent is used to imply incorrectness of their pronunciation. This deviation is for some a grave condition, for others, it is something they can be proud of. The deviation in general or the so-called "incorrectness" attached to these terms are already indications of connotations of certain accents or dialects (Smakman 2017, 31). Thus linguistically speaking dialect is mostly a specific language system related to geographical origin and accent is related to pronunciation.

1.3.2 Linguistic Accommodation

However, dialects and accents are not a static thing, they can change. When people with similar dialects or accents interact with each other for a long period of time, they will adapt their dialects to one another. A fairy-tale way of explaining this would be that two variants meet, fall in

love and marry. Marriage means compromises, so eventually they will adjust and accommodate equally to one another in this marriage. This change is brought about by frequent "face to face contact" (Dodsworth 2017, 332) over a longer period of time. This phenomenon is called linguistic accommodation (Dodsworth 2017, 332; Smakman 2017, 65). Accommodation on an individual level, is the degree to which the speaker adapts her speech to her interlocutor. When two people like each other and have a conversation, it is thought that they might adjust their language a bit to sound more like each other (Smakman 2017, 65).

This degree of adaptation is divided into convergence and divergence. Convergence is when a speaker talks to an interlocutor which he adjusts his speech to. Divergence is when the speech is altered to sound differently to that from the interlocutor. This can lead to creating distance between speaker and interlocutor (Smakman 2017, 66). Dodsworth deems this alteration of speech as a natural thing for people to do. When people meet others, they (most of the time) automatically try to adjust themselves in behaviour and language to the one who is in front of them (Dodsworth 2017, 343). This accommodation is different depending on who you are as a person. Some people might not accommodate at all, while others might do so completely. Each person has their goals to achieve and thus has a varying need to adjust (Dodsworth 2017, 343).

Moreover, there are power relations at play between accent/dialects, especially in individual cases. If one person with a regional accent/dialect moves to another area with another dominant dialect or accent, then that person will most likely adapt or accommodate to that dominant dialect/accents (Dodsworth 2017, 332). This can simply be due to frequency. The dominant dialect occurs more in certain contexts than the minority dialect and therefore the minority dialect speaker will start using the more frequently heard dominant form. This losing variant can then become socially marked in some way. In most cases, this is a negative association with the linguistic feature or lexical item, since it is uncommon or looked down upon. Which might contribute to the speaker refraining from using their own original variant (Dodsworth 2017, 332).

However, accommodation to one single language system does not always need to take place. There is the so-called "social or stylistic reallocation" (Dodsworth 2017, 333). The two variants remain present, however, they may become context dependent, only used with certain "social groups or [...] meanings". This still means that one of the two variants can be associated with a high prestigious style or with a more low informal style. These variants can be accents and or on a more individual level such as sounds. (Dodsworth 2017, 333). An example of this could be a person returning to their parents and switching back to their dialect spoken back home, but when returning to where she currently lives, switching to the dialect spoken there. Thus a person can keep using two dialects or accents for different social contexts.

Possible explanations for accommodation are several. One relevant theory is the Audience Design theory. It states that a person's style depends on who he is talking to or who he thinks might hear him. The speaker adjusts his speech to his imagined or real audience. It is the knowledge about the audience that lets the speaker alter his speech (Smakman 2017, 66). Another theory is the social networks theory. People interact with other people and are connected with them to varying degrees. These are called social contacts, together such a group of social contacts is called a network. The speaker adjusts his or her speech to this network. Of course, this depends on the depth and cohesion of such a network (Smakman 2017, 67). Next to this there are communities of practice. These are people that participate in a (chosen) shared activity together. They only see each other in that context. An example could be a football team. When you participate in such a group you adapt to specific behaviours and or linguistic expressions that are present there and shared between members (Smakman 2017, 68). Linguistic accommodation is therefore not an idealistic fairy tale where two dialects or accents meet and mingle, but rather a more complicated story where context and the individual himself is relevant for the degree of alteration.

1.3.3 Style

This alteration of speech, in order to achieve certain goals, is referred to as style. It can be described as a varying use of language use systems such as sociolects, regiolects, etc. in specific ways. These systems are able to methodically blend in a specific context (Smakman 2017, 29). This is referred to as stylistic variation. The term style is simply put the alterations a speaker does to his/her language in order to accommodate to their social context, their interlocutors characteristics or the purpose of a dialogue (Smakman 2017, 29). Style is therefore a personal choice for a speaker to alter his speech to his context.

1.3.4 Linguistic Markedness

Language is socially marked, not every word in every context, but most linguistic features are, they are salient. Salience is when certain dialectal variables have social indexation (Rącz 2013, 23). Thus a linguistic feature is coded or marked as being part of a certain sociolinguistic identity (26). This is another word for a linguistic feature being marked. This is related to the the indexicality theory. According to Smakman, pronunciation can be seen as an indication of being part of a certain social group or identity (Smakman 2017, 107-113; Sneller and Roberts 298; Bucholtz and Hall 585). Labov referred to these linguistic features or indices as "indicators" (people notice it) and markers when social meaning is attributed to it (Rącz 2013, 26). These social attitudes have an impact on the way people evaluate and index the identity of a speaker (Smakman, 2017, 107; Yule 300). These

indexed identities do not have to be true. Since the social connotations that people might have with speech sounds are a form of model-based bias (Sneller and Roberts 299). They (incorrectly) attach stereotypical features onto speakers only based on their language use. These linguistic variants are called linguistic indices. There are 1st order and the 2nd order indices. With the 1st order, you are labelled as belonging to a group based on a geographic area. However, this does not mean that people attribute any conscious social meaning to it, since they might not even consciously notice it in speech. The 2nd order arises when people are evaluated as part of a socially constructed group and thus having certain characteristics based on ideology by possessing this marked index in their speech. These indices are not fixed, but can coexist next to one another and are time and place dependent (Sneller and Roberts 299).

But how do people come to link certain connotations to certain languages? One answer is provided by the Social Connotations Hypothesis, brought forward by Trudgill and Giles, they believe that "the lifestyle and environmental setting of speakers [are seen] as determinants of attitudes" (Ishikawa and Morán 114). It also mentions that speakers themselves can contribute to the social connotations attributed to an accent or dialect (Ishikawa and Morán 115). Since they become reference points for their dialect or accent. People who employ a certain accent on, for example, national television, can then become the stereotype for speakers of that accent. Attitudes are then constructed in the moment, they identify a specific linguistic feature with "stable (but not enduring) evaluative dispositional concepts" (Ishikawa and Morán 79). Thus social meaning is constructed in the moment of language utterance through personal context and based on shared stereotypes.

These Social connotations are not simply based on standard and non-standard language, but they constantly change and are far finer tuned to someone's personal experiences with accents and or linguistic features (Van Bezooijen 2002, 14). Language attitudes or social connotations are related to context. People will base their evaluation on stereotypical ideas about the accent/dialect and the "geographic, cultural, and economic aspects" (Van Bezooijen 2002, 15) of the region it occurs in. If a certain accent and/or dialect is attributed with more prestigious aspects in general, it will make a listener evaluate the speaker's characteristics much more positively. If negative context variables or characteristics of the region are related to the variant, then the attitude will be more negative (Van Bezooijen 2002, 15). Thus attitudes or connotations are based on personal experience as well.

An example of a marked linguistic feature is [x^ɨ], an unvoiced unaspirated palatalized dorsal velar fricative (Glosika Phonics). In Netherlands and Belgium it is often contrasted with the hard "g" [χ] (Long-X) unvoiced dorsal uvular non sibilant fricative (Glosika Phonics) or the [x] unvoiced dorsal velar non sibilant fricative (Glosika Phonics). It is mostly an indicator of southern Dutch dialects or accents (Oostendorp 1997).

1.3.6 Linguistic Discrimination

A possible reason for adapting your speech might be discrimination based on your language usage. Within societies it is a general trend that certain forms of a language, such as the standard, are more preferred or seen as more prestigious than others (Smakman 2017, 72-73). However, sometimes people experience discrimination based on their language, dialect or accent. This linguistic discrimination is a process that can even occur within monolinguist groups. Hung defines it as follows:

Discrimination against particular linguistic groups [...] is the unfair treatment of an individual or a group of individuals on account of their language or speech features such as accent.
(Hung 2007, 106)

Why people do this, can vary. One way this may occur is by unconscious "linguistic routinization of discrimination" (Hung 2007, 107). People tend to unconsciously discriminate against people based on their language without knowing it. This is due to the fact that it happens in normal everyday discourse, it is normalized (Hung 2007, 107). An example could be the jokes a certain co-worker receives because of her out of place dialect. It might be a frequent "normal" habit for people from that region to make jokes about dialects who are not from there. Then there is the "myth-driven discrimination" which is mostly led by "genuine beliefs and stereotypes about language correlates". Certain types of "language varieties and accents, speech disfluency, and nonstandard grammar" are branded with negative connotations. A person's way of speaking will lead to another person believing him to be unfit for the job (Hung 2007, 108). Another explanation is that specific language, accents or the standard language reflect a certain prestigious social status in society. Those who employ the prestigious variant will try to maintain and enable that power. Therefore, they will of course try to exclude or discriminate against others who do not employ that variant (Reid and Hung 2002, 121). Thus discrimination and exclusion based on language is related to power dynamics.

1.3.7 Group Dynamics

Why do people want everyone to sound so much alike? Groups have a special way of working. How one ought to behave in group relations is a constant process in which members enforce what is good preferred behaviour and what is bad unwanted behaviour. Specific language usage can indicate and enforce intergroup relations, this process is dynamic and can span over time (Moscatelli et al 2008, 141). People can categorize themselves as part of a certain in-group via language. They do this by employing specific stereotypical linguistic features they and others from

their group might also use. And at the same time, emphasizing themselves as different from other groups. Their personality is now based on their group identity (Reynolds and Turner 2001, 143). Therefore, individuals within a group will try to show the same type of behaviour or employ the same type of language in order to enforce their in-group membership.

People base themselves on the in-group stereotype. Especially attitudes that are accessible (the group keeps repeating and enforcing it) and normative (enforced by a large number of people in a group). I.e. a group of friends use the same way of greeting each other. People do this in order to take away uncertainty about their actions (Reynolds and Turner 2001, 143). These easy access attitudes are 'safe and sound' ways to go, i.e. shaking hands when greeting a person (Western World Ideology). They moreover lead to conforming their behaviour and reaffirming their group membership. However, people still hold their own subjective attitudes. It is stated that the more their surroundings accept these attitudes as normal, the more people will act accordingly (Reynolds and Turner 2001, 144). In most cases, only people who think that their membership status is threatened within a group, are more likely to adhere to and be an enforcer of group norms and language in fear of being cast out (Reynolds and Turner 2001, 154).

1.3.8 The Gooise "r"

Another example of such language is the socially marked Gooise "r". To find out what connotations the Gooise "r" has, what it exactly is must be determined first. This approximant /r/ mainly occurs in syllable final position (Mees and Collins 2009, 9). Examples of this could be the words "maar" (but) and "door" (through) and "kort" (short). Stroop also confirms this perspective, by saying it can only occur after a vowel, he calls it the postvocalic /r/ (35). Van Oostendorp also agrees with this positioning in Dutch (Van Oostendorp 2016, 37). He does give two interesting examples to a more specific rule. The words 'vereniging' and 'verengelsen' seem to contradict the Gooise "r" rule. Here the "r" is in a coda position in both words. However, in the first word it is trilled and in the second word it is the Gooise "r" (Van Oostendorp 2016, 37). These appear to be exceptions, he claims that they are because the first word is 'seen' as one word, while the second one 'verengelsen' (becoming English) is still perceived as two words 'ver' and 'Engels' (Van Oostendorp 2016, 37). According to Van der Velde, it can occur in the middle and at the end of a word. A speculation for the future might be that its usage can be found in the onset position. A possible explanation is that in current day society, people no longer stubbornly keep to fixed ways of pronunciation (Duijst 2016). Segbregts also states that approximant /r/ is mainly employed in Netherlandic Dutch in coda-position (Segbregts 2016, 184). However, he does mention an onset occurrence of this /r/ in the Leiden Dialect (Segbregts 2016, 184). In this position, it is similar to the

Texan /r/ (Segbregts 2016, 184). He calls this a “retroflex approximant” (Segbregts 2016, 185). However, it is not seen as a “true retroflex” (185). The Gooise “r” is therefore defined as an approximant /r/.

There is however disagreement as to how exactly this sound is articulated. One articulation of the “r” is mentioned to be a retroflex/bunched approximant [ɹ] (Segbregts 2016, 184). Others only state that the realisation is that of a retroflex (Van den Toorn 1992; Stroop 1998, 34). Another claim is that it is “often a type of pre-velar approximant with the back of the tongue bunched and the root retracted, giving rise to pseudo-retroflex resonance” (Mees and Collins 2009, 9). It only sounds like a retroflex, it is not really one (Mees and Collins 2009, 10). This thesis will stick to the option given by Van Bezooijen: “the stronger variants of approximant /r/ are retroflex, whereas the weaker variants are not” (Van Bezooijen 2005, 17). Surprisingly enough, an English research into the realisation of /ɹ/ might offer some help. In this research one of the significant findings is that each speaker has their own individual way of pronouncing this sound (Mielke et al 2016, 126). When people learn to speak, they are not explained how to move their articulators when producing a sound. Instead, they create their own context-dependent individual way (Mielke et al 2016, 126). They state that when producing /ɹ/ “speakers can have different, often complex, allophony patterns” (Mielke et al 2016, 127). The only actual investigation into the Dutch situation was done by Scobbie and Sebregts in 2010. The results showed that for retroflex/bunched approximants both “retroflex apical and bunched dorsal are possible articulations for coda approximants in Dutch” (Segbregts 2016, 202). This is based on a small-scale articulatory study by applying “ultrasound imaging” to gain insights into “articulatory properties of this “r” variant” (Segbregts 2016, 201).

1.3.8.1 Where is it?

The exact geographical origins are sometimes attributed to the region in the Netherlands of the “Gooi” (Koppers and Bezooijen 2008, 18). How it exactly came to be is unclear, however, it is very clear that it is attributed to and has a high frequency of usage in the Randstad, the urbanized western part of the Netherlands. (Van Bezooijen 2007).

Fig 1.1 Koppers and Van Bezooijen. *De verspreiding van de Gooise r in Nederland* [The spread of the Gooische r in the Netherlands], 2008.

It is stated that the Gooise "r" has gained significant ground in comprising over "55% of all r-realizations in codas in Netherlandic Dutch" (Segbregts 2016, 184). Van Velde also agrees that the Gooische *r* is gaining ground (Duijst 2016). The cities of Leiden and The Hague followed by Rotterdam appear to employ this usage the most (Segbregts 2016, 189). Placing its usage mainly in the province of South-Holland.

1.3.8.2 Existing Social Connotations of the Gooise "r"

Connotations from the academic field also agree that the Gooise "r" is a typical "Randstedelijk" phenomenon (Stroop 1998, 34; Van Bezooijen 2004, 103; Van Bezooijen 2004, 28). It is associated with The "Kinderen voor Kinderen" choir from the National Broadcasting station (A Dutch children's choir based in Het Gooi) (Van Bezooijen 2005, 28). A too exaggerated pronunciation of this "r" can lead to listeners associating the pronunciation with poshness and arrogance (Stroop 1998, 36; Van Bezooijen 2004, 104). It is stated that this has not been sufficiently researched yet (Van Bezooijen 2004, 104). Next to this, it is mostly employed by young female speakers (Stroop 1998, 35; Segbregts 2016, 189). Its usage gives a speaker a chic connotation (Stroop 1998, 36). The speakers of this usage are the ones who give it its prestige. Their high social standing and behaviour

leads to this "r" having a posh connotation (Stroop 1998, 36; Van Bezooijen 2005, 28). This certain positive status leads to increased spread in real life language and culture traffic (Stroop 1998, 38). Stroop states that the "r" must have its origin from the schools in Amsterdam-Zuid. An anecdotal example is used as evidence. A woman who emigrated from Indonesia in the fifties and attended school there, took over the "r" in her pronunciation. Meaning, according to him, that it must have occurred there for over at least fifty years (Stroop 1998, 37). The usage of this "r" in the media, adding to its spread, is being contested (Stroop 1998, 37). This media usage must probably have contributed to its fame (Stroop 1998, 38). This very usage is exactly what, according to Stroop, contributes to its current prestige (Stroop 1998, 37). He also mentions the Kvk choir to be of influence on the language usage's spread (Stroop 1998, 38). In general the associations are mostly upper class prestigious Randstad phenomenon.

2. Methodology: Qualitative Interview

2.1 Requirements

When conducting and composing an interview, it is paramount to take into account the following aspects: power balance, value and trust. The power balance between the interviewer and the interviewee. An interviewer must make sure that he does not constrict an interviewee, by asking too many questions or by pushing their answers into a direction they do not wish to go. However, interviewees must also not overpower interviewers (Alshenqeeti 2014, 42). This was achieved by letting the interviewer control the questions and the interviewee being allowed to answer. If the interviewee kept repeating himself or started to trail off the subjects, then their answers would be summarized and or another question would be asked. Another point is the value, this refers to the value of the interview itself and the words of the interviewee (Alshenqeeti 2014, 42). This means that if poorly conducted, the value becomes null. This was prevented by remaining critical of the answers interviewees gave. And by posing questions that would enrich and sometimes verify their answers. An interview must also abide by trust, this means that the research itself must be objective, accurate and honest (Alshenqeeti 2014, 42). This was achieved by informing all participants of what this research was about, making them fill out a consent form and giving them contact details if they ever wanted to cancel their participation, in other words by being transparent.

The actual interview is not meant to be strictly followed, it serves more as a framework on which the interviewer can fall back if necessary. It should be a list of main questions and probes. Follow up questions which guide the answers given by the participant. The questions and the interview should be open (Curry and Jonhson 2014; Smakman 2017, 253). If an interesting idea emerges, the interviewer should be able to pursue it. This means that some parts/questions may be dropped and/or rephrased. However, the main issues that an interviewer wants to research must not be disregarded (Curry and Jonhson 2014; Smakman 2017, 254). The questions served as a framework on which the interviewer could fall back on.

An interviewee will only answer straightforwardly if he/she feels comfortable with the interviewer and the space. This was done by first talking about and explaining the interview. Asking if they had or wanted a drink. And thanking them again for their participation. It was also stressed that their data would remain confidential and anonymous (Curry and Jonhson 2014). By asking follow up questions, affirmatively nodding and making affirmative noises to encourage the interviewee to go on and refraining from judgements. The impression that the interviewer is actually interested in their story and is not going to judge them (Curry and Jonhson 2014) was created.

Therefore, telling the participant about the procedure of the data collection and the goal of the research is important. During the interview it is important to keep on track, this does not mean that if an interviewee wants to ask something or tell something you need to block this. You could quite easily move these concerns to after the interview. This prevents the interviewee from feeling like they are not being taken seriously (Curry and Jonhson 2014).

2.2 Advantages

Conducting interviews has an advantage in the way that it is a straightforward tool to gain insight into individual perspectives, attitudes and experiences within a private setting. This means more sensitive information can be asked for. Interviews should also have no risk of reprisal for a participant when giving a personal opinion. Another advantage is that more natural responses can be asked for in comparison to questionnaires, which only allow for specific answers (Curry and Jonhson 2014; Smakman 2017, 253)

The balance was said to be best if the interviewer speaks the least and the interviewee the most (Alshenqeeti 2014, 43). This was done by mainly asking questions. Or sometimes, to encourage the speaker, give examples of what the answers could be. So that they knew what type of answer was asked for. (Alshenqeeti 2014, 42) Possible other advantages why this method was chosen are the the high return rate, the fewer incomplete answers, that it can involve reality, the controlled answering order and the relatively flexible (Alshenqeeti 2014, 43)

2.3 Risks

A possible risk with this type of data collection is that using different phrases or words in questions for different participants, can lead to change in the understanding of the interviewee and thus to different answers. This was prevented by repeating what the participant said in their own words in order to check whether the answer or the question was correctly understood.

Other disadvantages could be that it is a small scale study, time-consuming, never 100% anonymous , potential for subconscious bias and has potential for inconsistencies (Alshenqeeti 2014, 43)

However, for a qualitative master thesis, a small scale study is a realistic and appropriate way of research due to the limitations of time and funding. The interviewees were only 20 participants so the time consuming process of interviewing and transcribing was feasible for a master thesis. The anonymity was guaranteed by giving the participants code names and not publicly posting their recordings. Bias was tried to be tackled by only using neutral open questions. The questions allowed for the participant to answer in their preferred way, very little influence was

exerted on their answers. Notes were also taken next to the recordings in case something went wrong with the recording. For the preparations a pilot interview was conducted. This led to questions being rephrased and altered.

2.4 Procedure

Each interview was conducted in the same way. At the start the purpose of the research was restated, the participant was thanked for their participation, it was stressed that their data would be processed completely anonymously and again they were asked whether they were okay with the interview being recorded. After they would consent with this final question, the recording would start. Before the interview started, each participant had to fill in a consent form in which they stated that they were okay with being recorded (Appendix A.1). Key informants (Curry and Jonhson 2014) were students who studied or finished their study in recent years on "HBO" and University level in Leiden and who originally came from outside of the Randstad. Their experience with the Leiden accent and student culture was a requirement.

The interviews were either done in real life or online via Microsoft Teams and Zoom. In real life, the app *Sound Recorder* was used to make an audio recording of the interview. All these real life interviews were conducted in accordance with the corona restrictions. Meaning only one person was in the room with the interviewer. And the 1,5 meters distance was kept at all times. The online programs had built-in options to make recordings of the interviews. These recordings which contained images were then opened in *VLC Media Player* where they were converted to MP3 audio files. These audio files were then placed into *Read 'N Write*, a free program which allows writing transcription while listening to an audio file. As soon as you start typing, the program pauses the audio file. The interviews were recorded and analysed via computer programs and an app.

The interview itself was divided into four parts. The introductory part, which serves to create a way to provide a comfortable non-threatening way into the interview. By asking general questions about the participants' language background and demographic data. The next part is about the perceived accent of the participant. Are they aware of the way they speak, did they ever think about this? And the third part which were in-depth questions regarding their connotations of the /r/ sound. This was done by playing two recordings of the Gooise "r", an apical retroflex approximant. The first fragment (Universiteit van Nederland 5:57; Appendix A.4) contained a more mild fronted form and the second fragment (Koefnoenkanaal 1:04; Appendix A.4) contained a more exaggerated back form. This is how the two will be referred to, the backed and fronted form. The second fragment was running speech and the first fragment was the isolated sound. With both, first the instruction was given to focus on the "r" sounds. After this the questions were asked about these

fragments.. And the final part, asked about the (possible) assimilation of their accent to the Randstad area. At the end of each interview, the participants were again thanked for their participation, their anonymity was stressed again and they were asked whether they might know other participants who would like to partake (Appendix A.3).

The questions were all open and gave the possibility to clarify on their answers. These type of questions lead to spontaneous and natural responses. When relevant side roads would emerge, they were pursued. Follow up questions (Smakman 2017, 253) were employed in order to uncover more in depth information and to allow the interviewee to give more detailed answers.

The data itself was written out in transcription drafts, then the layout was altered to make them more organized. And possible spelling and or grammar mistakes were removed to make it more readable. Moreover, during the transcription, (filled) pauses were not noted down. The repeating of answers were also skipped, since this was done in order to confirm whether the answer was understood correctly. After this the names were replaced for letters, this was done to safeguard the anonymity of the participants. The interviewer is referred to as [I] and the respondent is referred to by their individual letter (A, B, C, etc.). Then the data was analysed for patterns and striking results (Smakman 2017, 253). They were thematically organized on content. They were divided into data related to the "r" and data related to accent and assimilation. The interviewees were also analysed in order to see to what extent they employed the Gooise "r" themselves. The audio files were analysed and examples with timestamps were noted down where participants employed this "r". This was based on the auditory perception of the interviewer.

2.5 Participants

The participants were contacted through Facebook, WhatsApp and other participants. The message posted on these media was transparent about the research (Appendix A.2). It contained a link to a Google form where people could fill in their contact information. They were free to choose between e-mail or a phone number. It also contained my own personal number for them to reach me on WhatsApp. After each interview participants were asked whether they knew any other people matching the criteria that would like to participate as well. This was very successful for reaching and attaining other participants for this research. Through these tools, it was possible to reach 20 participants for this research.

The population for this research existed out of 20 participants. Their ages ranged from 18 years old to 26 years old and their average age was 22 years old. Eleven participants identified themselves as female, while nine identified as male. Two of them came from the province of Brabant. Two others from the province of Zeeland and another two from Overijssel. Gelderland was

also a province where two participants originated from. Four originated from Friesland and seven participants from Limburg. Again these people were selected since they were studying or had recently studied in Leiden and moved there because of that reason. And because they originated from outside of the Randstad region and would therefore most likely not possess a Randstad accent. Most of them are currently living in Leiden, however, several who have graduated, have moved to The Hague.

Table 2.1 *Demographic data of Participants*

Participant	Age	Gender	Origin	Date of Interview	Type of Interview	Currently living
A	23	Male	Brabant	10-3-2021	Online	The Hague
B	21	Male	Overijssel	10-3-2021	In Person	Leiden
C	24	Female	Overijssel	12-3-2021	In Person	Leiden
D	24	Female	Brabant	17-3-2021	Online	The Hague
E	24	Male	North-Holland	16-3-2021	In Person	Leiden
F	23	Female	Friesland	13-3-2021	Online	Leiden
G	24	Female	Friesland	16-3-2021	Online	Leeuwarden
H	23	Female	Zeeland	11-3-2021	Online	Leiden
I	19	Male	Limburg	19-3-2021	Online	Leiden
J	18	Female	Gelderland	15-3-2021	Online	Leiden
K	25	Female	Limburg	16-3-2021	Online	Leiden
L	22	Female	Friesland	19-3-2021	In Person	Leiden
M	25	Male	Limburg	11-3-2021	Online	The Hague
N	22	Female	Limburg	17-3-2021	Online	Leiden

O	22	Male	Zeeland	12-3-2021	In Person	Oegstgeest
P	26	Female	Limburg	19-3-2021	Online	The Hague
Q	24	Male	Limburg	18-3-2021	In Person	Leiden
R	22	Male	Friesland	10-3-2021	In Person	Leiden
S	21	Female	Gelderland	15-3-2021	Online	Leiden
T	20	Male	Limburg	12-3-2021	In Person	Leiden

3. Results

3.1 Accommodation

The purpose of this study was to find out to what extent students from outside of the Randstad accommodate to their peers through qualitative interviews. The following participants were grouped together on their similar level of accommodation. A, C, H and S minimally accommodated their accent and or language. They only altered small instances in their accent and/or vocabulary. Possible reasons are that C, H and S already spoke fairly standard before moving to Leiden. A stated that he did not alter his original Brabant accent. Participants E, I, K M, O, P, Q, R and T developed an in-between accent. B, F and G retained light influences of their original accent in their current nearly standard accent. All participants indicated that they accommodated their language almost entirely unconsciously (Appendix B.1-B.20), if they did accommodate consciously, this is noted down.

Table 3.1 Degree of Accommodation of Accent to Leiden Students

Minimal Accommodation	Inbetween Accent	Almost Accommodated	Accommodated
A, C, H and S	E, I, K, M, O, P, Q, R and T	B, F and G	D, J, L, and N

Several participants referred to standard Dutch or "Algemeen Nederlands" (AN; General Dutch) as ABN. This was the old way of saying "Algemeen Beschaafd Nederlands" (General Civilized Dutch). This will simply be referred to as ABN from now on, since that is what the participants called it. It should be noted however that its academic name is standard Dutch. Moreover, most participants referred to what they or people they knew here spoke as ABN, therefore it will also be referred to as that. In the following paragraphs the groups based on their level of accommodation will be discussed.

3.1.1 Minimal Accommodation

The participants A, C, H and S did not accommodate their accent. C, H and S claimed to already be fairly standard or ABN before studying here. C and S stated that they do not possess an accent. Meaning that they view accents as something non-standard and as deviation. H even mentions that she sounds "accentloos" (Accentless) and is happy that she does not sounds

"Zeeuws" (Sounding from Zeeland) (Appendix B.8). Moreover, all three state that they never received or nearly never receive any commentary about their accent in Leiden (Appendix B.3; B.8; B.19). C believes that a possible reason for this lack of commentary is that she originates from Ommen, which is known for its ABN way of speaking (Appendix B.3). An explanation for H is that her parents raised her to speak this way. Since both parents originate from Amsterdam, they told her off whenever she employed or sounded "Zeeuws" (Appendix B.8). S specifically mentions that she already had a posh "r" already before moving to Leiden (Appendix B.19). H receives positive remarks in the Randstad about her accent as being nice and her vocabulary being exquisite. One person even remarked to her that he was happy to hear she did not sound "Zeeuws", since that accent is so ugly (Appendix B.8). Only A maintained his Brabant accent before and after he studied here, he received neutral remarks about his accent, people noticed it, specifically his "soft g" (Appendix B.1).

A, C and S did alter some aspects of their language. They adopted student slang in- and removed local expressions from their vocabulary (Appendix B.1; B.3). This can also be seen in Table 3.3. This divergent accommodation was only one-sided. An example of a local expression from C is: "Daar kan je niet van zeggen". She defined it as un-Dutch and explained that this expression is employed when prices are discussed. If the price for a certain item is fair, you employ the above sentence and state "that there is nothing to be remarked about [that price]" (Appendix B.3). A dropped specific local "Brabant" expressions as well. An example he gives is the word "Houdoe", which roughly translates as "goodbye". A and C removed these expressions because they created miscommunication with the people in Leiden. S states that she has a more student-like "r" now. However, she never received any commentary about it, she even wonders if her "r" changed at all (Appendix B.19). Next to this she also started employing a more stretched "o", such as in the words "vo", which is a shortening of the word bravo. She would describe this sound as "oooooooouuuuwww".

A and C did not receive any remarks in their hometown (Appendix B.1; B.3). C does mention that she consciously tries to avoid student slang terms when she is back home (Appendix B.3). H did receive a remark from her parents. Once during an internship at an elderly home in Zeeland she started sounding adopting a local "Zeeuws" accent. Her mother then corrected her on her accent, stating that she did sound a bit "Zeeuws" again. Eventually, she states that it must have disappeared again (Appendix B.8). Which is an example of intergroup behaviour. Her mother enforced preferred language use within her group, her family, by correcting her daughter. For most of these participants their pronunciation was not altered. When she was younger, S her father told her that she possessed the "Gooise "r", which was strange since they themselves (her parents), did not

possess it. For all however, these instances were exceptions, meaning that the people they meet back home must sound similar or that they are no longer surprised to hear this type of accent there.

The following two tables are about the degree and nature of the remarks the participants received regarding their way of speaking here in Leiden (3.2) and in what way they might have altered their accent and or speech (3.3). Since all claim to not receive any remarks back home, no table was made for that.

Table 3.2 Remarks about Accent in Leiden

Participant	Positive	Negative	Neutral
A (Brabant)	None	None	People notice his accent and soft "g".
C (Overijssel)	None	None	None
H (Zeeland)	Accent as being nice and her vocabulary being exquisite.	None	None
S (Gelderland)	None	None	None

Table 3.3 Accents

Participant	Current Accent	Accent before studying here.	Alterations made to accent.
A (Brabant)	Brabants	Brabants	None, except adopted student slang and removed Brabant local expressions.
C (Overijssel)	ABN	Fairly standard or ABN.	Adopted student slang and removed Ommen local expressions.
H (Zeeland)	ABN	Fairly standard or ABN.	Became even more ABN.

S (Gelderland)	ABN	Fairly standard or ABN.	Student "r" and adopted a more stretched "o" sound.
----------------	-----	-------------------------	---

3.1.2 In-between

Table 3.4 Remarks about Accent in Leiden

Participant	Positive	Negative	Neutral	Context
E (North-Holland)	None	None	His accent is called rural.	By roommates and fellow students.
I (Limburg)	None	None	Notice his accent as Southern.	Roommates and fellow students.
K (Limburg)	Out of curiosity where she is from.	Some are meant to ridicule her.	Asked where she is from. Miscommunication.	Constantly when meeting people for the first time.
M (Limburg)	His accent is defined as cute	Teasing remarks, not being taken seriously.	Asked where he is from. Miscommunication.	Constantly, when meeting people for the first time. By colleagues, friends, students, customers, etc. The negative remarks were mostly made by students at student associations.
O (West Zeeuw)	None	Teasing remarks.	Notice his accent.	Constantly in the

Vlaanderen)			Miscommunicatio n	Randstad Area. During "hospiteren" or by fellow students.
P (Limburg)	Being a generous bon vivant.	Not being taken seriously or being teased.	Asked where she is from. Being not from around here. Miscommunicatio n	Almost everywhere outside of Limburg, she receives neutral remarks. Positive and negative remarks took place at her student association.
Q (Limburg)	Girls find it sounding cute.	Ridiculing his "Limburgs" vocabulary.	It is noticed. Miscommunicatio n	Mostly when discussing where he is from. The negative remarks were done by roommates or at his student association.
R (Frisia)	None	None	It is noticed. Miscommunicatio n	When he employs Frisian words or expressions.
T (Limburg)	None.	Jokes are made about his accent.	It is noticed	When having conversations in the Randstad

				area. The jokes are mostly done by friends.
--	--	--	--	---

Participants E, I, K, M, O, P and T receive remarks about their accent in Leiden or the Randstad area (Appendix B.5; B.9. B.11; B.13; B.15; B.16; B.20). For K, M, O, P and T these are negative (B.11; B.13; B.15; B.16; B.20). K, M, O and P receive teasing remarks about their accent (B.11; B.13; B.15; B.16). One example of a negative experience for K was when a customer at the tourist information centre doubted her knowledge on a certain topic because of her accent. Which is a clear case of discrimination based on language. Only because she did not speak the "correct" language, was she seen as unfit for her job (B.11).

Toen was ik ook als city-host bezig, waar een dame zei: je kan dat helemaal niet weten, want je komt helemaal hier niet vandaan. Met ok, ik wilde je alleen maar helpen. (When I was working as a city host, a lady said to me: You cannot know that, because you're not from around here. Like ok, I was only trying to help you; B.11)

M received the remarks that he was taken less serious because of his accent. A more negative remark was that people thought he sounded stupid "'Het laat je dom klinken'" ("It makes you sound stupid"; B.13). O has had instances where people would state that he is from a rural underdeveloped place where: "Dan zeggen ze ook dat ze daar met paard en wagen rijden of vragen of je daar nog wel internet hebt, als ze willen plagen" ("They believe that I am from an area where people still transport themselves by horse and carriage and that there is no internet"; B.15). Another example is when P was ignored by fellow members at her student association "Ja, bijvoorbeeld op Quintus, als ik zei: Wilt iemand een biertje? Dan keek iedereen mee aan van wat: Je bedoelt een bierrrrrtje! (Yes, for example at Quintus, when I said: anyone up for a beer? Everybody would look at me like: What? You mean a beerr!"; B.16). T's accent is mostly joked about by friends (B.20). They would endearingly call him their "reserve Belg" ("Spare Belgium person"; B.20). Meaning that his social network has the most influence on his accent. The most common remark that these participants received in Leiden was: "Jij bent niet van hier, he?" (You are not from around here, are you?; B.11; B.13; B.16). Possible contexts were mentioned to be student associations or when meeting someone for the first time. Most participants received them in their social networks such as friends and housemates or in their community of practice from fellow students and co-workers. (B.5; B.9. B.11; B.13; B.15; B.16; B.20).

Though not all remarks were negative, K even received positive remarks out of curiosity (Appendix B.11). E received mostly neutral remarks, his roommates and fellow students merely note that he sounds rural "Die zijn niet zo negatief, ze studeren taalkunde, die zeggen: oh wat grappig [...] dat ik boers ben" ("They are not that judgemental, they study linguistics, they say: oh, how funny [...] that I sound rural"; B.9). P also was called a generous bon vivant because of her accent.

And others such as E, O, P, Q, R and T's accents were merely noticed, without value-judgments (B.5; B.15; B.16; B.17; B.18; B.20). P's accent was coded, by people from the Randstad, as southern, "Brabants" or "Limburgs" (B.16). R had people call him Frisian:

Sporadisch is dat je gewoon hoort, dit woord spreek je anders uit of je hoort wel überhaupt dat je uit Friesland komt. En taalgebruik is natuurlijk wel anders (It happens sporadically, that you just hear my accent, then people tell me that a word is pronounced differently or that they tell me that they can hear I am from Frisia and of course my language use is different; B.18).

Participant I had people code his language as from the south, however they cannot really pinpoint it to Limburg, and the same applies to Q (B.17). K, M, O, P and Q all experienced miscommunication in the Randstad because of their accents, people would ask for clarifications (B.11; B.13; B.15; B.16; B.17). A typical remark is: "Wat zeg je nou?" (What did you say?) (B.11). Thus, they sometimes also received positive remarks or just more neutral ones regarding miscommunication or geographical origin.

Q sometimes gets remarks about his accent (Appendix B.17; B.18). But for Q this very rarely occurs and only when speaking to close friends. Therefore, for him, it mainly occurs in social groups. In the past however, he did receive a lot of remarks about his pronunciation and vocabulary (B.18). An example is when he would employ the Limburg word of "wablief"

Jazeker, in de beginfase, toen ik nog in zuid woonde, toen zei ik nog wel vaker "wablief?" i.p.v. "wat zeg je?". Dat zat er toen nog heel erg in, en dan is het gelijk "wat, wablief!", dat was dan hilarisch. Dus dat werd er wel snel uitgestampt. (Yes, in the beginning, when I still lived in the south (of Leiden), I often said "wablief?" instead of "what do you say?". That was still very present in my vocab at the time, and then it's like "what, wablief?!", people thought it was hilarious. So that was quickly removed by force; B.17)

Thus, all participants received remarks, most of them were negative, some positive but also in a lot of cases they were merely coding their accent.

Table 3.5 Remarks about Accent in back Home

Participant	Positive	Negative	Neutral	Context
E (North-Holland, West-Friesland)	None	Posh Leiden "r" is ridiculed.	None	By friends.
I (Limburg)	None	Posh Leiden "r" is ridiculed'.	None	By friends.
K (Limburg)	None	None	Are called "Hollands" or sounding from that area.	By parents when employing Dutch words in Dialect.
M (Limburg)	None	His "r's" and "g's" are ridiculed.	Are called "Hollands" or sounding from that area.	By family.
O (West Zeeuw Vlaanderen)	None	None	None	None
P (Limburg)	None	None	Are called "Hollands" or sounding from that area.	By family.
Q (Limburg)	None	Posh Leiden "r" and hard "g".	Lost his Limburg accent.	By family
R (Frisia)	None	None	Sounds Randstad- or Leiden-Like.	By parents.
T (Limburg)	None	None	None	None

Several participants also received remarks back home. E, I and Q receive negative remarks back home about their posh Leiden "r" (Appendix B.5; B.9; B.17). K, M and P are called "Hollands" back home by their family (B.11; B.13; BB.16). For K this is due to her vocabulary which contains general Dutch words (B.11). M is more frequently confronted with this, the "r's" and "g's" are mentioned the most (B.13). An example is that people back in Heerlen comment on him sounding Dutch:

Ja, je klinkt wel Hollands, je klinkt echt zoals in Den Haag. Dat je er heel erg oplet hoe je articuleert. En dat mijn moeder dat dan wel vaker zegt, mijn rrr en mijn g's en dat ze dan vraagt of ik geen keelpijn heb. (Yeah, you do sound Hollandic, you really sound like the people in The Hague. You focus on your articulation a lot. And my mom frequently comments on my r's and g's and then asks if I do not have a sore throat from constantly pronouncing them; B.13)

For Q his family tells him that he indeed lost his Limburg accent. He mostly gets remarks about his hard "g" by his sister. His friends do the same and tease him about but also mention posh "r" (B.17). I also gets remarks about his city like accent and his student words from parents and friends (B.9). R and O receive little to no remarks (B.18; B.15). R switches back to "Sneeker" dialect depending on who he has in front of him (B.18). His parents do state he sounds Leiden or Randstad-like. O receives no remarks there, this must be due to his stylistic allocation, he uses his "Zeeuws Vlaams" accent there (B.15). T also does not get any remarks when he goes home. However, he does mention that when he was young and he started speaking Dutch at home, his father or parents started a contra reformation to make him keep speaking in Dialect to them.

Ja, ik had zelf zo'n periode toen ik net naar de basisschool ging, daar moest dus ook alles in het Nederlands. Dus daar was ik heel erg Nederlands aan het spreken en toen begon ik ook thuis Nederlands te spreken. Toen zijn mijn vader en moeder, vooral mijn vader, nog wel campagne begonnen [...] Ja de contra reformatie, zo van: jongens dit gaat te ver. Mijn vader wilde wel dat ik dat [het dialect] behield of meekreeg (Yes, I had a certain period myself when I was attending primary school, everything had to be spoken in Dutch. So, there I was speaking a lot of Dutch and that resulted in me using it at home as well. Then my mom and

dad, especially my dad, started a campaign [...], yes, kind of contra-reformation, like: boys this goes too far. My dad did wanted me to maintain or inherit it [the dialect]; B.20)

This might explain why he does not alter his way of speaking (B.20). Thus, almost all participants receive remarks back home, except for O and T.

Table 3.6 Accents

Participant	Current	Past	Alterations
E (North-Holland, West-Friesland)	Does not think he has an accent.	He sounded normal.	Adopted Leiden student slang.
I (Limburg)	Dutch with a soft "g", with sounds from the Leiden area.	Unrefined Dutch with a soft "g".	Altered their "r" and "g" to a more pronounced variant common in the Randstad dialect.
K (Limburg)	Natural softer or Belgium like Dutch.	Limburg accent	Pronunciation to become more Randstad-like.
M (Limburg)	Southern Limburg accent.	Limburg accent.	Consciously altered their "r" and "g" to a more pronounced variant common in the Randstad dialect. And adjusted pronunciation to Randstad-area.
O (West Zeeuw Vlaanderen)	"West-Zeeuws Vlaams" and ABN with WZV influence.	"West Zeeuws Vlaams"-accent.	Made his "g" more prominent.

P (Limburg)	Dutch sounding "Limburg" accent.	Limburg accent.	Consciously altered their "r" and "g" to a more pronounced variant common in the Randstad dialect. And adopting civil servant and Leiden student Jargon. Dropped local Limburg expressions.
Q (Limburg)	Standard dutch with a "soft g"	Limburg accent.	Altered their "r" and "g" to a more pronounced variant common in the Randstad dialect. Also made articulation clearer.
R (Frisia)	Average Dutch.	Only spoke dialect.	None
T (Limburg)	Normal Dutch with a soft "g" infused with student slang.	Limburg accent	Adopting student slang.

The following participants, E, I, K, M, O, P, Q, R and T, all adapted some of their accent to the local student culture compared to before they studied here (Appendix B.5; B.9. B.11; B.13; B.15; B.16; B.17; B.20). Most still maintained some of their features and ended up in an in-between form. E believes himself not to possess an accent. However, the fact that other people back home or his roommates do find him sounding different or possessing an accent might be evidence against that (B.5). For I his accent is Dutch with a soft "g", but with sounds from the Leiden area (B.9). K describes her accent as softer or Belgium like Dutch, which she describes as natural (B.11). M describes his current accent as Southern Limburg accent, which he is proud of (B.13). O speaks "West-Zeeuws Vlaams" in West Zeeuws Vlaanderen, here in Leiden he speaks ABN with a light Zeeuws Vlaams accent (B.15). P states she has a "Limburg" accent, but that it has become more Dutch sounding. She is satisfied with her way of speaking, but sometimes people misunderstand her (B.16). Q describes

his accent as standard Dutch with a soft "g" (B.17). R describes it as an in between accent or average Dutch (B.18). T does not think he has an accent. But he would describe it as normal Dutch with a soft "g" infused with student slang. Especially since he started studying here, his frequency of speaking Dutch has increased (B.20).

However, how did they speak before coming here? I, K, M, P, Q and T would all describe their past accents as "Limburgs" (Appendix B.9; B.11; B.13; B.16; B.17; B.20). E does not think he sounded any different than he does now (B.5). I describes his accent in the past as unrefined Dutch with a soft "g" (B.9). O spoke with a West Zeeuws Vlaams accent back home (B.15). Q employed words which were typical for Limburg, frequently employed a soft "g" and had a singing-like intonation (B.17). R only spoke dialect before going abroad (B.18).

Examples of alterations that they made or are aware of are the following. E adopted student slang into his vocabulary (B.5). K adapted her pronunciation and her vocabulary to standard Dutch, a great influence was two of her friends, who wanted her to learn "'correct" ABN (B.11). I, M, P and Q all altered their "r" and "g" to a more pronounced variant common in the Randstad dialect (B.9; B.13; B.16; B.17). Most of them did so unconsciously, however, M and P really had to consciously alter them (B.13; B.16). An example is when P would notice that people misunderstood her: "Dat ik dan rustiger leerde te praten of wat meer harde r en harde g gebruiken" ("that I would learn to speak more calmly or employ a harder r and g"; B.16). Next to this, P also started using more civil servant and Leiden student Jargon (B.16). O only altered his "g" unconsciously (B.15). M and Q also tried to articulate more clearly and in general adjusted their pronunciation to the Randstad, this was achieved through requested and unrequested feedback (B.13; B.17). She also stopped using her local expressions to prevent miscommunication (B.16).

Table 3.7 Dialects

Participant	Current	Past	Alterations
I (Limburg)	Limburg "Horsters" dialect.	Limburg "Horsters" dialect.	None.
K (Limburg)	Limburg dialect infused with Dutch words.	Limburg dialect.	Losing original dialect words and replacing them with standard Dutch words.

M (Limburg)	Limburg mineworker's dialect with Dutch pronunciation.	Limburg mineworkers dialect.	Altering his pronunciation towards the standard.
R (Frisia)	Sneeker Dialect.	Sneeker Dialect.	None
T (Limburg)	Limburg "Horsters" dialect.	Limburg "Horsters" dialect.	None

I, K, M, R and T still speak or spoke a dialect in the past (Appendix B.9; B.11; B.13; B.18; B.20). I, K, M and T spoke with a Limburg dialect before studying here (B.9; B.11; B.13; B.20). M described it as a mineworker's dialect or a southern Limburg dialect, his pronunciation has been influenced by ABN (B.13). I and T described it as "Limburgs" or "Horsters" dialect, both still speak it (B.9; B.20). Despite that T currently employs more Dutch, he does not believe his dialect is influenced by this (B.20). K defined it as just "Limburgs", which she still speaks. She states that her dialect incorporates more general Dutch words. She thinks that she maintains her dialect because she uses it in her thoughts and employs it in regular contact with her mother (B.11). R spoke and still speaks the "Sneeker" Dialect, mainly when speaking to his parents (B.18). P and O do not have a dialect, they only have an accent (B.15; B.16).

3.1.3 Almost Accommodated

Table 3.8 Remarks about Accent in Leiden

Participant	Positive	Negative	Neutral	Context
B (Overijssel)	His accent was deemed as funny.	His nickname became Bout (poop) in Dutch.	Miscommunication due to "r".	Randstad Area.
F (Frisia)	None	None	None	None
G (Frisia)	None	None	Surprised to hear she was from Frisia.	Whenever she would discuss her origin with people in the Randstad area.

Table 3.9 Remarks about Accent Back Home

Participant	Positive	Negative	Neutral	Context
B (Overijssel)	Not recorded	Not recorded	Not recorded	Not recorded
F (Frisia)	None	None	None	Parents were from different parts of the country, therefore both spoke AN.
G (Frisia)	None	Sounding too exaggerated.	People would ask her where she was from. Would state that she was from the West or The Hague.	When speaking to people there during her work in a local supermarket.

Table 3.10 Accents

Participant	Current	Past	Alterations
B (Overijssel)	Basic bitch Nederlands with a light Twents touch.	Twents.	Altered his "r" to Leiden "r". And removed Twents expressions from speech.
F (Frisia)	English infused ABN with a light Frisian touch.	Young teenager Dutch.	More prominent "r".
G (Frisia)	AN which sounds Frisian.	AN	Started employing Frisian sounds such as a harder "r".

Participants B, F and G altered their accent towards the standard. B and F claim that they still lightly sound "Twents" or Frisian (Appendix B.2; B.6; B.7). B really had to alter his "r" to the Leiden "r" since it caused a lot of miscommunication in the beginning. He received a lot of remarks about his accent when he just started studying here. The positive ones were that he sounded funny, negative ones emerged when his nickname became "Bout" (Poop), this was due to the fact that "Ik de r dus niet goed kon uitspreken" ("I could not pronounce the r correctly" ;B.2). Intergroup relations caused him to alter his speech. Next to this, he also removed local "Twentse" expressions from his speech since it also led to miscommunication (B.2). F also mentions her "r" to have become stronger. She did, however, not receive any remarks or comments when studying here (B.6). She believes that her increased social interaction in the Randstad area has led to her change in accent. Their current way of describing their accent is for B "basic bitch Nederlands" (B.2) or average Dutch and for F English infused standard Dutch with a light Frisian Touch (B.6). Indicating their near complete accommodation.

G, however, is a completely different story. She states that before studying in Leiden, that she already sounded very ABN or AN. She illustrates this by mentioning that she would get remarks about her western way of speaking in her local supermarket in Frisia. An example was when there was

Een vrouw die zei: het klinkt net alsof je uit Den Haag komt. Terwijl ik al die tijd wel in Leeuwarden was geweest, dus dat is wel apart" (A woman who said: you sound like you are from The Hague. While I had stayed in Leeuwarden al that time, so that is quite strange; B.7)

Also, her mother would make and still makes comments about her exaggerated western way of speaking. An example is when her mother said to her to "Hou nou eens op met dat hollands" ("would you please stop with that Hollandic"; B.7) She states that when she started studying here, she fully adopted the accent and the "r". She states that this is because she adapts to who she is speaking to. People would be surprised to hear she was from Frisia and made no remarks about her accent. The "r" would and still does sometimes disappear in her words. However, now that she has moved back to Frisia, she notices that she starts sounding more Frisian. Her "r" has become more prominent in words such as "to hear" or "Horen"(Appendix B.7). Meaning that B, F and G have moved to AN accent, however G has started to accommodate back to Frisian.

3.1.4 Accommodated

Table 3.11 Remarks about Accent in Leiden

Participant	Positive	Negative	Neutral	Context
D (Brabant)	None	None	Surprised to hear about origin.	When employing local expressions from town of origin.
J (Gelderland)	None	None	Surprised to hear about origin.	When employing local expressions from town of origin.
L (Frisia)	None	None	Surprised to hear about origin.	When employing local expressions from town of origin.
N (Limburg)	None	Only in the first year, Ridiculed for "Limburg" words.	Surprised to hear about origin.	When employing local expressions or words from town of origin.

Table 3.12 Remarks back Home

Participant	Positive	Negative	Neutral	Context
D (Brabant)	None	Her posh way of speaking and her posh "r".	None	Almost when speaking to everyone there.
J (Gelderland)	None	Student slang.	None	Parents and Friends.
L (Frisia)	None	Student slang and exaggerated "r".	None	Parents and brother.
N (Limburg)	None	none	Sounding "Hollands".	When family sees videos of her speaking AN, when

				she speaks AN or when she employs ABN words in her dialect.
--	--	--	--	---

Table 3.13 Accents

Participant	Current	Past	Alterations
D (Brabant)	ABN or standard Dutch.	Brabant accent.	Removed Brabant expressions and grammatical errors in language.
J (Gelderland)	ABN or standard Dutch and "Achterhoeks plat".	Standard accent mixed with local Achterhoek expressions.	Adopted Leiden expressions.
L (Frisia)	ABN or standard Dutch.	Standard but Northern sounding.	Adopted Leidsche student "r" and local student slang.
N (Limburg)	ABN or standard Dutch.	Dutch with a soft "g" and a softer "r".	Removed Limburg expressions.

Table 3.14 Dialects

Participant	Current	Past	Alterations
N (Limburg)	Limburgs (Meersens and Maastrichts).	Limburgs (Meersens and Maastrichts).	None

Participants D, J, L, and N have fully adjusted their accent to the Randstad area and are no longer traceable (Appendix B.4; B.10; B.12; B.14). They themselves also describe their way of speaking as ABN or standard Dutch. They all no longer receive any remarks about their accent here in Leiden. Only when telling people where they are from do they receive surprised remarks. Participants J and L indicated that they already sounded fairly standard. Both have parents who also

speak ABN. L believes her chances in life are better with her current accent than people who have no ABN accent. Because of the stigma on people who are from the provinces in the Randstad (B.12). J had a standard accent mixed with local "Achterhoek" expressions and L would describe it as standard but northern sounding (B.10; B.12). D spoke with a Brabant accent before coming here (B.4). Only when employing local expressions from their town of origins do D, J and N (currently) receive remarks (B.4; B.10; B.14). When Participant D uses local Brabant expressions, people laugh about it or ask her for clarification "Na sommige uitspraken dat mensen moeten lachen of dat ze zeggen: huh wat zeg jij nou of wat bedoel je?" (B.4). J sometimes employs local "Achterhoek" expressions (B.10). And N also employed some local sayings in the first year that she studied here. She would call a cooking pan a "ketel" (kettle), which is most frequently referred to as a "pan" (pan). She received teasing remarks about this (B.14). They have eventually fully adjusted their accent, the only remarks which they eventually received were about their usage of unknown local expressions from their town of origin.

J and N both have instances where they have stylistic allocation between the standard and their local accent/dialect (Appendix B.10; B.14). J only employs her "Achterhoek" accent when speaking with accent- or "plat" speakers (B.10). N also switches from standard to Limburg Dialect when speaking to parents or dialect speakers in Limburg (B.14). Participant D did not maintain her original West-Brabant accent, which she altered because it made her make a lot of grammatical errors (B.4). N maintained her dialect and J her accent, D however, lost her original accent.

J only adapted her use of more generally accepted expressions known in Leiden (Appendix B.10). While L describes that she has adopted a "Leidsche" student "r" and local student slang. An example of this student slang is that she adds "l" after words, such as "grimmi, of gezelli, of iirri" (grimm, cosy, irritating)'.

All do receive remarks back home. J and L only get remarks about her student slang back home both from parents, J as well from friends (B.10; B.12). With L, her parents even say that they have to put effort in her removing her "r" when she is back home "Maar als ik bij mijn ouders op bezoek kom, zeggen ze wel vaak dat ze me weer mijn "r" moeten afleren, zeg maar" ("But if I visit my parents, they do frequently tell me that they have to correct my "r" again"; B.12). When D now returns home, she receives remarks about her posh way of speaking from friends and people she meets there. N only receives remarks about her sounding "Hollands" when parents see videos of her speaking ABN, when she speaks ABN or when she employs ABN words in her dialect (B.14). These are the instances when people comment on their language back home.

3.2 The Gooise "r"

The following table will demonstrate to what extent the participants possessed the "r"s in their speech. First this question is addressed, then whether they themselves believed to have either the fronted or the backed form. And the evidence of where it can be heard that they possess in their speech is mentioned. This is based on the interview recordings. And finally, since when they possess it will be looked at.

Table 3.15 The Gooise "r" among Leiden Students

Participant	Yes/No	Self-awareness of "r" being present accent.	Evidence	Origin	More fronted or backed.	How Long
A	No	Does not believe he possesses it.	My own auditory perception.	Brabant	None	None
B	No	Believes that he possesses it.	None	Overijssel	None	None
C	Yes	Mentions that she does not have the "r". Sometime she accidentally pronounces the backed form.	[4:46] " <i>Nederlands</i> ".	Overijssel	Fronted	Does not think she possesses it.
D	Yes	Admits that she frequently has the "r" in her pronunciation.	[1:02] " <i>Brabant, een dorp Halsteren</i> ".	Brabant	More fronted and backed.	Since her second study year. She has it for 2 to 3 years.

E	Yes	He believes that he does not possess this "r".	[20:00] " <i>zeg maar</i> ".	North-Holland, West-Frisia	More fronted and backed.	Does not think he possesses it.
F	Yes	She believes she has the fronted "r" in her pronunciation. Also does not believe she has the more backed variant.	[02:01] " <i>Alk maar</i> ".	Frisia	Fronted.	Since studying here.
G	Yes	She might have it when talking to such a person who employs it as well.	[6:08] " <i>Maar mijn vriend</i> ".	Frisia	Fronted	Does not mention it.
H	Yes	Does not believe she has it.	[1:47] " <i>Nederlands</i> "	Zeeland	Fronted	Does not think that she has it.
I	No	Does not believe that he possesses it.	None	Limburg	None	None
J	Yes	She states that she has something that looks like the backed form.	[6:09] " <i>ja ik gebruik hem heel vaak, maar</i> ".	Gelderland	Fronted	States that she has had it forever.

K	No	She says that she does not have it.	None	Limburg	None	None
L	Yes	She mentions correctly that she has this "r".	[17:25] "ik heb hem niet als allere <u>rg</u> ste"	Frisia	Backed	Since her first year of studying here.
M	No	He believes that he has the fronted "r".	none	Limburg	none	None
N	Yes	Believes she has the fronted one, however not the more backed one.	[10:54] "nou me <u>e</u> r omdat ik"	Limburg	Fronted	2017, since she started studying here.
O	No	Does not think he has it.	None	West Zeeuws Vlaanderen	None	None
P	No	Does not think she has it, mentions she would get a sore throat.	None	Limburg	None	None
Q	Yes	Tends towards the fronted one.	[6:40] "er is iets aan hem, ma <u>a</u> r"	Limburg	Fronted	Does not think he has it.
R	No	Does not think he has this "r"	None	Frisia	None	None
S	Yes	Has the first "r" and admits it.	[10:13] "Het word <u>t</u> "	Gelderland	Fronted	As long as she can

			altijd wat meer als je"			remember.
T	No	Does not think he has it.	None	Limburg	None	None

The students of Leiden were said to be cultivators of the Gooise "r". However, to what extent is it really present among several of them. By analysing the recordings of the interviews, it was discovered that 12 of the participants employed the Gooise "r" in their speech, while 8 did not possess it. All examples that were analysed show that it occurs in the Coda position. 8 of them possessed only the Fronted form. While two possessed both forms and only one possessed only the backed form. Three out of those 12 that do possess it, do not believe they possess this "r", indicating that they are not self-aware of their accent. Most, however, do correctly state that they possess this "r". Meaning that they are better at self-reflecting on their own language. Most participants indicate that they started employing this "r" when they started studying in Leiden. Which might be an indication of its presence in Leiden among students. The origin did not really seem to influence the participants' capability to adopt the "r". Only two participants from Gelderland, S and J, thought that they had the "r" already for a long time. Meaning it might be present there already as well. Thus, most participants currently possess the "r" and they started employing it since they moved to Leiden for their studies.

3.2.1 Fronted "r"

Those who did not recognize it as an "r"

Participants D, E, F, G, I, K, L, P, Q and R did not recognize the "r" from the first sound fragment (Appendix B.4; B.5; B.6; B.7; B.9; B.11; B.12; B.16; B.17; B.18). This can be because it was an isolated sound. It was not placed into running speech. Because this "r" was not recognized as an "r", the questions regarding associations and whether they employed it themselves could not be answered. Therefore, the recordings were used to determine whether they employed it in their speech. Participants D and G did not recognize this sound as an "r" or mentioned it to be any other sound (B.4; B.7). E, K and L seemed to think it was more of a ringing buzzing sound, but not an "r" (B.5; B.11; B.12). P and Q seemed to hear a filled pause, namely "uhhmm" and "aaaah" with this sound fragment (B.16; B.17). And R, I and again L believed the sound to be a "m" or a "n" (B.18; B.9; B.12). F seemed to think this sound was a "u" or a "w" (B.6). The only possible associations mentioned are by F and L (B.6; B.12). F states that if she would hear it in The Hague, she would not

be surprised (B.6). L stresses it must be poorly articulated and can therefore not be from Leiden (B.12). Meaning that most participants could not recognize this phoneme to be an "r", due to its isolation from running speech.

Those who did recognize it as an "r"

Participants C, J, M, N, S and T did seem to recognize the first sound fragment as an "r" (Appendix B.3; B.10; B.13; B.14; B.19; B.20). C did not recognize it at first, but later she did. However, she could not really pinpoint its region or what to call it. She believed it might be used in Leiden or The Hague (B.3). J defined it as the Leiden "r", however, more associations did not come up. She had a friend from Wassenaar who employed this "r" in his speech. She thought it might be used in the region "Haaglanden" (B.10). M believed it to be a Brabant "r". He described it as sweet, soft, natural and Southern (B.13). N defines it as the Leiden "r", also used in Oegstgeest. It is defined as Hollands, but not ABN. Arrogant people are associated with this sound. Users are mentioned to be her friends, colleagues and other people she meets in this area (B.14). Participant S also had difficulty determining what type of "r" this was. But it did conjure up a posh association with her. She associates it with the Randstad accent or ABN. She believes a lot of people in her surroundings use it in their daily speech (B.19). T does not recognize it immediately. However, after the second time, he believes it to be a "Randstedelijke r", since it is less pronounced. It could possibly be from the region of Utrecht. It could also be from Leiden. He identifies it as the local dialect "r" of Leiden. He concludes that this sound is not present in Limburg (B.20).

Table 3.16 Social Connotations of Fronted "r"

Participant	Users	Region	Language	Name
C	None	Leiden or The Hague	None	None
J	Friends from Wassenaar.	Wassenaar, Leiden, Haaglanden.	None	Leiden "r"
M	None	Brabant, Southern.	Sweet, soft and natural.	Brabant "r"
N	Arrogant People, friends,	Leiden, Oegstgeest.	Hollands, not ABN.	Leiden "r"

	colleagues. People she meets in the area.			
S	Posh people. People around her in Leiden.	Randstad	Randstad accent or ABN.	None.
T	None	Randstad, Utrecht- or Leiden-region.	Local dialect of Leiden.	"Randstedelijke" "r"

3.2.2 Those Who did not Differentiate between the two r's.

Participants A, B, H and O did not distinguish between the two sounds. They believed that they were the same "r". These two "r" were recognized as the Leiden "r" by participant A. He associated it with Leiden students. He defines this sound as terrible. People who possess it are his girlfriend and people from his study. Moreover, he mentions The Hague as a place where it could be encountered. He does distinguish the 2nd one being more exaggerated than the first one. Language associated with this "r" is a hollow way of pronouncing words. Participant B stated it to be the Leiden "r". He believes it to be used in Leiden or The Hague. He states that it is mostly present in speech from middle class people who are born and raised in Leiden who unconsciously produce this "r". Examples he gives are co-workers from a local museum. He specifically mentions that Leiden students do not employ it. An associated linguistic property of this "r" is the usage of "juh". He describes this as an expletive used to end sentences. Participant H defines these two "r's" as the "Gooise r". Associations mentioned are posh, exaggerated, from the "Gooi" area and Leiden and used by friends from her study. A linguistic feature associated in the speech of people who employ this "r" is said to be the stretching of the letters at the end of the word. Participant O does not recognize it immediately, however, after a while, he defines it as the "Randstad r", which he finds an ugly sound. After hearing the 2nd fragment, he further mentions that this "r" is like the Leiden "r". Which he believes to be inauthentic. Further associations are the "Randstad" accent, upper class people and it to be exaggerated. He mentions that a friend of his has this "r". This friend gets quite some remarks about it back at his hometown about it being too posh. Most of these participants did place its usage in the Randstad or Leiden area. However, the users range from middle class to upper class, varying for several professions.

3.2.3 Backed "r"

All participants recognized the fragment with the backed "r". They all attributed social connotations to this sound. Meaning it must be a socially marked linguistic feature. However, they did not all agree exactly on their connotations. The following two stereotypes emerged: the posh "Leidsche" student and the working-class Leiden resident. The word "Leidsch" is an alteration of the word "Leids", it is common for people from certain areas in the Netherlands to alter the spelling of words and add a "sch" to it. Mostly, these areas and this type of spelling are associated with posh people. The spelling was taken from participant L, who suggested it.

Leidsche Students

Participants C, D, G, J, L, M, P, Q, R, S, and T associate this 2nd "r" with posh people, students, fraternities, Minerva and het Corp (Appendix B.3; B.4; B.6. B.10; B.12; B.13; B.16; B.17; B.18; B.19; B.20). Almost all participants, C, D, G, J, L, M, P, Q and S, place its usage at Leiden or somewhere in the province of South Holland (B.3; B.4; B.6. B.10; B.12; B.13; B.16; B.17; B.18; B.19) . The Hague is mentioned by C and M as a place where it could occur as well (B.3; B.13). G, N, P, Q and R state it to be either "Goois", (part of the dialect) or from the Geographical region of 't Gooi (B.6; B.14; B.16; B.17; B.18). M, P, S and T associate it with the Randstad region (the most western part of the Netherlands consisting of a line of several big cities) or call it the Randstad "r", i.e. typical for that region (B.13; B.15; B.19; B.20). Linguistic features are, according to C, M and R, that people who have this "r" speak loudly. D states they frequently use of Expletives such as "maar echt" and "je weet wel" (B.12). G states they curse most of the time (B.7). And both G and L think they employ student lingo (B.7), student shortenings and fashion words such as "lawa" (long walk) (B.12) and "kowa" (short walk) (B.12). J believes they overuse difficult words and N and P believe they have a hard "t" and "g" in their pronunciation (B.14; B.16). Q would even describe it as not being part of ABN (B.17). S mentions the stretching of vowels as in the "o" in "vo" "een beetje oooooooooewwww". That they stress the first syllable of a sentence, so that it will "roll" on (B.19).

Middle- Class

Only one participant exclusively placed its usage with Leiden middle class people. Participant E recognized this "r" as being part of "Leids" working class people dialect. Language usage related to this "r" is, according to him, putting the stress on the middle part of the word. He refers to these people as speaking Leids or the Leiden Dialect (Appendix B.5).

Both Leidsch and Lower Class

Participants F and K recognized the second "r" as both middle class "Leids" and posh student like. F, I and K believed it to be more student like, posh, Minerva and Augustinus (Student Associations in Leiden), 't Corps (Union of Posh Dutch Student Associations). Next to this, participants F, I and K all believe this "r" to have an informal middle/working-class usage (Appendix B.6; B.9; B.11). I stated it to be used in a northern "Randstedelijk" accent, used by working class people who swear a lot (B.9). Participant K recognized this as the Leidse "r". Users were the: "Leidse Middenstand", 3 October people, the "sjonnies" (working class people) and people who find it funny to imitate that dialect. She viewed both groups as real "Leids". She would place its usage in Leiden or The Hague and the area around these cities. Her linguistic associations were that people who employ this "r" are loud and pronounce speech in the back of their throat (B.11). Participant F placed this "r" at The Hague. She thought it was exaggerated and backed. If she would hear the 2nd r in Frisia, then she would be very surprised, she deems it as not Frisian. She believes this "r" is not used on the NOS or is part of AN (General Dutch). A more informal usage is accredited to it. Later, she mentioned a friend who employs the 2nd r. Who was living in The Hague and now is now living in Hilversum. She finds it a strange combination between posh and The Hague Dialect (working class) (B.6).

4. Conclusion

This qualitative interview research has tried to see to what extent students who come from outside of Leiden or the Randstad region adapt and accommodate their accent to their fellow students in Leiden. Moreover, a part of this student lingo was supposed to be the Gooise "r". Therefore possible social connotations about this "r" were asked for. Next to this whether they recognized and or possessed the "r" themselves was also looked at.

4.1 Accommodation

Those that did not accommodate received very little remarks about their accent both in Leiden and back home (Section 3.1.1). And if they did, the remarks were either positive or neutral. Meaning this accent must be common among students here in Leiden and back in Zeeland, Gelderland and Overijssel, they did not need to adjust, since there were no remarks or instances of miscommunication regarding their accent. The remarks of surprise to hear that they were from outside of the Randstad are another indicator that people here placed their accent as local. The only instances of accommodation besides their accent, were that of adopting student slang and or dropping local expressions from their town of origin. Which might be an indication of intergroup relations. They want to indicate their membership or sameness by employing the same in-group language. A was the only one that had maintained his Brabant accent throughout all his years studying here, making him a divergent case. He did not adapt to his interlocutors here.

Those that had created an in-between accent because of their partial accommodation, received a lot of commentary in the past or still receive it in the present (Section 3.1.2). Contexts were when speaking with friends, fellow students, at student associations. The negative remarks might reflect the power relations between the local accepted student standard accent and their personal outsider minority accent. Meaning that most did accommodate to a certain degree. The dominant accent among students is clearly towards the standard, any deviations from it are noticed and are socially marked, as these participants experienced. Since those who already sounded standard did not receive any commentary about their accent, but those that deviated from it did. Moreover, these negative remarks are also examples of linguistic discrimination. People are attributed stereotypical characteristics only based on their accent. Another reason might be that they want to maintain their own power by ensuring that people will start sounding like them.

This alteration was mostly an unconscious process. Which might be explained by looking at the social network hypothesis, they adjusted to their social networks of friends and housemates through frequent social interaction. In most cases though, their accent was merely noticed and

identified, they were no value judgements given. "Jij bent niet van hier, he?" (You are not from around here, are you?) is something they frequently hear(d), which might be an indication that how they sound is not indexed as local or originating from the Leiden area. Another main reason for their accommodation was miscommunication because of their accent. People simply did not (want to) understand them. Due to this and the remarks they received, they altered their accents in a conscious way. This was mainly focussed on their "r" and "g", since that apparently caused the most misunderstanding. Making these the clearest indicators and linguistically marked items of their previous accents. Currently when returning home, most participants receive remarks from people there, since their accents or dialects have altered in a noticeable way towards the standard. Most remarks are about their r's which are linguistically marked as sounding Posh, Randstad or Leiden like. Meaning that in general this accent, and more specifically this linguistic feature is not common in Limburg and "West-Friesland". They had to develop their own style by combining several linguistic systems to achieve better understanding. They have become in between the two accents, not really one or the other.

Those that almost accommodated their accent, were only three participants (Section 3.1.3). None of them currently received any negative remarks in Leiden, only surprise to hear that they originate from outside of the Randstad, meaning that their accents are indexed as local. In his first years here, B only received mainly negative and neutral remarks here in Leiden regarding his accent. His main point of alteration was the miscommunication that his accent caused. The other two did not receive any remarks regarding their accent, except for surprise. They did all describe their current accent as almost ABN but still with influence from their previous accent. G however, was a special case, she has currently moved back to Frisia and is now accommodating back to Frisian. She notices that she starts employing more and more Frisian sounds. Moreover, before G moved to Leiden she already received remarks about her Western accent. Meaning that she must have picked it up somewhere in Frisia. F did not recall her parents ever making remarks.

For those that did fully accommodate their accent to the standard (Section 3.1.4). Only one participant seemed to have a conscious reason for adapting her accent and speech, since she no longer wanted to make grammar mistakes. N did mention to have received some negative remarks, but most did not give clear indications why they might have done so. In most cases they mention that they adapt unconsciously to who is in front of them. Meaning that they naturally adjusted to their audience. Remarks about their accent in Leiden are currently non-existent. However, only when they do employ some local expressions that are not known in Leiden, do they receive remarks of surprise. Some receive remarks about their accent back home about their usage of student slang. Meaning that their accent is indexed as normal there. Most described their accent as standard or

near standard, while one as "Brabants" and one as Dutch with a soft "g" and "r". There were also two instances of stylistic allocation. They have different ways of speaking for different contexts. In general it can be said that they all adopted the accent and the vocabulary employed in student groups here in Leiden.

4.2 The Gooise "r"

Thus 12 of the participants employed the Gooise "r" in their speech. It only occurred in Coda position, meaning the results agreed with most of the academic sources. The majority possessed the fronted form. Most did realize they possessed this "r". Almost all started employing it when they started studying here. Only two participants from Gelderland mention that they already possessed this "r".

With the first sound fragment most participants could not recognize this recording as an "r", due to its isolation from running speech and that they have conflicting ideas concerning its region. For those that did recognize it, the most general trend was that they placed it at Region Leiden or the Randstad-Region in general. Once posh people were mentioned but another participant stated that this sound was not ABN. A very surprising result was that one participant thought it was a Brabant "r". However, concluding that this sound fragment was, isolated from speech as it was, not easily recognizable to bring forth social connotations.

The second "r" did however yield many results. This is of course due to the fact that it is employed in running speech. It gave three types of tendencies: "Leische Students", Working Class "Leids" and Middle class "Leids" of them. The majority associated the "r" in the second fragment with posh people, students and in fraternities Leiden. Or in Leiden and South Holland. "Het Gooi" is also specifically mentioned. The interesting part was that although the majority accredited these connotations to the sound. Others also thought it was similar to the working class "r" or the Leiden Dialect. They believe that both posh people and working class people employ it. They do all generally place its usage near Leiden or The Hague. The people that did not think that it was a different "r", still keep coming up with the same connotations as the others. Linguistic features associated with this "r" were mainly focussed on volume, student vocabulary and a clearer/ harder pronunciation. Thus the main tendency is that the 2nd "r" is associated with posh people, students and the Randstad. While some participants also thought it was Working class "Leids" or even from The Hague.

4.3 Research Question:

The degree of accommodation varied for all participants (Section 3.1). However, there was divide between the participants concerning their level of accommodation. The majority of those that partly did so, those that almost did so and those that did so completely. In general, despite the degree of accommodation, the main reasons for accommodation were mentioned to be miscommunication, remarks about their accent and unconscious adjustment to who is in front of them related to the audience design theory. Moreover, there was also the social factor present, most participants received the remarks in a social setting, meaning that they might have adjusted to their peers for social reasons.

Another more unconscious explanation is the power relations between the dominant standard accent and the minority accents of the participants. The fact that all participants accommodated their accent to the accent spoken among Leiden students, means that this is a very dominant and prestigious accent. Standard Dutch has a normative function within society, apparently, all participants do not think it is strange that they need to adjust. Moreover, very little of the participants thought it was strange that people here did not understand them or ridiculed their way of speaking. They only disliked the negative remarks but did not state that they thought it was unnecessary. Them referring to this accent as ABN, an older outdated term with heavy connotations, means that even they themselves think that this is the standard or better version of Dutch. Several accommodated participants even believed that possessing this accent would improve their chances in life. Concluding that the Randstad is still seen as more prestigious area where people speak the "correct" way of Dutch.

For those that did not accommodate, their main reasons were that they did not need to, they already had a standard accent before coming to Leiden. The lack of remarks about their accents was also mentioned as a reason. The ones who partly accommodated did develop their own personal style. They maintained some of their previous accent linguistic features and combined it with the standard one here. Only one maintained his accent and did not alter it in any way. The main features that were altered were the "r" and the "g". Indicating that these features are the most linguistically marked. Besides their accent, many participants also removed local expressions from their hometown and incorporated Leiden student ones. In general student slang was adopted into their vocabulary.

As mentioned before, Leiden students were said to frequently employ the Gooise "r". However, to what extent and how do they think about this "r". The majority possessed the fronted form. Meaning that it is present among students here. However, not the backed exaggerated form, which occurred a lot less. The social connotations that the majority attributed to this sound were

posh "Leische" students or posh people in general. Another surprising instance was that of the Leiden middle class or the Leiden/ The Hague working class. All placed its usage in the Randstad. So far the linguistic features associated with this sound were a loud volume when speaking, employing student slang and shortenings and cursing a lot. These social connotations do align with the existing academic literature, except for the fact that the participants included the Lower classes association. This is even more remarkable since the r's present in those dialects are very different from the "Gooise r". Nevertheless, the participants still believed them to be the same. Apparently, the sounds must, for some, be difficult to distinguish.

4.4 Limitations

This research has certain limitations. It has mainly focused on reasons for participants to adjust their language to their peers. It did not delve into much detail about the reasons for them not adjusting certain features of their style. Moreover, it is qualitative, therefore it cannot be generalized. More extensive research should be done into this situation to make generalizable conclusions. It employed a limited population of students who studied in Leiden. The audio fragments also had some complexities. The first fragment only contained an isolated "r". This however, led to very little recognition from the participants. The second fragment was coloured in a way. Since it did employ specific words and styles that might be stereotypically associated with students. A more neutral fragment might have been chosen to come to a more neutral result. Moreover, future research could delve deeper into the more general scope of why people who come from outside of a specific region adjust their language to, for example, the Randstad region. Moreover, what they really think about the remarks being made and the facts that very little people try to adjust to them? This normative function and prestigious connotations or place in society is also remarkable. Do more people view it this way? And of course when doing so, taking into account a more diverse group of participants.

References

- Alshenqeeti, Hamza. «Interviewing as a Data Collection Method: A Critical Review. » *English Linguistics Research* 3 (2014): 39-45. 1 June 2021. <<http://dx.doi.org/10.5430/elr.v3n1p39>>.
- Baker, P. *Sexed Texts: Language, Gender and Sexuality*. London: Equinox Publishing Ltd, 2008.
<<http://web.a.ebscohost.com.ezproxy.leidenuniv.nl:2048/ehost/detail/detail?vid=0&sid=73918ed5-4b36-487e-baae-1d1f4baace20%40sessionmgr4006&bdata=JnNpdGU9ZWZWhvc3QtbGl2ZQ%3d%3d#AN=547813&db=e000xww>>.
- Bucholtz, Mary et Kira Hall. «Identity and interaction: a sociocultural linguistic approach. » *Sage Journal* 7 (2005): 585-614. 2 June 2021. <<https://doi.org/10.1177/1461445605054407>>.
- Curry, L. et R.W. Johnson. «Fundamentals of Qualitative Research Methods: Interviews (Module 3).» Yale University, 2015. 1 June 2021. <<https://www.youtube.com/watch?v=6PhcgLOGFg8>>.
- Dietz, F et L Ham. «Een zeker bekakt spraakje.» *De Groene Amsterdammer* 17 June 2020. 4 June 2021. <<https://www.groene.nl/artikel/een-zeker-bekakt-spraakje>>.
- Dodsworth, Robin. «Migration and Dialect Contact.» *The Annual Review of Linguistics* 3 (2017): 331–346. 01 June 2021. <<https://www.annualreviews.org/doi/pdf/10.1146/annurev-linguistics-011516-034108>>.
- Duijst, Jeanine. «De Gooise 'r' is in opmars.» *Algemeen Dagblad* 18 5 2016.
<<https://www.ad.nl/wetenschap/de-gooise-r-is-in-opmars~a8aa7c6b/?referrer=https%3A%2F%2Fwww.google.com%2F>>.
- Fleur & Madelon / Corpsmeisje*. Réal. Koefnoen. Koefnoenkanaal. 2010. Youtube.
<<https://www.youtube.com/watch?v=pUg7uAANmmo>>.
- Glosika Phonics. «[x] unvoiced dorsal velar non sibilant fricative.» 1 October 2016. 24 June 2021.
<<https://www.youtube.com/watch?v=euRbmOchIXE>>.
- . «[xʲ] unvoiced unaspirated palatalized dorsal velar fricative.» 5 August 2021. 24 June 2021.
<<https://www.youtube.com/watch?v=GmkSPp0CvE8>>.
- . «[χ] (Long-X) unvoiced dorsal uvular non sibilant fricative.» 1 October 2016. 24 June 2021.
<<https://www.youtube.com/watch?v=y5AizU69VOA>>.
- Hung, Sik. «Language-Based Discrimination Blatant and Subtle Forms.» *Journal of Language and Social Psychology* 26 (2007): 106-122. 1 June 2021.
<<https://journals.sagepub.com/doi/pdf/10.1177/0261927X07300074>>.

- Ishikawa, Tomokazu et Sonia Moràn. «Exploring language attitudes in ELF research: Contrasting approaches in conversation.» *Englishes in Practice* 3 (2016): 74-109.
- Jansen, M. «Het Hulluvusums en de Gooise 'r.'» *Trouw* 25 July 2020. 4 June 2021. <<https://www.trouw.nl/cultuur-media/het-hulluvusums-en-de-gooise-r~b3752047/?referrer=https%3A%2F%2Fwww.google.com%2F>>.
- Johnstone, Barbare. *Speaking Pittsburghese: The Story of a Dialect*. Oxford University Press, 2013. 1 June 2021. <<http://web.a.ebscohost.com/ehost/detail/detail?vid=0&sid=ddbfa56b-5eae-419a-8c3d-cdcd9317a5b6%40sessionmgr4006&bdata=JnNpdGU9ZWZWhvc3QtbGl2ZQ%3d%3d#AN=648146&db=e000xww>>.
- Koppers, J et R. Van Bezooijen. «Maakt de Gooise r een kans in Friesland.» *It Beaken* 70 (2008): 243-262. <<https://www.yumpu.com/nl/document/read/20193272/1-maakt-de-gooise-r-een-kans-in-friesland-een-taalvariantienl>>.
- LaCouture, Amanda et Martha Augoustinos. «The Language of Prejudice and Racism.» *Understanding Prejudice, Racism, and Social Conflict*. SAGE Publications Ltd, 2001. 215-229. 1 June 2021. <<http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=e000xww&AN=251150&site=ehost-live>>.
- Mees, Inger et Beverly Collins. «A phonetic description of the consonant system of Standard Dutch.» *Journal of the International Phonetic Association* 12.2-12 (2009). <<https://www.cambridge.org/core/journals/journal-of-the-international-phonetic-association/article/abs/phonetic-description-of-the-consonant-system-of-standard-dutch-abn/29C3E2E41DE7EB5984A8403BF5F4ED36>>.
- Mielke, Jeff. «Individual-level contact limits phonological complexity: Evidence from bunched and retroflex /ɹ/.» *Language* 92 (2016): 101-140. 3 June 2021. <<https://muse-jhu-edu.ezproxy.leidenuniv.nl/article/612055>>.
- Moscatelli, Silvia, Flavia Albarello et Monica Rubini. «Linguistic Discrimination in Minimal Groups: The Impact of Status Differentials.» *Journal of Language and Social Psychology* 2 (2008): 140-154. 1 June 2021. <<https://journals.sagepub.com/doi/pdf/10.1177/0261927X07313652>>.
- Motschenbacher, H. «Taking Queer Linguistics further: sociolinguistics and critical heteronormativity research.» *International Journal of the Sociology of Language* 212 (2011): 149-179.
- Rác, Péter. *Salience in Sociolinguistics*. De Gruyter Mouton, 2013. 2 6 2021. <<https://doi.org/10.1515/9783110305395>>.

- Reid, Scott A. et Sik Hung. «Language, Power, and Intergroup Relations.» *The Society for the Psychological Study of Social Issues* 1 (2002): 119-139. 1 June 2021.
<<https://spssi.onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/0022-4537.00108>>.
- Reynolds, Katherine Jane et John C. Turner. «Prejudice as a Group Process: The Role of Social Identity Martha Augoustinos, and Katherine Jane Reynolds. . , 2001. PA 7th Edition (Americ.» *Understanding Prejudice, Racism, and Social Conflict*. SAGE Publications Ltd, 2001. 159-178. 1 June 2021.
<<http://web.b.ebscohost.com/ehost/ebookviewer/ebook/ZTAwMHh3d19fMjUxMTUwX19BTg2?sid=1a2866f3-a0b1-4dec-adc8-672901d03d4d@sessionmgr103&vid=2&format=EB&rid=1>>.
- Segbregts, Koen. *The Sociophonetics and Phonology of Dutch r*. Utrecht: LOT, 2015.
- Smakman, Dick. *Discovering Sociolinguistics: Theory and Practical Applications*. Macmillan International Higher Education, 2017.
- . *Standard Dutch in the Netherlands : a sociolinguistic and phonetic description*. Utrecht : LOT, 2006.
- Snel, Loren. «Dit is de oorsprong van de Gooise -R.» *Esquire* 10 April 2016. 4 June 2021.
<<https://www.esquire.com/nl/the-good-life/news/a3456/gooise-r/>>.
- Sneller, Betsy et Gareth Roberts. «Why some behaviors spread while others don't: A laboratory simulation of dialect contact.» *Cognition* 170 (2018): 298-311. 01 June 2021.
<<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0010027717302779?via%3Dihub>>.
- Stroop, Jan. *Poldernederlands. Waardoor het ABN Verdwijnt*. Uitgeverij Bert Bakker, 1998.
<https://www.dbnl.org/tekst/stro008pold01_01/stro008pold01_01_0005.php>.
- Universiteit van Nederland. *Waarom is het raar om met een Gooise r t praten?* 2015. Video.
<<https://www.youtube.com/watch?v=HwAOwFkOrUs>>.
- Van Bezooijen, R. «Aesthetic Evaluation of Dutch Comparisons across Dialects, Accents, and Languages.» *Handbook of Perceptual Dialectology*. John Benjamin Publishing Co., 2002. 13-30. 9 2 21. <<http://web.a.ebscohost.com/ehost/detail/detail?vid=0&sid=86cfe5df-19cf-45aa-8625-7352531ac97d%40sessionmgr4006&bdata=JnNpdGU9ZWZWhvc3QtbGl2ZQ%3d%3d#AN=253336&db=e000xww>>.
- . «Approximant /r/ in Dutch: Routes and feelings.» *Speech Communication* 47 (2005): 15-31. 3 June 2021.
<<https://doi.org/10.1016/j.specom.2005.04.010.%20Accessed%2019%2012%202020>>.

- Van Bezooijen, R. et R. Van den Berg. «De Gooise R: Wie ziet er Wat in en Waarom?» *Taal en Tongval* 17. Taalvariatie en groepsidentiteit (2004): 86-108.
- Van Bezooijen, R. «Hoe vej is de ej?» 11 May 2007. *Nemo Kennislink*. 3 June 2021.
<<https://www.nemokennislink.nl/publicaties/hoe-vej-is-de-ej/>>.
- Van den Toorn, M. C. *De Tweede Wereldoorlog en het Nederlands van Nu*. Nijmegen University Press, 1992.
- Van Oostendorp, M. «harde g en zachte g.» 1997. *Van Oostendorp*. 24 June 2021.
<<http://www.vanoostendorp.nl/fonologie/hardeg.html>>.
- . «Regels voor de Gooise r.» *Neerlandistiek - Online tijdschrift voor taal & letterkundig onderzoek* (2016). <<https://www.neerlandistiek.nl/2016/05/regels-voor-de-gooise-r/>>.
- Yule, G. *The Study of Language*. 7th. Cambridge University Press, 2019.

Appendices

A. Interview

A.1 Toestemmingsverklaring Masterscriptie Onderzoek

Leiden University Centre for Linguistics

Onderzoeker: Rob van Diepen (Master Student Modern Languages: Linguistics)

Titel van het onderzoek: Taalgebruik onder Leidse Studenten

Toestemmingsverklaring (Informed Consent)

Door dit formulier te ondertekenen geef je te kennen de proefpersoneninformatie te hebben gelezen en dat je deze hebt begrepen. Verder geef je door dit formulier te ondertekenen aan dat je akkoord gaat met de hieronder beschreven procedures.

Proefpersoneninformatie

Het onderzoek is ontworpen om verschillende aspecten en onderliggende sociale oorzaken van spraak te onderzoeken onder studenten of net afgestudeerden in (Regio) Leiden die studeerden of hebben gestudeerd aan de Universiteit Leiden of Hogeschool. Dit zal worden gedaan door middel van een eenmalig interview van rond de 30 minuten. Spraak van de proefpersoon wordt in eerste taal (Nederlands) opgenomen. Met deze toestemmingsverklaring stem je ermee in dat:

- de onderzoeker de gemaakte opnames en verstrekte gegevens mag gebruiken voor wetenschappelijk onderzoek.
- de gemaakte opnames en verstrekte gegevens gebruikt mogen worden voor toekomstig onderzoek.

De onderzoeker zal je opnames nooit buiten de wetenschappelijke gemeenschap verspreiden noch voor commerciële activiteiten gebruiken. De ingevulde gegevens en opnames zullen door de onderzoeker worden beheerd en niet voor andere doeleinden worden gebruikt. Ook blijf je het recht behouden om de door jouw verstrekte gegevens en daarmee dus ook de gemaakte

opnames op ieder moment weer in te trekken. De onderzoeker zal dan op jouw aandringen de data verwijderen en niet gebruiken in zijn onderzoek. **Indien** je niet met de opname instemt, kan het interview ook schriftelijk afgenomen worden door de onderzoeker. In dat geval wordt je verzocht om het volgende vakje aan te vinken:

☐ Ik geef de onderzoeker alleen toestemming om het interview schriftelijk vast te leggen.

Ik heb het informatieformulier gelezen en begrepen en geef toestemming voor deelname aan het onderzoek.

Datum:

Plaats:.....

Naam:

Handtekening:

A.2 Whatsapp Bericht

Lieve mensen,

Hallo! Ben jij of ken jij een student/afgestudeerde in Leiden en kom jij origineel uit Groningen, Friesland, Limburg, Brabant, Zeeland, Overijssel, Gelderland of Drenthe? Dan zoek ik jou! Ik ben bezig met mijn masterscriptie over taalgebruik onder studenten en zoek daarom deelnemers voor een interview (+- 30m.) De deelnemers moeten studenten/afgestudeerden zijn die origineel, voordat ze in Leiden gingen studeren/wonen, van buiten de Randstad (Regio Amsterdam, Rotterdam, Den Haag en Utrecht) komen. Dus ben jij deze persoon of ken jij iemand, mail of app mij dan om een afspraak in te plannen. Als beloning geef ik je koek en thee/koffie!

Contact:0638172864, r.van.diepen@umail.leidenuniv.nl

Of vul deze link alvast in, <https://forms.gle/xgTKRwEKgYS7nVxW7>

A.3 Interview

[INTRO] Dit onderzoek gaat over kennismigranten (studenten) die, van buiten de Randstad, naar Leiden zijn verhuisd voor hun studie, en deze zal zich voornamelijk richten op hun taalgebruik. De volgende vragen zullen gesteld worden, waarna jij antwoord kan geven. Deze antwoorden zullen volledig anoniem uitgeschreven worden en jij zult op geen enkele manier op deze antwoorden getraceerd kunnen worden. Jouw identiteit zal niet worden genoemd of traceerbaar zijn.

[I] **Neutraal** (Onderzoekend, verkennend, persoon zelf)

1. Wat is jouw leeftijd?
2. Hoe zie jij jouw geslacht (man, vrouw, anders)?
3. Wat is jouw moedertaal?
4. Waar kom je vandaan?
5. Hoe lang heb je daar gewoond?
6. Ben je nog verhuisd in het verleden? (benoem dat Leiden niet meetelt)
7. Woon je nu in Leiden?

[II] **Accent** (Specifiek taalgebruik van persoon zelf en mening hierover)

8. Vind jij dat je een accent hebt of een bepaald dialect spreekt?
9. Wat vind je van jouw accent?
10. Hebben anderen gezegd dat je een accent hebt, wie en waar?
11. Wat vinden anderen van jouw accent (binnen studenten cirkels)?
12. Heb jij bepaalde mogelijke ervaringen met/opmerkingen over jouw accent gehad in Leiden en wat waren deze dan? (zowel positief als negatief, je kan voorbeeld noemen)

[III] **Verdiepend** (gekleurd) over r)

[r] Geluidsfragment laten horen en vragen of op de /r/ willen letten, niet zeggen wat voor /r/ het is.

13. Herken je de uitspraak van deze 'r'?
14. Wat voor associaties roept deze uitspraak van de 'r' op bij jou? Wat vindt jij van deze r klank?
15. Heb jij nog andere manieren van spreken/ uitspraak die jij associeert met deze r-klank?
16. Vind jij dat je deze 'r' hebt in je uitspraak?
 - a. Ja? Hoe lang heb jij deze al? Recentelijk of al langer?
 - b. Nee? Gebruiken mensen in jouw omgeving deze r-klank, zo ja, wie en waar? (Leiden of Ouders?)

17. Associeer jij deze 'r' met een bepaald accent/dialect, zo ja, welke? Of associeer jij deze 'r' met een bepaald gebied/regio in Nederland.
18. Zijn er andere manieren van uitspreken of specifieke woorden of andere taal gerelateerde dingen die jij aan dit accent/dialect/regio verbindt? Zijn er in Leiden andere klanken, woorden en uitdrukkingen.

[IV] [Accommodatie]

19. Hoe zou je je manier van spreken omschrijven voordat je hier ging studeren?
20. Hoe zou jij je huidige manier van praten omschrijven?
21. Heb jij (bewust) je uitspraak aangepast sinds jij hier bent gaan studeren (en waarom)?
22. Heb je nog op andere manieren je spraak aangepast sinds je hier bent komen wonen?
23. Op wat manier heb jij dit aangepast?
24. Krijg je opmerkingen over je manier van praten van je ouders of mensen van waar je vandaan komt? Wat voor opmerkingen?

Afsluiting: bedanken voor het onderzoek, nogmaals benadrukken dat het anoniem is en dat ze je altijd kunnen contacteren voor verdere vragen of als iets nog onduidelijk is.

EINDVRAAG: Weet jij of ken jij nog andere mensen die met dit onderzoek mee zouden willen doen?

A.4 Transcripts Audio Fragments Gooise 'r'

Fragment 1

Female Voice: "rrrrrr", rrrrrrrrrr", rrrrrrr",.

Fragment 2

Female voice: *Zestien keerrrr! Hahaa, Zestien Keerrr? Ja 16 keerrr gelachen en 2 keer geketst!*

B. Transcripts Interviews

General Introduction: With each interview I restated the purpose of the research, thanked the participant for their participation, stressed that their data would be processed completely anonymously and again asked whether they were okay with the interview being recorded. After they would consent with this final question, I would start the recording. The transcriptions below do not include me repeating the answer of the participants, the sound fragments and/or possible irrelevant intermezzos during the interview. The repeating of answers was done for my own notes, so that I would write them down during the interview. The irrelevant intermezzos are mentioned in the interview between brackets. They were deemed irrelevant if the subject would not be about the content related to the questions. The sound fragments were excluded because they are present in another appendix. The interviewer will be referred to as [I] and the respondent will be referred to by their individual letter (A, B, C, etc.)

(1) Participant A

[introducerend praatje]

I: Wat is jouw leeftijd?

D: Ik ben 23 jaar oud.

I: Hoe zie jij jouw geslacht?

D: Man.

I: Wat is jouw moedertaal?

D: Nederlands

I: Waar kom je vandaan?

A: Brabant.

I: Welk dorp?

A: Het dorpje Nuland.

I: Hoe lang heb je daar gewoond?

D: Ik heb daar 18 jaar gewoond.

I: Ben je nog verhuisd in het verleden? (benoem dat leiden niet meetelt)

A: Nee.

I: Waar woon jij nu?

A: Den Haag.

- I: *Vind jij dat je een accent hebt of een bepaald dialect spreekt?*
- A: *Nee, niet zozeer nee, ik denk wel dat mijn accent op zich naar Brabants neigt. Dus ik zou het wel als een Brabants accent kunnen omschrijven.*
- I: *Wat vind je van jouw accent?*
- A: *Ja, wat vind ik daarvan? Ja, ik vind het wel mooi. Ik vind het wel prima dat ik zo klink.*
- I: *Hebben anderen gezegd dat je een accent hebt, wie en waar?*
- A: *Ja, ik hoor dit vooral binnen mijn studie. Maar voor de rest niet echt. Ik zou niet echt een andere plek kunnen verzinnen.*
- I: *Wat vinden anderen van jouw accent binnen studenten cirkels?*
- A: *Ze hebben er niet echt een mening over, het is meer dat het opvalt. Dat ze het benoemen. Er zit niet echt een waardeoordeel aan.*
- I: *Heb jij bepaalde mogelijke ervaringen met/opmerkingen over jouw accent gehad in Leiden en wat waren deze dan? (zowel positief als negatief, je kan voorbeeld noemen)*
- A: *Het enige wat ze wel specifiek benoemen is mijn zachte g, die valt vooral erg op. Maar daar wordt, zoals ik al eerder zei, nooit echt een oordeel over gegeven.*

[fragment 1 wordt gedeeld]

[fragment 1 speelt af]

- I: *Herken je de uitspraak van deze 'r'?*
- A: *Dit vind ik wel een Leidse 'r'.*
- I: *Wat voor associaties roept deze uitspraak van de 'r' op bij jou? Wat vindt jij van deze r klank?*
- A: *Ik associeer dit met studenten, Leiden, ja afschuwelijk.*
- I: *Heb jij nog andere manieren van spreken/ uitspraak die jij associeert met deze r-klank?*
- A: *Ik associeer hier een holle manier van spreken bij.*
- I: *Dan gaan wij nu verder naar het spraakfragment. Deze zal ik nu afspelen.*

[Fragment 2 speelt af]

- I: *Herken je deze "r" ook?*
- A: *Ja dit lijkt mij dezelfde maar dan meer overdreven. Dus deze hebben studenten ook. Maar dan moeten ze wel heel erg hun best doen.*
- I: *Vind jij dat je een van deze "r"en hebt in je uitspraak?*

- A: *Nee, allebei niet.*
- I: *Nee? Gebruiken mensen in jouw omgeving deze r-klanken wel, zo ja, wie en waar? (Leiden of Ouders?)*
- A: *Ja mijn vriendin heeft die eerste. Ik hoor hem op zich ook op mijn studie en sommigen vrienden hebben hem ook. Dit is dan in regio Leiden ja. Maar die tweede zit niet zozeer in mijn omgeving. Wel in Leiden, maar niet bij mensen die ik ken.*
- I: *Associeer jij deze 'r'en met een bepaald accent/dialect, zo ja, welke? Of associeer jij deze 'r' met een bepaald gebied/regio in Nederland.*
- A: *Ja wat er dan in mij opkomt is vooral Leids... regio Leiden. Ook wel Den Haag eigenlijk. Ja deze plekken verwacht ik ze wel tegen te komen.*
- I: *Zijn er andere manieren van uitspreken of specifieke woorden of andere taal gerelateerde dingen die jij aan dit accent/dialect/regio verbindt? Zijn er in Leiden andere klanken, woorden en uitdrukkingen.*
- A: *Nee nog steeds niet echt, op die holle manier van uitspreken na.*
- I: *Dan gaan we nu weer verder met jouw taalgebruik. Hoe zou je je manier van spreken omschrijven voordat je hier ging studeren?*
- D: *Ja, Brabants.*
- I: *Hoe zou jij je huidige manier van praten omschrijven?*
- A: *Nog steeds hetzelfde, ik denk niet echt dat ik mijn spraak heb aangepast.*
- I: *Heb jij (bewust) je uitspraak aangepast sinds jij hier bent gaan studeren (en waarom)?*
- Nee, niet echt nee.*
- I: *Heb je nog op andere manieren je spraak aangepast sinds je hier bent komen wonen?*
- A: *Ja opzich heb ik wel mijn woordgebruik/woordkeuze aangepast. Woorden die vooral typisch Brabants zijn gebruik ik natuurlijk hier niet.*
- I: *Wat zou daar een voorbeeld van zijn?*
- A: *Ja, Houdoe.*
- I: *Op wat manier heb jij dit aangepast?*
- A: *Ja dus vooral die woorden niet meer gebruiken in de Randstad, want ja mensen begrijpen die dan niet.*
- I: *Krijg je opmerkingen over je manier van praten van je ouders of mensen van waar je vandaan komt? Wat voor opmerkingen?*
- A: *Nee, ik krijg geen opmerkingen hierover als ik weer terugga naar mijn ouders.*

(2) Participant B

I: Wat is jouw leeftijd?

B: 21.

I: Hoe zie jij jouw geslacht?

B: Man, hoe zie ik mijn geslacht?!

I: Ja dat is de manier waarop je het tegenwoordig moet vragen, zo hou je de mogelijkheid voor andere antwoorden open.

I: Wat is jouw moedertaal?

B: Nederlands.

I: Waar kom je vandaan?

B: Specifiek dorpje?

I: Provincie en dorp.

B: Losser, Overijssel.

I: Hoe spel je dat?

B: L-O-S-S-E-R

I: Oh wat fijn, je spelt het zoals je het uitspreekt, wat makkelijk.

B: Ja inderdaad, heel makkelijk.

I: Hoe lang heb je daar gewoond?

B: 17 levensjaren?

I: Het hoeft niet helemaal correct, gewoon ongeveer plus minus.

B: ja dan ongeveer wel 17 jaar.

I: Ben je nog verhuisd in het verleden?

B: Ja van Losser naar Groneau (8-16), wat technisch gezien in Duitsland ligt.

I: Van Groneau naar Losser, of van Losser naar Groneau?

B: Nee van Losser naar Groneau, maar mijn hele sociale leven was in wel al die tijd in Lossel:

I: Oh oke, en waar woon jij nu?

B: Ja, toevallig, in Leiden.

I: Vind jij dat je een accent hebt of een bepaald dialect spreekt?

B: Nu niet meer echt, maar toen ik net in Leiden ben gaan wonen was het wel Twents.

I: Hoe zou je het nu omschrijven?

B: Ook niet Leids, gewoon meer gemiddeld Nederlands, basic bitch Nederlands.

I: Wat vind je van jouw accent? De manier waarop je nu klinkt? Wat vind jij daarvan? Mag echt van alles zijn, tevreden, kan nog verbeterd worden.

- B: *Ik vind mijn accent wel prima, vind het wel jammer dat ik een leidse r over heb genomen. Ik vind het zelf wel leuk dat ik toch nog een beetje Twents klink. Over het algemeen ben ik wel tevreden.*
- I: *Hebben anderen gezegd dat je een accent hebt, wie en waar?*
- B: *Mensen zeggen juist kom je uit Twente, dat kan ik helemaal niet aan je horen. ze zijn verbaasd omdat ik geen accent heb. Maar toen ik net in Leiden woonde kreeg ik wel vaak die opmerking. Mensen noemde me ook Bo't [Imaginary name to illustrate the miscommunication].*
- I: *Dus je hebt je aangepast?.*
- B: *Ja, anders konden mensen me niet goed verstaan schijnbaar. En ja, als mensen me niet verstaan dan ga ik liever...*
- I: *Aanpassen?*
- B: *Ja, een vriendin van me dacht dat ik dus ook bout heette,*
- I: *Oh bij mij in de buurt is dat niet heel positief.*
- B: *Ja bout is ook een woord voor poep.*
- I: *Oh ja dat was de betekenis.*
- B: *Ja, ik had haar dus op een hospiteeravond ontmoet en toen kwam ze op de werkweek ineens naar me toe en zei ze "dus jij heet B?!".*
- I: *Dus anderen zijn eerder verbaast dat je uit Twente komt, maar in het begin viel het wel op.*
- B: *Ja, dus begin meer accent.*
- I: *Wat vinden anderen van jouw accent? Heb jij bepaalde mogelijke ervaringen met opmerkingen over jouw accent gehad in Leiden en wat waren deze dan?*
- B: *Over het algemeen vond iedereen het wel grappig, het enige negatieve was dat het mijn bijnaam veroorzaakte omdat ik de r dus niet goed kon uitspreken. Voor de rest niet persé, dat mensen gingen klagen. Wel dat mensen zeggen dat ik gelukkig niet als Ilse de Lange klink.*
- I: *Ja hoe zij dan zingt en spreekt.*
- B: *Ja, precies.*
- I: *Haar zangstem en wat er dan normaal uit haar mond komt.*
- B: *Ja precies, dat is ook met Miss Montreal haar gestotter.*
- I: *Dus redelijk positieve ervaringen, maar het viel wel op in het begin.*
- B: *Ja, idd ja.*
- I: *We gaan nu verder naar twee geluidsfragmenten, ik heb natuurlijk al verteld dat het over een "r" ging. Ik zal nu de eerste gaan afspelen. Of je goed wilt luisteren naar het fragment.*

[Fragment 1 speelt af]

- I: *Herken je de uitspraak van deze r?*
 B: *De leidse r, ja precies dat was een "r", ja Leids, Haags zoiets.*
 I: *Oke, dus Leids en Haags?*
 B: *Den Haag ja.*
 I: *Dit is alles wat bij je opkomt?*
 B: *Ja Leids en Haags.*
 I: *Oke dan heb ik ook nog een spraakfragment.*

[Fragment 2 speelt af]

- I: *En deze?*
 B: *Ja zo klinkt hij wel overdreven. Ja, ik denk weer aan regio Leiden Den Haag.*
 I: *Oke, duidelijk, dus je vindt deze r in die regio thuis horen?*
 B: *Ja helemaal nu ik hem uitgesproken heb gehoord.*
 I: *Nou dat is een beetje regio aan wat voor mensen. En bij context of plekken waar denk jij dan aan?*
 B: *Ik denk nu vooral, omdat ik assessor acquisitie ben, de Leidse middenstand. Mensen van reklametotaal, geboren en getogen in Leiden. Mensen die zelf niet doorhebben dat ze deze hebben.*
 I: *Lokaal dialect eigenlijk?*
 B: *Ja, wel echt, bij Leidse studenten hoor ik dat minder, tenminste voor mijn gevoel.*
 I: *Ja, oke ja, maar je hebt dus deze "r" gehoord, je plaats deze dus bij de Leidse middenstand. Heb jij nog andere klanken woorden of waarbij je denkt dat hoort bij deze uitspraak. je mag hierover nadenken.*
 B: *Ik zit nu met de "juh", ik weet niet of je dat wat zegt?*
 I: *Heb je daar nog een woord bij?*
 B: *Ja ik zit te denken, ja een soort stopwoord, blah blah juh, ik weet niet, dat schijnt Leids te zijn.*
 I: *Tering [leids volk dialect]*
 B: *Ik weet het niet zo, ik nu niet op iets komen.*
 I: *Nee dat is goed, je noemt het is een stopwoordje en kan nu niets meer verzinnen.*
 I: *Vind jij dat je deze "r" hebt in je uitspraak?*

- B: *Nee, nee deze heb ik niet.*
- I: *Nee, oke, je vindt van niet. Heb jij mensen in jouw omgeving die deze r gebruiken? je zei net eigenlijk al een paar voorbeelden.*
- B: *Ja leidse mensen, de middenstand.*
- I: *Echte leidse mensen.*
- B: *Ja, collega's van corpus (werk).*
- I: *Ja oke, collega's op werk dus ook.*
- B: *Ja.*
- I: *Dus samenvattend, Leids Haags accent?*
- B: *Ja.*
- I: *Dan gaan we nu weer terug naar jou accent.*
- B: *Ja.*
- I: *Ik heb zeg maar eerdere vragen herhaald, voor het geval het in de eerste keer niet het antwoord eruit komt, maar je hebt al voldoende antwoord gegeven dus we gaan door, de manier waarop je sprak voordat je hier kwam studeren was Twents, huidige manier was meer gemiddeld Nederlands.*
- B: *Ja, basic bitch Nederlands.*
- I: *Basic bitch Nederlands, mensen dachten dat je bout heette, dus je hebt daarom je uitspraak aangepast?*
- B: *Ja*
- I: *Heb je dat bewust gedaan.*
- B: *Ja, jawel om te zorgen dat mensen me beter verstonden.*
- I: *Waar liep het fout zeg maar?*
- B: *Het liep dus fout bij mijn "r".*
- I: *De "r" is wel echt aangepast?*
- B: *Ja, de "r" is aangepast. ik heb ook wel eens bij de starbucks gehad dat het een koffie was voor bas.*
- I: *Die "r" moest gewoon echt duidelijker.*
- B: *Ik heb hem meer aangepast aan de samenleving*
- I: *Die "r" die je had in het twentse, kan je die nog uitspreken.*
- B: *Zonder "r", ja*

[Spreekt naam zonder r uit aan het einde van het woord]

- I: Je spreekt hem nu wel meer uit*
- B Ja nu ben ik me er natuurlijk bewust van.*
- I: Die "r".*
- B Maar als ik nu mijn naam zeg zeg ik wel B.*
- I: Dus je hebt die "r" wel echt aangepast. anders leidde het tot miscommunicatie leide*
- B ja idd.*
- I: Oke, zijn er nog andere dingen waarvan je denkt dit moest ik ook aanpassen, of was het alleen die "r"?*
- B Ik heb een dingetje waarvan ik merk dat het in het Twents heel normaal is Twents raam los ipv raam open.*
- I: Lokale uitspraken?*
- B Ja, en vooral als je iets morst, dan zeg je in het Twents dat je iets sopt, en dat begrijpt ook niemand.*
- I: Ja een andere respondent had houdoe geschraapt,*
- B: Ik zei ook altijd ajuh, en dat zegt hier ook niemand. ajuss.*
- I: Nee over het algemeen niet, misschien oudere generatie.*
- B Ja misschien.*
- I: ik ga deze vraag gewoon nog een keer herhalen voor de samenvatten, dus je hebt je "r" aangepast omdat je nogal wat opmerkingen kreeg over je naam.*
- B Alleen bij naam, ik snap het ook niet, het gene wat ik het vaakst heb gezegd in het mijn leven waarschijnlijk.*
- I: Dus vooral bij je naam?*
- B Ja inderdaad.*
- I: En niet zozeer negatief, mensen snapte naam niet?*
- B Ja.*
- I: Hoorde hem verkeerd, de naam dus. oke. Dan is bij deze het interview klaar.*
- B Cool*
- I: Ik heb hem kort gehouden, er zijn ook maar zoveel vragen.*

[Eind Praatje]

(3) Participant C

- I: Nog even voor de formaliteit ga ik nog kort benoemen waar het onderzoek over gaat, het gaat over kennismigranten aka studenten die van buiten van de randstad naar de leiden zijn*

verhuisd en vooral over jouw taalgebruik en dit zal volledig anoniem verwerkt worden en dit zal jou natuurlijk motiveren om zo eerlijk mogelijk te antwoorden.

C: Ja.

I: ik ga ook nog aantekeningen maken.

C: Ja dat is goed.

I: En dan beginnen met jouw leeftijd?

[Het interview was verwijderd in het wordbestand, deze wordt opgezocht]

C: 24

[er is weer iets met het bestand aan de hand]

I: Hoe zie je jouw geslacht?

C: Vrouw.

I: Wat is jouw moedertaal?

C: Nederlands.

I: Iedereen zei dat op een deelnemer na, die zei limburgs.

C: Was dat T?

I: Nee het was een ander, maar wel uniek.

C: Bijzonder.

I: Waar kom je vandaan?

C: Ommen.

I: Dat is in?

C: Overijssel.

I: Hoe lang heb je daar gewoond?

C: 18 jaar.

I: Ben jij in die 18 jaar nog verhuisd of echt alleen in ommen gebleven?

C: Toen ik 18 was ben ik verhuisd naar Zwolle voor driekwart jaar en toen ben ik verhuisd naar leiden.

I: Oke, en daarna naar Leiden verhuisd en daar ben je nu ook woonachtig?

C: Ja.

I: Dan gaan we het nu over jouw manier van praten hebben en vooral met je accent dialect.

Dus vind jij dat je een accent hebt? Of een bepaald dialect spreekt?

- C: Nee.
- I: Duidelijk, jij vindt van niet, wat vind je wel van je manier van hoe jij praat, accentloos of?
- C: Ik praat volgens mij behoorlijk ABN.
- I: Ja, ben je daar tevreden mee?
- C: Ja.
- I: Hebben anderen wel eens gezegd dat jij een accent hebt?
- C: Nee, nee niet dat ik me kan herinneren.
- I: Hebben anderen wel eens opmerkingen gemaakt over jouw manier van praten?
- C: Nee, nee ik heb alleen een ding wat ik zeg wat blijkbaar heel erg niet Nederlands is maar dat wist ik nooit, daar kwam ik pas achter toen ik leiden kwam, dat is een specifieke uitdrukking.
- I: Wat is dat?
- C: Daar kan je niet van zeggen.
- I: Wat zou dit dan moeten zijn?
- C: Ja die uitdrukking is niet bekend in de Nederlandse taal over het algemeen
- I: Een voorbeeld?
- C: Als je vraagt hoe duurt iets was, zo duur, oh daar kan je niets van zeggen.
- I: Oh in deze context.
- C: Ja.
- I: Deze specifieke uitdrukking is het enige wat je te horen kreeg?
- C: Ja.
- I: Je krijgt niet veel opmerkingen, maar geven mensen wel meningen over je uitspraak, zoals wat klink netjes, wat schrijf je goed?
- C: Nee dat valt ook wel mee.
- I: Er wordt niet veel gemerkt?
- C: Ja, maar dat ligt ook wel aan waar ik vandaan, ik kom bijvoorbeeld niet uit de achterhoek, dat staat heel erg bekend om hun accent, terwijl in Ommen het meer normaal of accentloos blijkt te zijn.
- I: Ommen heeft minder accent.
- [bekenden worden besproken]
- I: Jij krijgt niet veel opmerkingen.
- C: Nee.

I: Duidelijk, dat kan ook, dan gaan we nu verder met twee geluidsfragmenten het enige wat jij hoeft te doen is naar het geluid te luisteren en wat het bij je losgemaakt.

C: Misschien word ik er emotioneel van.

I: Ja wie weet, wordt je wel heel verdrietig bij het luisteren. Dat gaat voornamelijk dan over r'en, en of je hier dus ook op wil letten in de fragmenten. Dus hier komen ze.

[Problemen met de geluidsapparatuur]

I: Dan beginnen we met het eerste fragment.

[Fragment 1 speelt af]

C: Mag die nog een keer?

I: Ja dat mag.

[Fragment 1 speelt weer af]

I: Nog een keer?

C: Nee ik denk dat het wel duidelijk is.

I: Ja, oke, dus dat was het 1ste fragment, herken je deze?

C: Nee, ik herken hem wel maar kan hem niet meteen plaatsen.

I: Dus hij klinkt wel bekend?

C: Ja

I: Dus die eerste klinkt wel bekend maar die kan niet gelijk plaatsen. nu komt er ander fragment wat meer spraak is en ook wel een beetje komisch.

[fragment 2 speelt af]

I: Als je daar op de r focust?

C: Ja dan is het de ballerige Leidse "r".

I: Oke, lang leve koefnoen.

C: Ja ik herkende het.

I: Ja daar wordt het ook vandaan gehaald.

C: Van die twee zusjes die in het ziekenhuis lagen.

- I: *Ja precies, oké, en vergelijkt met die eerste "r", deze is natuurlijk wat overdreven.*
- C: *Uhuh, het zou wel dezelfde "r" kunnen zijn, of dezelfde regio kunnen zijn.*
- I: *Maar natuurlijk die tweede is wel echt overdrevener?*
- C: *Ja inderdaad.*
- I: *Dezelfde regio, het is nog steeds niet dat je bij die eerste r denkt goh dat is echt overduidelijk dit.*
- C: *Nee, het zou best Leids of Haags kunnen zijn.*
- I: *Maar exacte regio blijft onduidelijk.*
- C: *Maar doe je dan alleen onderzoek naar de "r" specifiek.*
- I: *Ja, deze twee. De eerste "r" is alleen een beetje regio Leiden Den Haag zou kunnen, maar niet persé herkenbaar, maar die tweede wel.*
- C: *Maar natuurlijk ook door de context, door wat ze zeggen, de woorden.*
- I: *De uitspraak geeft wel context.*
- C: *Ja.*
- I: *Die tweede "r" die, wat voor associaties roept deze op, je zei dus ballerige leidse r, zijn er nog andere dingen die in je hoofd opkomen als je zo'n soort mens voor je hebt die zo praat?*
- C: *Minerva, het korp, net afgestudeerde die zichzelf hooggeplaatst vinden.*
- I: *Ja, kijk mij even vo zijn.*
- C: *Ja inderdaad, ja ik had, dat is niet heel relevant,*
- I: *Maar?*
- C: *Maar ik had laatst een dag van traineeships van de overheid, en er was daar een jongen die een presentatie gaf, en die klonk precies zo, en die had rechten gestudeerd, en hij deed al vier jaar dat traineeship en nog steeds hoorde ik die "r".*
- I: *Rechten leiden?*
- C: *Ja.*
- I: *En dus korps ballerig hooggeplaatst komt in jou op?*
- C: *Ja.*
- I: *Nog andere dingen of blijft het hierbij?*
- C: *Wat nu niet zo was meestal dat die meisjes een rokerig stem hebben, maar dat viel hier wel mee.*
- I: *Ja*
- C: *Dat gaat ook wel vaak samen.*
- I: *Zijn er nog andere manieren die je met deze manieren van spreken associeert, roken?*
- C: *Ja.*

- I: *Schor ook?*
- C: *Ja ook wel .*
- I: *Deze vrouw hier rookt natuurlijk niet, dat zijn actrices en die doen dat niet.*
- C: *Nee inderdaad*
- I: *Die jongen die die presentatie gaf of zo'n stereotype die hier door de stad loopt zie jij voor staan en die hebben dus duidelijke "r" een rokerige stem. Zijn er nog andere dingen waarvan je denkt dat hoor je dan ook in hun uitspraak?*
- C: *Uiterlijke kenmerken wel, maar dat bedoel je denk ik niet.*
- I: *Ja dus echt meer...*
- C: *Misschien praat ze hard.*
- I: *Harder, luider?*
- C: *Ja, maar verder niet echt.*
- I: *Nu gaan we even terug naar het 1ste fragment, dus dat wat je hoorde. Vind je dat je die hebt in je uitspraak?*
- C: *nee.*
- I: *nee, oke, die tweede "r" vind je dat je die uitspraak hebt?*
- C: *Nee ook niet, ja misschien soms per ongeluk. dat is het ook wel grappig is de woordenschat niet persé heel anders dan de onze, het is meer normale studentikoze taal, dus die woorden gebruiken wij ook over het algemeen.*
- I: *Die 2e sluipt er soms per ongeluk in, die 1e zeg je nee. Met die eerste "r" dus je hebt hem zelf niet, het zou zo maar Leiden Den Haag kunnen zijn. Heb jij mensen in je hoofd specifiek die zouden hem kunnen hebben? Of is dat te moeilijk?*
- C: *Nee ik vindt het moeilijk, er zit natuurlijk ook geen woord omheen.*
- I: *Hij is uit context natuurlijk.*
- C: *Hij zou ook uit een hele andere provincie komen, Brabant, Limburg, Overijssel, ik weet het niet.*
- I: *Hij is dus redelijk neutraal, hij kan dus overal voorkomen, maar niet dat je denkt dat is specifiek hier.*
- C: *Ja.*
- I: *Maar die tweede r, die jongen bij het traineeship viel wel op, maar zijn er nog andere mensen in jouw omgeving die hem wel hebben?*
- C: *Nou, mijn oude huisgenootje had hem ook, ze zat bij njord. Maar verder kom ik niet echt op mensen, ik sowieso niet heel veel mensen meer tegen. Maar daarvoor ook niet persé, soms op straat of in de supermarkt hoorde, maar niet directe omgeving.*

- I: *Oke, dan stel je zou die r in een bepaald accent moeten plaatsen, die je zelf mag verwoorden?*
- C: *De tweede?*
- I: *De tweede ja, want de 1e neutraal ik weet het niet, dus de tweede, hoe zou je dat accent dan noemen.*
- C: *Studentikoze leids.*
- I: *Denk je dat het specifiek leiden is, of ook studenten algemeen?*
- C: *Ik denk wel specifiek leiden, dat het ook wel lijkt op andere studentensteden, maar dat hij daar toch nog even anders is, het is wel gebaseerd op het leidse accent.*
- I: *Een bepaald gebied zou dan ook leiden zijn?*
- C: *Ja.*
- I: *Dan hebben we nu alles met de geluidsfragmenten behandeld. En gaan we verder naar jouw manier van spreken, vooral voor dat je ging studeren en nu.*
- C: *Ja.*
- I: *Dus toen jij nog lekker in ommen zat te chillen, voordat je naar leiden kwam, hoe zou je je manier van spreken hebben omschreven?*
- C: *Gewoon ABN.*
- I: *Op die ene specifiek uitdrukking na*
- C: *Ja.*
- I: *Je huidige manier zou je dat in vergelijking met toen je nog in ommen woonde, denk je dat je daar iets verandert hebt?*
- C: *Qua **uitspraak** is het wel hetzelfde, maar woordenschat verandert wel een beetje.*
- I: *Op wat voor manier is dit dan veranderst?*
- C: *Wat stuko woorden tussendoor, of chill of viben eigenlijk die moderne woorden.*
- I: *Chill of viben zijn er dus bijgekomen, sfeeren?*
- C: *Ja dat is beter, sfeeren.*
- I: *Lokale studenten taaltje is er bijgekomen?*
- C: *Ja of jongeren taaltje.*
- I: *Of jongeren studenten taaltje, dus dat is qua woordenschat meer overgenomen en dat had je niet toen je in ommen zat.*
- C: *Nee.*
- I: *Heb jij je uitspraak aangepast sinds jij hier bent gaan studeren?*
- C: *Niet bewust.*
- I: *Niet bewust aangepast, niet dat je dingen opmerkt?*

- C: *Nee.*
- I: *Maar stel je gaat weer terug naar je ouders, dus naar Ommen, op bezoek bij je vrienden, krijg je dan opmerkingen of krijg je daar überhaupt opmerkingen over je taalgebruik?*
- C: *Nee, maar mijn ouders komen oorspronkelijk niet uit die buurt, mijn vader Amersfoort, maar mijn moeder uit den haag, maar die heeft wel een hele tijd in Twente gewoond.*
- I: *Het is dus niet inderdaad niet dat je als je op bezoek komt wat klink je leids?*
- C: *Nee, maar ik let wel meer op mijn woorden, dus niet zozeer de uitspraak, maar wel mijn woorden dus, zoals chill.*
- I: *Vrienden vandaar als je die nog spreekt, zeggen die wel iets over dat je anders bent gaan klinken.*
- C: *Nee ik heb nog maar twee vrienden die ik daarvan spreek maar die spreken nog redelijk ABN, en een van die twee woont ook in leiden, dus die hoort het helemaal niet.*
- I: *Niet bewust aangepast, behalve woordenschat, dat is echt het ding. En ook terug bij ouders een opmerkingen?*
- C: *Nee.*
- I: *En ook niet van omgeving mensen daar?*
- C: *Nee inderdaad.*
- I: *Dat was ook gelijk de laatste vraag, dan wil ik je nogmaals bedanken voor je deelname aan het onderzoek, heb je nog verdere vragen of opmerkingen dan kan je me altijd contacteren. Je zal ook volledig anoniem als deelnemer verwerkt worden.*
- C: *Ja*
- I: *En dan stop ik nu de opname.*

(4) Participant D

[introducerend praatje]

- I: *We beginnen met wat onderzoekende vragen, dan is de eerste vraag, hoe oud ben je?*
- D: *25.*
- I: *Oke, hoe zie jij jouw geslacht?*
- D: *Vrouw.*
- I: *Wat is jouw moedertaal?*
- D: *Nederlands.*
- I: *Waar kom je vandaan?*
- D: *Brabant, een dorp Halsteren.*

- I: *Hoe je het uitspreekt schrijf je hem?*
- D: *Ja inderdaad.*
- I: *Hoe lang heb je daar gewoond?*
- D: *18 jaar.*
- I: *Het studie leeftijd ding.*
- D: *Jaaa.*
- I: *Je woont natuurlijk nu in Leiden, maar ben je daarvoor nog verhuis of ben je echt altijd gebleven in halsteren?*
- D: *Altijd in halsteren gebleven, studie naar leiden en dan sinds vorig naar den haag verhuisd.*
- I: *In ieder geval voordat je kwam studeren altijd in halsteren gebleven?*
- D: *Ja.*
- I: *Nu in Den Haag, bevalt het een beetje in Den Haag?*
- D: *Ja, ja zeker, wel anders dan Leiden, maar wel heel leuk.*
- I: *Ja. ik denk dat den haag ook wat meer een woonstad is, ook leiden wel natuurlijk.*
- D: *Ja, echt die studenten bubbel is hier wat diverser.*
- I: *Dat waren de intro vragen, dan ga ik nu wat vragen stellen over jouw taalgebruik hoe jij dat zelf ervaart en dan beginnen we met: vind jij dat je een accent hebt of een bepaald dialect spreekt?*
- D: *Licht.*
- I: *Licht accent of dialect?*
- D: *Beide.*
- I: *Allebei?*
- D: *Ja.*
- I: *Wat voor accent of wat voor dialect?*
- D: *Ja, Brabants.*
- I: *Duidelijk en wat vind je daarvan, dat je zo klinkt, dat lichte accent en dialect?*

[verbinding was slecht]

- D: *Het heeft opzich wel wat in de zin van dat je af en toe de vraag krijgt, je komt niet hier vandaan. dat is niet een erge vraag om te krijgen. alleen toen ik begon met studeren, toen was mijn accent nog iets sterker, en vooral erg dat ik soms merkte dat ik taalfouten maakte. Omdat je spreekt in dialect en dat je denkt dat het klopt en dat het helemaal niet klopt. En als het dan echt een fout is, dan vond ik het wel erg.*

- I: *Je vindt het wel prima denk ik, dat je een licht accent hebt. maar zodra je daardoor fouten gaat maken dat mensen je daar echt op aanspreken dan is dat minder leuk?*
- D: *Ja.*
- I: *Oke, dat is een beetje hoe je het zelf ervaart, of heb je wel eens van andere gehoord dat je een accent had, dat je opmerkingen kreeg over jouw accent of dialect?*
- D: *Soms, niet heel veel, maar idd na sommige uitspraken dat mensen moeten lachen of dat ze zeggen huh wat zeg jij nou, of wat bedoel je?*
- I: *Ze verwachten het niet of kennen het niet.*
- D: *Ja misschien ook omdat mijn accent ook weer niet dusdanig sterk is dat je het meteen aan mijn spraak merkt.*
- I: *Dus misschien daarom ook juist verrassender dat je zo'n opmerking/uitdrukking gebruikt.*
- D: *Ja.*
- I: *Van wie en waar krijg jij meestal die opmerkingen dan?*
- D: *Ja toch van studie vriendinnen en op de studenten vereniging.*
- I: *Oke, ik denk dat dit in Leiden is?*
- D: *Ja inderdaad in Leiden.*
- I: *Daar hoorde je je allemaal opmerkingen erover, werd daar dan een waarde oordeel aangegeven? Als ze zeiden je hebt een accent, oh wat schattig of wat leuk of miss wat raar, werd er überhaupt een waarde oordeel aangegeven of meer opgemerkt?*
- D: *Ik denk met name een beetje grappig, of idd van oh ja dat klinkt schattig*
- I: *Dus je schattigheid waarde ging heel erg omhoog?*
- D: *Ja inderdaad ja! [lachend]*
- I: *Grappig en schattig, waren er ook negatieve opmerkingen of dat niet?*
- D: *Nee, dat heb ik nooit echt heel erg gehad.*
- I: *Dat kan.*
- D: *Nee, gek genoeg is dat eerder andersom, als je dan terug bent in brabant, krijg je de opmerking goh.*
- I: *Terug in Brabant krijg je opmerkingen, wat minder positieve opmerkingen*
- D: *Ja, dat is dat het bijzondere.*

[technische moeilijkheden]

I: *Dan gaan we nu verder naar een geluidsfragment, deze zal ik zometeen laten horen en dat zijn twee r klanken. Je hoeft alleen maar te luisteren en dat op de r te focussen en kijken wat het bij je losmaakt, dus dan ga ik nu het fragment afspelen.*

[Fragment wordt gedeeld]

[Fragment 1 speelt af]

I: *Kwam deze je bekend voor?*

D: *Nee, eigenlijk niet.*

I: *Nog een keer horen?*

D: *Ja doe nog maar.*

I: *Dat is vaker een ding.*

[Fragment 1 speelt weer af]

I: *En nu?*

D: *Nee, ik herken hem niet.*

I: *Dat kan, dat deze niet herkenbaar is.*

D: *Nee .*

I: *Dan gaan we nu verder na tweede fragment, het is ook beetje een komisch fragment.*

[Fragment 2 speelt af]

I: *Was die duidelijk?*

D: *Ja leids, of in ieder geval, daar moet ik aan denken.*

I: *ja zegt leids?*

D: *ja studenten leids.*

I: *studenten leids?*

D: *ja.*

I: *die tweede is herkenbaar zullen we maar even zeggen .*

D: *ja.*

I: *Dus naast dat studenten leids, zijn er nog andere dingen die in je opkomen, je zou iemand voor je hebben die zo praat, zijn er nog andere associaties .*

- D: *Ja, kakker, .*
- I: *Leidse stuko kakker?*
- D: *Ja inderdaad.*
- I: *Die associatie heb ik zelf ook als dat zo hoor. Maar stel je hebt zo'n figuur voor je neus die maakt dan dat "r"geluid, zijn er dan nog andere dingen in zijn spraak, dat hoort dan ook echt in je uitspraak thuis, ze hebben zon r maar ze doen andere dingen in hun spraak van dat valt echt op.*
- D: *Heel vaak zeg maar zeggen. Gebruik maken van stopwoorden.*
- I: *Zoals?*
- D: *Eindigen met bijvoorbeeld met weet je wel, zeg maar, met dat type woorden eindigen.*
- I: *En dan het liefst achter elke zin?*
- D: *Ja.*
- I: *Nog andere dingen was dit het wel?*
- D: *Nee, ik denk het niet. ik kom op niet meer andere dingen.*
- I: *Dan komt er nu een leuke vraag, vind jij dat jij deze "r" in je uitspraak hebt?*
- D: *Ja.*

[Er wordt gelachen]

- I: *Dus jij bent een stuko leidse kakker "r"?, nee hoor.*
- D: *Ja die zit wel regelmatig in mijn uitspraak, die hoor ik ook wel bij mezelf terug.*
- I: *Hoe lang hoor je dat al, of hoe lang denk je dat je deze hebt, recentelijk langer?*
- D: *Ik denk met name sterker is geworden van 2-3 jaar van studeren. En dan heb ik het met name als de r in de laatste letter van het woord zit. Ik denk een beetje sinds het tweede studiejaar, dat het sterker is geworden.*
- I: *Dus jij hebt hem, zijn er nog andere mensen in je omgeving die hem hebben?*
- D: *Ja vrienden uit leiden, deze komen oorspronkelijk uit leiden.*
- I: *Dus we hebben weer zo'n leidse kakker voor je staan, associeer jij dat ook met een bepaald dialect of accent?*
- D: *Nee niet perse.*
- I: *Dan zijn we wel klaar met de geluidsfragmenten, dan gaan wij nu weer verder naar jouw spraak en dan voornamelijk voor en na je studie. Dus voordat jij ging studeren in leiden hoe zou jij jouw manier van spreken hebben omschreven?*
- D: *Oh, die vind ik best lastig.*

- I: *In hoeverre je dat nog weet, dat ook nog hoor.*
- D: *Wat hoe bedoel je dit, qua hoeverre ik met een accent sprak?*
- I: *Ja dus voordat je naar leiden kwam, hoe praatte je toen?*
- D: *Ik denk ik zou mezelf dan ook wel niet hebben omschreven als een typisch Brabants accent, uit oost Brabant, ik kom uit west Brabant, anders, minder sterk. maar ja je hoorde het er wel in terug met het gebruik van uitdrukkingen en lokale woorden sommige klanken. Maar ik zou het omschrijven als niet altijd correct Nederlands, maar wel goed te begrijpen voor iedereen.*
- I: *Heb je ook voorbeelden van de klanken waar je over sprak?*
- D: *Ja, ik moet even nadenken, ik weet het zelf ook niet zo goed eigenlijk, meer iets wat ik heb terug gehoord, aan het einde van woorden soms harder uitspreken. Harde klank aan einde van het woord.*
- I: *Klemtoon?*
- D: *Ja, ja, ik weet niet zo goed hoe ik het moet omschrijven.*
- I: *Nee, dit is ook wel duidelijk.*

[Technische problemen]

- I: *Dus we hebben dus net voor dat je hier ging studeren besproken. En je huidige manier hebben we ook al een beetje besproken hoe jij zelf klinkt. Dus je huidige manier van spreken, als je dat ook een beetje vergelijkt met hiervoor, hoe zou je dat dan omschrijven?*
- D: *Ja nu redelijk als ABN, dat denk ik.*
- I: *Oke, Toen, nu, heb jij toen jij hier begon met studeren bewust je uitspraak aangepast?*
- D: *Ja, nee, niet perse mijn uitspraak, vooral het gebruik van stijlfouten, het is vrij brabant om altijd als te gebruiken, wat ik bijvoorbeeld zou zeggen, jij bent even oud als mij. dat voorbeeld, nederlands technisch klopt dat niet. Dat soort dingen ben ik wel echt bewuster gaan letten en aan gaan passen.*
- I: *Grammatica regels?*
- A: *Ja vooral dat heb ik aangepast.*
- I: *Dus in de omgeving waar je vandaan kwam viel dat niet op maar hier in leiden viel dat wel op?*
- D: *Ja.*
- I: *Waarom heb je dat aangepast?*
- D: *Ja, hier begon het me dus op te vallen, ja ik wilde gewoon geen grammaticale fouten. maken, dat vond ik stom staan. als dat in een gesprek veelvuldig voorkwam.*

- I: *Heb je nog op andere manieren je iets aangepast, qua taalgebruik.*
- D: *Ik denk dat ik de grammaticaregels bewuster heb aangepast en andere dingen onbewuster heb overgenomen van mijn omgeving hier, dat je dat aanpast. Ik merk dat als ik weer een tijdje terug ga naar Brabant. Naar mijn opa en oma bijvoorbeeld, dat ik dan ook alweer bewuster terug schakel. Dat ik misschien wat simpeler praat. of in ieder geval dat je dan kan terugvallen in je oude manier van spreken.*
- I: *Brabant spreek je meer als vroeger, en hier switch je weer terug naar wat je hier spreekt.*
- D: *Ja.*
- I: *Dat zei je in het begin, hier valt het wel mee met de opmerkingen, maar stel je gaat terug naar Brabant, krijg je daar nog opmerkingen?*
- D: *Ik heb het idee dat ik daar meer opmerkingen krijg dan hier.*
- I: *En dan vooral, wat?*
- D: *Ja vaak meer op een grappende manier, wat praat je bekakt, oh jij komt hier zeker niet vandaan van vreemden, dan voel ik me heel erg beledigd, dus vooral die twee.*
- I: *Is dat in het algemeen, zijn je het ouder, zijn het vrienden?*
- D: *Van sommigen vrienden die nog daar wonen en soms gewoon ja meer random mensen.*
- I: *Mensen die je daar tegenkomt?*
- D: *Ja.*
- I: *Nou dat was dan ook gelijk het einde van het interview, dus de laatste vraag. nogmaals bedankt voor je deelname en dat het volledige anoniem verwerkt gaat worden en als je nog verdere vragen of opmerkingen hebt dan kun je mij bereiken.*

[Opname wordt stopgezet]

(5) Participant E

[Opname start introducerend praatje wordt gehouden]

- I: *Wat is jouw leeftijd?*
- E: *23 .*
- I: *Hoe zie jij jouw geslacht?*
- E: *Man.*
- I: *Wat is jouw moedertaal?*
- E: *West fries, nee nederland*
- I: *Dat had je kunneN zeggen*

- E: *Bovenkarspel, westfriesland, Noord Holland.*
- I: *Hoe lang heb je daar gewoond, ongeveer hoor?*
- E: *20 jaar.*
- I: *Ben je nog verhuisd, heb je die 20 op dezelfde plek gewoond?*
- E: *Ja, ik ben niet verhuisd*
- I: *En je woont nu in Leiden?*
- E: *Ja*
- I: *Dan gaan we nu focussen op jouw taalgebruik, vind jij dat je een accent hebt?*
- E: *Nee.*
- I:, *Je vindt niet dat je een accent heb of dialect, maar wat vind jij van hoe jij praat of hoe jij doet? wat vind van je eigen manier van spreken?*
- E: *Wel goed, wel tevreden, moet dit heel uitgebreid?*
- I: : *Nee wat jij van je spraak vindt.*
- E: *Nee dan ben ik wel tevreden.*
- I: *Jij vindt dat je het niet hebt, maar hebben anderen wel eens gezegd dat je een je accent of dialect hebt?*
- E: *Dat wel.*
- I: *Wat voor mensen hebben dat tegen je gezegd?*
- E: *Vrienden in bovenkarspel en studiegenoten, huisgenoten.*
- I: *Die zeggen eigenlijk je hebt wel een accent.*
- E: *Dat ben ik niet met ze eens, maar ja.*
- I: *Wat zeggen ze dan, in bijvoorbeeld Bovenkarspel?*
- E: *In Bovenkarspel vinden ze dat ik een leidse "r" heb en in Leiden vinden ze dat ik boers ben en daarom vind ik ook dat ik geen accent heb. Ik zit er precies tussen in.*
- I: *Zijn deze opmerkingen dan vooral positief of negatief plagerig.*
- E: *Het is niet echt negatief, natuurlijk.*
- I: *Zeggen ze wat klinkt dat fijn of zeggen dat klinkt wel raar.*
- E: *Ze vinden de leidse r niet zo mooi.*
- I: *En je huisgenoten?*
- E: *Die zijn niet zo negatief, ze studeren taalkunde, die zeggen oh wat grappig.*
- I: *Dus het valt meer op?*
- E: *Da inderdaad.*
- I: *Dat was dan het accent, dan gaan we nu naar een klank luisteren een r klank.*

[Technische opzetten van afspeelapparatuur]

I: We doen eerst gewoon een "r"

[Fragment 1 speelt af]

E: Dat was een "r"?

I: Luister nog maar een keer.

[Fragment 1 speelt weer af]

E: Oke?

I: Nou die heb je dus gehoord, herken je deze r? Zoals je hem nu hoort, hij is natuurlijk afgescheiden van normale spraak.

E: Hoe moet ik hem herkennen.

I: Dit is typisch dit of dat.

E: Moet ik het binnen een accent plaatsen?

I: Het kan ook dat het niet herkenbaar is.

[Fragment 1 speelt weer af]

I: Nog een keer?

[Er wordt geknikt]

[Fragment 1 speelt af]

E: Het doet me denken aan een telefoon.

I: Het kan dat je hem niet herkent.

E: Nee ik kan deze niet plaatsen.

I: Oke, dan heb ik nu ook nog spraakfragment.

[Fragment 2 speelt af]

I: *Wil je die nog een keer horen en dan gefocust op de r?*

E: *Ja doe nog maar een keer.*

[2e fragment speelt weer af]

E: *Ik vind hem nu wel meer leids, zo praten mensen voor mijn huis wel bij het cafe*

I: *Ja bij dat minervahuis, de eerste variant is de mildere variant van de "r" en tweede is de extremere, dan moet je verder met je tong naar achter.*

E: *Dus ik heb de mildere niet opgemerkt.*

I: *Ja dat kan, meeste mensen zijn ook niet taal bezig, die merken hem niet op, maar bij die tweede kwam er wel veel naar boven. Leids minerva.*

E: *Niet de minerva, maar de mensen bij het volkscafé praten zo.*

I: *Oh, de mensen die daarvoor zitten.*

E: *Ja inderdaad, minerva meisje hoor ik niet, maar die mensen die bij die kroeg zitten. ik vind ze ook best wel tokkies.*

I: *Zijn er nog andere dingen die bij je te binnen schieten?*

E: *Nee, dat is het eerste waar ik aan denk'.*

I: *Je hebt die tokkies voor je, die zitten daar gezellig te tokkiën*

E: *Vier uur s ochtends bier te drinken.*

I: *Ja dus die "r" is best duidelijk in hun uitspraak, maar zijn er ook andere dingen in hun uitspraak die jou opvallen?*

E: *Qua klank?*

I: *Ja qua uitspraak ja.*

E: *Ze hebben een bepaald manier van klemtoon leggen, die vind ik wel..*

I: *Al zou je die verder kunnen omschrijven, hoe precies dan*

E: *Het is eerste wat te binnen schiet toen zaten ze daar, en zei eentje "coronha". dus de klemtoon op een andere plek leggen.*

I: *Dus in het midden.*

E: *Ja, er zit ook een r, miss dat het daardoor komt.*

I: *Ik denk het ook wel, vind jij dat jij deze "r" hebt?*

E: *Nee.*

I: *Oke, die mensen tegenover je huis hebben hem, maar zijn er nog andere mensen in je omgeving die hem wel hebben. Op studie of andere plekken.*

- E: *Nee, ik kan niet echt andere plekken voor de geest halen waar ik mensen zo leids heb horen praten.*
- I: *Je zou hoe die mensen praten een naam moeten geven.*
- E: *Die mensen die daar daar zitten?*
- I: *Ja de mensen die daar zitten.*
- E: *De mensen of de taal?*
- I: *De taal, ze spreken.*
- E: *Ze spreken Leids.*
- I: *Dus nogmaals de klemtoon en het leids is wat je opvalt bij hun spraak.*
- E: *Ja .*
- I: *Dan gaan we nu weer verder met jouw taal, en vooral voor je ging studeren en nu je aan het studeren bent. Hoe zou je je manier van spreken omschrijven voordat je ging studeren. Zou je zeggen dat je een accent hebt?*
- E: *Nee ik denk het niet.*
- I: *Maar hoe zou je het dan wel omschrijven?*
- E: *Gewoon normaal, is dat wel een acceptabel antwoord?*
- I: *Jazeker, nu ben je gaan studeren en ben je naar leiden verhuisd, je hebt invloeden gehad.*
- E: *ik denk van niet , maar ik ben me wel meer bewust geworden van hoe ik praat. zeg maar.*
- I: *Niet echt veranderd maar je let er wel meer op?*
- E: *Ja zeker omdat...*
- I: *Waar let je dan nu wel op, waar je eerst niet op lette.*
- E: *Specifieke woorden die niet voor iedereen normaal zijn en meer ook hoe anderen mensen praten.*
- I: *Meer op jezelf maar ook op anderen?*
- E: *Ja.*
- I: *Heb jij sind je hier bent gaan studeren bewust je uitspraak aangepast?*
- E: *Nee.*
- I: *Heb je gemerkt dat er onbewust dingen zijn veranderd aan je uitspraak?*
- E: *Nee ook niet echt denk ik.*
- I: *Je kreeg dus wel te horen van huisgenoten/studie genoten en in bovenkarspel kreeg je ook dingen te horen, zoals je hebt de leidse r en hier zeggen ze dan je bent boers, zeggen je ouders er ook iets van?*
- E: *Nee, niet van mijn ouders.*
- I: *Dit was dan de gelijk de laatste vraag .*

[Afsluitend praatje]

[Opname wordt stopgezet]

(6) Participant F

[Introduceren praatje]

I: Wat is jouw leeftijd?

F: 23.

I: Hoe zie je jouw geslacht?

F: Vrouw, mooie vraag, goed geformuleerd.

I: Ben ik zelf ook heel trots op, dan kan iedereen antwoord geven op zijn of haar manier

I: Wat is jouw moedertaal?

F: Nederlands .

I: Waar kom je vandaan?

F: Waar ben ik opgegroeid of waar ben ik geboren?

I: Allebei.

F: Ik ben geboren in Alkmaar, en toen ik ongeveer een jaar oud was zijn we verhuisd naar sneek Friesland, en daar ben ik ook opgegroeid en heb ook alles bewust meegemaakt.

I: Dat was ook gelijk de volgende vraag, dus van Alkmaar naar sneek?

F: En nog een tussenjaar in het buitenland, ik weet niet of dat nog relevant was.

I: Ja dat is relevant.

F: Ik ben naar nieuw zeeland voor een jaar toen ik 18 was. En nog een half jaar in Engeland, toen was ik 6 jaar oud.

I: Dat is dan een beetje waar jij bent verbleven de afgelopen tijd en je woont nu in Leiden?

F: Ja dat klopt.

I: Dan gaan we nu verder jouw accent of eigenlijk meer jouw taalgebruik dus hoe jij dat een beetje ziet. Vind jij dat je een accent hebt of een bepaald dialect hebt?

F: Ik hou me daar nooit echt mee bezig, ik zie mijzelf niet echt als een gebruiker van een bepaald accent, ik heb vroeger wel eens gehoord dat ik fries klonk. En dat was ver voor ik hierheen kwam, maar ik heb het ook niet meer gevraagd. dus het kan zijn dat mensen het nog steeds vinden maar dat ik het niet weet.

I: Maar je hebt ook geen opmerkingen erover gehad?

- h Nee.*
- I: Op Zich zegt dat dat ook wel wat, of mensen ervaren dat jij fries klinkt.*
- F: Ik denk dat het inderdaad niet heel stereotype fries is, anders had ik het wel gehoord.*
- I: Een vleugje Fries.*
- F: Een vleugje doutzen.*
- I: Ja een vleugje doutzen ja. wat vind je van jouw manier van praten, als je iets vindt?*
- F: Ja het verschilt erg per situatie, als ik bijvoorbeeld op werk, met vrienden of op de uni. ik merk dat als ik met vrienden ben, dan gooi ik er heel vaak Engels doorheen, en zij doen dat ook. maar verder.*
- I: Ja oke, maar je zou een waardeoordeel doen, hoe ik spreek, hoe ik praat vind ik wel prima?*
- F: Ja opzich wel ja.*
- I: Of zijn er nog dingen die ik moet aanpassen of anders doen?*
- F: Accent specifiek niet, ik mompel vaak, dat hoor ik wel, maar ik weet niet in hoeverre dat relevant is voor je onderzoek.*
- I: Nou ja op zich dat kan...*
- F: Maar over het algemeen heb ik zoiets van ik ben wel verstaanbaar.*
- I: Ja oké, dat mag ook, het is wat jij van je manier van praten vindt, alles mag.*
- F: Ja toch.*
- I: Wat je net wel zei, dat je in het verleden wel te horen kreeg, over jouw accent manier van praten, dat ze je fries vonden klinken.*
- F: Niet heel Fries, maar wel dat je kon horen dat je uit friesland kwam. en dat waren ook mensen uit de randstad die dat zeiden.*
- I: Wie hebben die opmerking gemaakt?*
- F: Een jongen uit haarlem en misschien mensen in friesland zelf ook wel hoor.*
- I: Oke, dat was toen en heb je wel benoemd mompelen, dat wordt wel eens tegen je gezegd, maar krijg je voor de rest nog opmerkingen over hoe je praat of niet?*
- F: Eigenlijk niet, ik ben heel hard aan het denken.*
- I: Dat kan hoor, niet, wat doe je het goed.*
- F: Allemaal goede antwoorden, ik weet niet hoor, ik denk dat het ook wel te maken heeft met een talenstudie doen, dus je onbewust of bewust bezig houdt met taal. En sommige dingen als mensen die fout in het nederlands erger ik me daar erg aan.*
- I: Dus van jezelf hecht jij meer waarde aan taal regels?*
- F: Ja idd meer regels, dus als mensen zeggen zijn kamer ipv me kamer.*
- I: Ik denk dat ik die fout ook maak.*

- F: *Ja heel veel mensen maken die fout ja, heel veel, wat mensen uit friesland fout zeggen is als/dan. beter als bijvoorbeeld.*
- I: *Ik denk dat ik naar friesland moet verhuizen.*
- F: *Ja daar ligt de lat lager.*
- I: *Maar je bent wel bezig met taalregels of iets klopt of niet, dus miss dat je daarom wel minder accent hebt?*
- F: *Ja inderdaad.*
- I: *Dus ja de enige ervaringen die je tot nu toe hebt gehad, dus in het begin heb je gehoord, ja je klinkt een beetje fries de manier waarop je spreekt?*
- F: *Maar dat was omdat ik uit interesse zelf vroeg of ik fries klonk.*
- I: *Dan vroeg jij klink ik fries en dan zeiden ze ja.*
- F: *Ja idd, dat kan ik nog wel horen aan je.*
- I: *Oke dan gaan wij nu verder naar een bepaald soort klank die je vind in de nederlandse taal: het is een "r".*

[Geluidsfragment wordt gedeeld]

- I: *Oke.*

[Geluidsfragment 1 speelt af]

- I: *Hoor je wat?*
- F: *Ja.*
- I: *Ik doe hem wel nog een keer.*

[Fragment 1 speelt weer af]

- F: *Oke.*
- I: *Dus dat was het eerste geluid en dan ga ik daar nu een paar vragen over stellen. herken je de uitspraak van deze r?*
- F: *Is het een r, het is een r dus?*
- I: *Ja, kon je dat uberhaupt horen?*
- F: *Het klonk meer als een soort klinker, een u of w.*
- I: *Ja oke, hij klonk meer als een klinker.*

- F: *Maar ik neem aan dat het een r meer achter in de keel is .*
- I: *Dat is het leuke als je met taalkundige praat.*
- F: *Ja.*
- I: *Die weten waar je het over hebt, deze zit ook achter in de keel, hij niegt ook wel meer naar een klinker, helemaal omdat deze geïsoleerd is.*
- F: *Ja oke.*
- I: *Ik heb nog een fragment, wat in uitspraak is, en dat roept altijd meer op.*
- F: *Ja oke echt in een woord.*
- I: *Ja idd, het is wel een beetje een grappig fragment.*

[Fragment 2 speelt af]

- I: *Nog een keer horen?*
- F: *Ja doe maar.*

[Fragment 2 speelt weer af]

- F: *Oke.*
- I: *Nou, dat was dus iets meer in de uitspraak, dat was dan meer een r, herken je die, roept het iets bij je op?*
- F: *Die keeeerrr, het klinkt niet gek, maar ik ben sowieso heel slecht in dialecten op een map plaatsen, ik gok dat dit een beetje den haag is. als je het echt zou vragen. ja wat wil je verder weten.*
- I: *Ja jij plaats het regio den haag, je zou iemand voor je hebben die zou deze r klank uitkramen, wat denk je dan over die persoon of wat roept het bij je op, wat komt er los?*
- F: *Wat komt er los: goeie vraag, ik ben natuurlijk een beetje beïnvloed door het fragment zelf*
- I: *Ja dat is wel zo.*
- F: *Ja ik vind het lastig om te zeggen dit is laag of hoog opgeleid. Maar het is niet iets wat ze op de NOS zouden doen. het is niet een ABN of AN.*
- I: *Geen standaard dus.*
- F: *Ja verder, echt een beetje niet per se straat dialect, het is niet echt iets voor een publieke functie, daar zou ik het niet in plaatsen, het zou in een heel informele setting passen.*
- I: *En als je op zich het eerste fragment vergelijkt met het tweede fragment, hoor je dan verschil of denk je dat het dezelfde zijn.*

F: *Ja het klonk wel compleet anders.*

I: *De eerste is wel wat milder met in hoeverre het achter gaat, en de tweede 16 keeerrrr, moet je helemaal naar achter in de mond, dus de eerste is midler en de tweede best wel overdreven en duidelijk.*

F: *Ja .*

I: *Maar je schat regio den haag, informele setting, mensen die dat dan hebben en als je dan het verzonnen stereotype vasthoudt, heb je dan andere manieren spreken of praten die je bij deze klank associeert, als ze dit zeggen dan zullen er ook deze dingen in hun uitspraak zitten, je mag hier wat langer over nadenken. als er niets komt is ook goed, maar denk er maar eerst over na.*

F: *Goh, dus de mensen die dit soort klanken gebruiken, wat voor?*

I: *Ja wat hoort daar nog meer bij.*

[Boor geluiden op achtergrond, interview wordt tijdelijk stilgelegd]

F: *Goede vraag.*

I: *Die r klank, heb je nog andere dingen die je met die r klank associeert?*

F: *ik vind het lastig om te zeggen, ik hou me sowieso niet heel erg met accenten en hoe mensen praten. ik denk altijd van ja,*

I: *Het zal wel.*

F: *Het zal wel iedereen praat wel een beetje anders en ik plaats er verder geen hokjes om, dus ja zo 123 schiet mij even niets te binnen.*

I: *Ja dat is goed hoor, maar dat is wel belangrijk, die eerste die milder was, zou je die ook nog steeds in den haag plaatsen of niet?*

F: *Nou ja, hij zou er vast voorkomen, als je het echt over den haag accent dialect hebt, dan ben je sowieso al aan het stereotyperen. Als ik in den haag loop en iemand gebruikt die eerste klank kijk ik niet raar op.*

I: *Nee, oke, maar inderdaad die tweede is oprecht ook overdreven?*

F: *Dat 2e fragment zou je dat in het wild horen in Friesland dan denk je wel van.*

I: *Dan is het een beetje uit context. als ik Friesland ben en ik hoor dat dan zou ik ook wel Denken wat doe jij hie?*

F: *Ja oprecht.*

I: *Dus sowieso niet fries.*

F: *Ik heb een vriendin van mij uit Friesland en woont heel lang in den haag en nu ook in Hilversum en ze is ook echt zo gaan praten, een mix tussen haags en bekakt, heel vreemd om haar nu zo te horen praten terwijl ik haar altijd ken als niet echt fries maar ook niet extreem anders.*

I: *Die heeft die uitspraak weer overgenomen.*

[Boorgeluiden komen er weer door, het interview wordt stilgelegd]

I: *Dan heb ik nog een andere vraag, vind jij dat je een van deze twee r'en hebt in je uitspraak?*

F: *Goeie vraag, die eerste wel, die tweede denk ik niet, of heel af en toe. afhankelijk van het woord, dat die dan daar automatisch naar toe gaat.*

[Boorgeluiden]

I: *Ja dat kan natuurlijk., dus eerste wel, en je zei net dat je een vriendin hadt die de tweede "r" best wel overdreven had geadopteerd?*

F: *Ja absoluut.*

I: *Heb je nog andere mensen waar je die heel duidelijk terug hoort, of waar je hem hoort. Plekken, mensen, studie, huis?*

F: *Die ik hier heb leren kennen, of hoe bedoel je?*

I: *Ja in leiden in Friesland of je deze klank bij mensen heb terug gehoord en waar*

F: *Ja goeie vraag, even denken hoor ik denk eigenlijk niet in Friesland, dat durf ik wel vrij zeker te zeggen. je hebt natuurlijk meer mensen die uit de Randstad naar Friesland verhuizen dus over 10 jaar kan hij er wel zijn. Maar toen ik daar opgroeide was dat niet zo, wel veel platte boeren accenten, die waren er wel. maar die r specifiek, ja in leiden hoor je hem ook wel. maar als je van die studenten clubjes tegenkomt van Augustinus en Minerva.*

I: *Dat kan ik bevestigen, dat is waar ik hem hoor.*

F: *Ja, bij die mensen.*

I: *Ik vergeet nooit meer de persoon die, we kwamen allebei uit dezelfde regio, hij ging bij aug. gegaan, toen is hij wel anders gaan klinken.*

F: *Ja nou ja, dat dus.*

I: *Niet iedereen doet dat, maar dat is wel de neiging om je aan te passen.*

F: *Ja .*

I: Dat is dus duidelijk, niet in Friesland, wel in Leiden. Ik vraag hem alsnog, als je nog steeds niet echt iets weet, associeer jij deze r met een bepaald accent dialect?

F: Die tweede r?

I: Ja.

F: Het eerste wat bij mij opkwam was echt Den Haag en dan een beetje straattaal middenklasse of?

I: Oke, nee dan blijft het antwoord hetzelfde, daarom herhaalde ik de vraag om te kijken of er nog iets anders in je opkwam.

F: Ja nee snap ik.

I: Dan gaan we nu weer verder naar jou.

F: Oke.

I: En dat doen we dus met de volgende vraag: voordat jij hier ging studeren, wat was je accent, wat je taalgebruik, hoe zou jij jezelf omschrijven, voordat je naar Leiden ging?

F: Voordat ik naar Leiden ging, ik denk gewoon een beetje een standaard jong, tiener taalgebruik. Het was voornamelijk Nederlands, als je dan 80 procent van de dag met Engels bezig bent, boeken met essays etc., merk ik dat veel Engels door mijn taalgebruik gaat, ik heb 2 vrienden van studie en als ik met hun in de groeps app praat, gaat de helft van de zin in het Engels.

I: Ja de tweede taal, dus vooral eigenlijk invloed van Engels, maar dus ook voordat je ging studeren hier.

F: Nee toen nog niet.

I: Toen misschien wat Engelse woorden, maar het, ik ga nu even wat opperen, je klonk wel gewoon redelijk standaard?

F: Voor zover standaard een ding is.

I: Ja idd, je kreeg geen.

F: Nee, geen hele typerende eigenschappen toegekend. En nu weer met mijn master bezig ben en ik in het Nederlands moet schrijven, en dat ik na 4 jaar Engels studeren, ik kan niet meer Nederlands schrijven.

I: Ik hoef alleen dit interview in het Nederlands schrijven, gelukkig niet mijn scriptie.

[Nederlands Engels situatie]

I: Hoe zou jij jouw huidige manier van praten omschrijven?

- F: *Ik denk dat ik ten opzichte van voordat ik leiden kwam, ik merk wel dat ik een beetje beïnvloed door de Randstad en de manier van praten hier, maar dat is misschien ook omdat ik ouder ben geworden, ik weet niet of je dat vroeger had, toen ik tiener was had ik laat me met rust, ik wil met niemand praten, dus daar komt dat mompelen vandaan, maar als ik dat vergelijk met nu dan vind ik het wel leuker om met veel mensen te praten. dus ik...*
- I: *Misschien ook wel het verschil je spreekt nu met veel meer mensen, dus dat je dat meer exposure krijgt en dat je daarom ook door hier beïnvloed wordt..*
- F: *Ik denk het wel, ik denk dat je je toch aanpast aan de mensen om je heen, dat doe je altijd, toen ik in nieuw zeeland was, werkte ik in een restaurant tijdje, daarvoor had ik op school een brits Engels accent aangeleerd, daarna vroegen mensen of ik uit amerika of canada kwam, terwijl als ik maar twee weken met mijn Britse huisgenoot was het weer Brits werd. En ik denk dat mijn "r " iets sterker is geworden, niet zo sterk als in het tweede fragment, hoop ik. Verder ja.*
- I: *Nee oké, als dat alles is wat je hoofd je biedt...*
- F: *Ja ik denk het.*
- I: *De volgende vraag hier kan je ook gewoon nee zeggen, heb jij bewust je uitspraak aangepast sinds je hier bent gaan studeren?*
- F: *Ik denk het niet, nee maar ook omdat ik nooit negatieve ervaringen heb gehad met hoe ik praat, ik denk als mensen wat klink je fries tegen mij zeggen, dat ik dan wel meer .*
- I: *Meer de neiging had gevoeld.*
- F: *Ik moet me effe aanpassen.*
- I: *Ik ben wel nog benieuwd, op zich hebben alles wel besproken, maar stel je gaat terug naar je ouders, maken die nog wel eens opmerking over hoe ij klinkt?*
- F: *Nee eigenlijk nooit,*
- I: *Dat is dan duidelijk.*
- F: *Maar mijn ouders zijn ook niet echt ultra Fries.*
- I: *Waar kwamen ze origineel vandaan?*
- F: *Wel allebei uit Friesland, maar mijn moeder is verhuisd naar zaandam en mijn vader is nog Wel in sneek maar komt voor zijn werk vaak in Noord Holland.*
- I: *Maar je ouders waren niet überhaupt ultra Fries?*
- F: *Nee, nee.*
- I: *Dus dan hebben ze een neutraler accent?*
- F: *Ja precies.*

[afsluitend praatje]

(7) Participant G

[introducerend praatje]

I: Wat is jouw leeftijd?

G: 23

I: hoe zie je jouw geslacht?

G: vrouw

I: wat is jouw moedertaal?

G: Nederlands

I: waar kom je vandaan?

G: Leeuwarden friesland

I: hoe lang heb je daar gewoond?

G: tot mijn 18e

I: ben je nog verhuisd, naast leiden?

G: ik ben nu weer terug verhuisd naar Leeuwarden, sinds een jaar (gooische r)

I: dan gaan we nu verder met jouw accent, jouw manier van praten en taalgebruik, vind je dat jij een accent hebt of een bepaald dialect spreekt?

G: ik denk dat je soms wel kunt horen dat ik uit Friesland kom met bepaalde klanken, maar ik denk niet dat ik een heel zwaar accent heb.

I: en bepaalde klanken? Heb je daar nog een voorbeeld van zo 1, 2, 3?

G: nou ik hoor mezelf net het woord horen zeggen,

I: ja goed voorbeeld ja horren.

G: ja we spreken onze r wel duidelijk uit

I: maar over het algemeen een redelijk neutraal accent zou je zeggen?

G: ja, dat leidse heb ik ook wel een beetje overgenomen. dus die r die verdwijnt ook wel eens bij mij.

I: oke, nou, dan de volgende, wat vind je van jouw manier van praten? En dat kan dan rangen van "nou hier ben ik wel tevreden mee" tot "misschien moet ik wel iets aanpassen" wat vind je van jouw spraak?

G: ik ben er wel tevreden mee

- I: *ja oke, dat zijn de meesten wel ook hoor, gelukkig, ook wel fijn om te horen. dus nou oke, je zei net zelf dat je wel fries klinkt maar ook wel wat leids, maar hebben anderen wel eens tegen jou gezegd dat je een accent hebt?*
- G: *ja, juist toen ik nog in Friesland woonde, zei iedereen een heel westers accent had,*
- I: *Waren dat vooral familie of vrienden of?*
- G: *ja familie, mijn moeder heeft wel eens gezegd "hou nou eens op met dat Hollands" die vindt het dan extreem wat ik doe, terwijl dat best wel meevalt als je in Leiden komt.*
- I: *ja idd*
- G: *maar ik heb bijvoorbeeld ook in de supermarkt gewerkt hier in Leeuwarden, want dan zien ze dat ik dan een Friese naam heb*
- I: *maar dan klink je niet fries?*
- G: *ja en daar kreeg ik dan ook vragen over, gewoon van klanten, er was ook een vrouw die zei, het klinkt net alsof je uit den haag komt, terwijl ik al die tijd wel in Leeuwarden was geweest, dus dat is wel apart.*
- I: *dus daar kreeg je dus wel opmerkingen, is dit ook in Leiden gebeurt ooit?*
- G: *ja, als ik dan bijvoorbeeld vertelde dat ik uit Friesland kwam dan waren mensen wel verbaasd,*
- I: *dus meestal niet fries?*
- G: *ja, maar mijn vriend zij dan wel eens, als ik een weekend bij mijn ouders was geweest en dan kwam ik terug, dan zei die "oh ik hoor dat je weer in Friesland bent geweest", dus ik ben best wel veranderlijk.*
- I: *oke duidelijk, dat zeggen ze dan, maar is dat meer van ze merken het op of gaven ze er nog bepaalde waarde oordelen aan? dus je moeder had er wel een waardeoordeel over, zo van stop daar nou eens mee met dat overdreven praten?*
- G: *ja*
- I: *maar waren er nog andere mensen die een sterke mening over jouw spraak hadden?*
- G: *ja mijn vriend die hoorde dus dat ik weer in Friesland was geweest, en dan ging het vooral om de klinkers die dan uitgerekt werden, dus ik zei dan beenen en hoooren dus dat ik de nadruk op de klinker legde.*
- I: *dus je vriend zei stop met die klinkers.*
- G: *ja mijn moeder vond het te bekakt en hij vond het te boers.*
- I: *ja oke te bekakt, grappig*
- G: *maar er zijn ook mensen die het heel leuk vinden, ik merkte vooral dat ja, jongens het wel echt exotisch vonden*

I: echt holy shit grappig

G: ja dus die vragen dan altijd, van oeh kun je wat zeggen in het fries? dat vonden ze dan helemaal spannend

I: ja ook wel logisch he, dat ze dat dan spannend vonden. dus dat was dan wel positiever meestal?

G: ja

I: oke dan zijn we nu daar wel een beetje mee klaar dan ga ik nu een geluidsfragment laten horen en dat is een r en het enige wat jij hoeft te doen is er naar te luisteren, stel dat je niet helemaal goed hoort kan ik hem nog meerdere keren afspelen en dan ga ik daarna vragen wat dit bij je oproept, dat geluid. Dan ga ik hem nu even afspelen.

[fragment 2 speelt per ongeluk af]

I: dat was de spraak en ik wilde eigenlijk de eerste afspelen, maar hij ging door naar de tweede dus dat was niet heel handig, maar dan heb je die alvast gehoord, dus bij deze

[fragment 1 speelt af]

G: dat klonk een beetje als gezoem

I: ik kan hem nog een keer afspelen

G: ja graag

[fragment 1 speelt weer af]

I: heb jij oortjes bij de hand, of hoorde je hem wel goed?

G: nee ik hoorde er echt geen r in

[oortjes worden gehaald, maar blijken niet vindbaar]

G: ja ik kan ze zo snel niet vinden

I: ja dat is niet erg, want je hebt hem gehoord. die tweede was wel bekend of wil je die nog een keer horen.

G: nee, die was wel duidelijk

I: de eerste, herken je de uitspraak van deze r?

- G: *ik hoorde meer een mmmmmmmmmmm,*
- I: *het klonk ook niet echt als een r*
- G: *oh, misschien heb ik het dan niet goed gehoord, maar nee het klinkt niet als een "r" nee*
- I: *ja, het is ook als je geluiden isoleert dat je ze minder goed herkent of weet te plaatsen. Maar het tweede fragment die kwam wel bekend voor?*
- G: *ja*
- I: *Ja, oke en hoe zou jij die "r" noemen of waar zou jij hem plaatsen?*
- G: *ja, het is een beetje een studentikoze r, ja Minerva studenten, koor meisjes, dat gevoel krijg ik erbij.*
- I: *ja oke en inderdaad meisjes spraken het ook uit, maar dat is een beetje als je zo iemand hoort praten denk je wel gelijk daar aan. zijn er nog andere dingen waar je aan denkt of is het wel echt een beetje stuko Minerva mensen?*
- G: *ja ik krijg er ook echt een beetje een dommig gevoel erbij.*
- I: *ja, ja dat kan, nou nu gaan we wel een beetje eens stereotype schetsen hoor, maar je hebt zo'n Minerva meisjes voor je neus en die heeft zon r en dan staat zo voor je te praten en dan die manier van spraak, heb jij dan nog andere manieren of dingen in hun uitspraak die jij er dan typisch mee associeert? Ze hebben dan zon r, maar ze zouden ook nog iets anders kunnen hebben, wat zou dat dan zijn?*
- G: *ja sowieso taalgebruik is anders, dus bepaalde woorden die alleen binnen zon vereniging worden gebruikt, van die modewoorden die dan volgend jaar niemand meer mag gebruiken. dan is het weer uit*
- I: *ja precies, dan mag je het niet meer zeggen.*
- G: *vloeken ook wel*
- I: *vloeken?*
- G: *ja*
- I: *oke, nog andere dingen of was dit het wel een beetje?*
- G: *vaak een schorre stem*
- I: *ja schorre stem, daar denk ik zelf ook aan als ik het hoor, dan de volgende vraag, vind jij dat je deze r in je uitspraak hebt?*
- G: *niet zo extreem, maar als je zegt "je staat tegenover zo iemand", ik ben ook een persoon die heel snel spiegelt en dus ook zo terug gaat praten, waarschijnlijk niet zo extreem maar*
- I: *ja dat je miss toch meer naar die "r" gaat neigen als je met die persoon in gesprek bent.*
- G: *ja, dan kies je ook je woorden anders dan als je bij je ouders op de bank zit, ik ga er wel in mee.*

- I: *ja logisch, heb jij mensen in jouw omgeving die deze r hebben?*
- G: *in iets mindere mate, mijn oude huisgenoten, waren ook allemaal studenten, paar Minerva, de meeste Augustinus, maar daar werd er ook wel op gewezen als je er echt te ver in ging, het was meestal wel aardig beperkt zeg maar, op een gegeven moment was het van "we verstaan je gewoon niet meer"*
- I: *ja, want daardoor ontstaat natuurlijk miscommunicatie. Leiden dus vooral?*
- G: *ja, want in Leeuwarden ken ik niemand die zo praat.*
- I: *dus nou ja, je hebt al gezegd Minerva, corp, maar associeer jij die r ook met een bepaald accent of dialect? Als zou je iets moeten noemen of er een naam aangeven?*
- G: *Ja het zijn toch wel vaak mensen uit het gooi, die dan in leiden of Amsterdam komen studeren en dan ook altijd willen benoemen dat ze uit het gooi komen.*
- I: *qua gebied associeer je hem met het gooi*
- G: *ja al is het wel miss, dat het ook wel in zuid-holland, dat gebied meer speelt. En het zijn wel mensen die niet van ver komen studeren.*
- I: *ja oke, gewoon regio zuid Holland*
- G: *ja*
- I: *dan gaan we nu verder naar jouw manier van praten en daar hebben we het natuurlijk al over gehad, maar dan gaan we nu kijken naar voor, tijdens en na studie. Dus voordat je in leiden ging studeren hoe zou je jouw manier van spreken hebben omschreven, bijvoorbeeld, ik had een accent of ik was meer richting standaard, hoe zou jij je manier van praten hebben omschreven?*
- G: *ik weet niet of er heel veel veranderd is.*
- I: *ja*
- G: *ik denk dat ik er alleen maar nog bewuster van ben, maar dat ik toen ook al, ABN mag je niet meer zeggen, maar wat die ene vrouw in de supermarkt zei, uit den haag regio,*
- I: *ja wat je wel mag zeggen is richting standaard.*
- G: *ja inderdaad*
- I: *oké, je hebt gestudeerd, dus jij zegt wel daar is eigenlijk niet heel veel verandert*
- G: *ik denk omdat ik nu weer in Leeuwarden woon dat ik de Friese dingetjes weer oppak.*
- I: *het fries komt weer terug?*
- G: *ja*
- I: *maar zou je dan ook kunnen zeggen dat toen je hier woonde je toch meer naar het studenten taaltje neigde?*
- G: *ja*

- I: *want je zag natuurlijk meer studenten dan echte leienaren,*
- G: *ja want leids is het niet echt te noemen*
- I:, *ja oke, maar heb jij dus ondanks dat het niet echt veel veranderd is/was, je taalgebruik bewust aangepast toen je hier kwam studeren? Dus dat je opmerkingen kreeg over, je had al met je vriendje dat hij zei, wat was het nou, de klinkers werden te lang.*
- G: *ja ik denk dat ik het wel heb aangepast omdat ik dus alleen met dat soort mensen in contact stond. en ik heb heel sterk dat als ik met iemand praat, dat ik die manier van praten overneem.*
- I: *ja dus aangepast aan hun manier van praten?*
- G: *ja*
- I: *en dan zou je daar dus voorbeelden voor kunnen verzinnen. of andere dingen waarvan je dan denkt dat veranderde dan.*
- G: *dus de r werd dan het grootste. dat werd dan echt een r*
- I: *en waren er nog andere manieren?*
- G: *ja ik denk dus omdat die "r" zo vloeit, dat je heel makkelijk woorden aan elkaar plakt, dat je in Leeuwarden iets meer.*
- I: *pauzes ertussen houdt?*
- G: *ja ook de uitspraak , ik kom even niet op het woord*
- I: *de intonatie?*
- G: *ja dat ook, wij leggen de klemtoon altijd op het eerste deel van het woord, dus mensen in leiden spraken mijn naam altijd verkeerd uit, Jildau of Jildau. Dus eigenlijk alles andersom,*
- I: *ja oke, nee we gaan wel weer verder en als er dan iets anders te binnen schiet kan je het altijd nog benoemen.*
- G: *ja we spreken onze woorden heel duidelijk uit, dus in leiden wordt het een beetje een brei met de r en in*
- I: *ja het gaat allemaal in elkaar over, dat wordt echt weer rrrrr zo, dus eigenlijk in friesland een duidelijke uitspraak, harder zou je kunne zeggen*
- G: *er is een woord oor dictie, wat kvk doen en acteur*
- I: *articulatie volgens mij? En binnen articulatie heb je, ook al heb je een zacht accent, je nog steeds dingen duidelijk kan uitspreken door je mond goed te bewegen. Maakt je mond überhaupt al hardere klanken dan verduidelijkt het wel. Dus in friesland hebben ze wss wel een duidelijke uitspraak. Ik heb nog wel vraag en in friesland te westers en in leiden te fries.*
- G: *Ja.*
- I: *Dus dit was ook gelijk de laatste vraag.*

[afsluitend praatje]

(8) Participant H

[introducerend praatje]

I: *nog voor de formaliteit een keer benoemen waar het onderzoek een beetje over gaat. dit onderzoek gaat over kennismigranten een heel fancy woord voor studenten eigenlijk, dus mensen van een plek naar een andere verhuizen studie die dus van buiten de Randstad naar leiden zijn verhuisd voor hun studie. en zal het zal dus ook voornamelijk over jouw taalgebruik gaan. Voordat je hierheen kwam en nu dat je er bent. en nogmaals ik ga dit ook veranderen en op geen enkele manier traceerbaar zijn en hopelijk zorgt dit ervoor dat je zo eerlijk mogelijk gaat antwoorden*

H: *oh zeker, dat ga ik ook doen ja*

I: *ja laat niets je tegenhouden, alles mag dan beginnen we met introducerende vragen en de eerste vraag is heel simpel: wat is jouw leeftijd?*

H: *ik ben 23.*

I: *hoe zie jij jouw geslacht?*

H: *vrouw, netjes gevraagd.*

I: *ja ik ben helemaal up to date,*

H: *helemaal woke*

I: *ja inderdaad ja, wat is jouw moedertaal?*

H: *Nederlands*

I: *waar kom je vandaan?*

H: *Ik kom uit Heinkenszand dat ligt bij Goes in de buurt in zeeland*

I: *Hoelang heb jij daar gewoond?*

H: *18 jaar*

I: *het is wel grappig dat, natuurlijk ook logisch met de studenten, maar iedereen zegt ook eigenlijk wel 18 jaar*

H: *natuurlijk*

I: *dan ga je weg*

H: *ja natuurlijk, ja en het gebeurt denk ook niet zo vaak in het leven dat mensen naar de provincie verhuizen en weer terug. Ik denk niet dat het heel vaak gebeurt.*

- I: oke dus je hebt daar 18 jaar gewoond, ben je naast dat je naar leiden bent verhuisd nog in het verleden ergens anders heen verhuisd?]*
- H: nee, ik ben toen direct naar Leiden gegaan.*
- I: Oke dat is duidelijk, dan gaan we het nu over jouw manier van praten hebben. En zometeen gaan we nog een bepaalde klank beluisteren en dan weer terug naar jouw manier, maar nu nog over jouw manier. Dus eerst dit: vind je dat je een accent hebt of een bepaald dialect spreekt?*
- H: Nee ik hoop het niet en nee ik denk het ook niet.*
- I: maar oke dus nee?*
- H: nee, ik heb geen Zeeuws dialect, had ik ook nooit*
- I: oke niet per se Zeeuws maar hoe zou je je huidige manier van praten dan nu wel omschrijven? in eigen woorden kan.*
- H: Ja, heel ABN eigenlijk*
- I: ja oke dat is duidelijk*
- H: ja dat is een vage verwoording misschien*
- I: Nee hoor, dat is jouw antwoord dus dat mag*
- H: vrij accentloos hoop in ieder geval*
- I: en wat vind jij ervan dat jij zo praat?*
- H: Daar ben ik eigenlijk wel heel erg blij mee.*
- I: ja?*
- H: ja ik ben er, het komt ook denk ik, mijn ouders kwamen allebei uit de randstad dus die praten zelf ook nooit met een accent. dus ik heb dat in principe ook niet gekregen.*
- I: het had op zich wel grappig geweest had jij nu ineens wel met accent gepraat.*
- H: ja dat had gekund, ik denk dat ik het misschien vroeger meer deed, ik weet niet of dat misschien nog een latere vraag is ofzo, dat het me een beetje afgeleerd is, maar ik ben daar op zich wel blij mee omdat ik het over het algemeen niet ervaar als iets heel behulpzaam in het leven, als je een heel sterk accent hebt.*
- I: met je huidige accent, denk je wel dat je betere kansen hebt*
- H: ja dat denk ik wel*
- I: nee, dat hoor je wel vaker en dat klopt ook in zekere zin*
- H: ja want al mijn vrienden die ik nu nog ken vanuit zeeland die zijn wel allemaal toch wel bijna accentloos denk ik. en ik vindt dat niet mooi denk ik, ik vind dat niet altijd misschien even professioneel staan, dus daarom ben, naar mijn idee, wel blij dat ik het niet heb.*

- I: En dan komt de volgende vraag: hebben anderen wel eens tegen je gezegd dat je een accent hebt?*
- H: nee, ik denk juist dat ik altijd hoor dat je het aan mij niet hoort, dat ik daar vandaan kom.*
- I: ja oke, dus jij vertelt dan zeeland en dan zijn zij huh?*
- H: "oh dat had ik niet gehoord" ja misschien zeggen mensen nog eerder (gooische r) ergens anders vandaan.*
- I: ze schatten je eigenlijk anders in, stel je bent in zeeland, krijg je dan wel eens de opmerking: waar kom je vandaan?*
- H: nee dat denk ik niet, ik denk dat er veel mensen in zeeland zijn die ook niet het accent hebben. Dus dat je niet de enige bent zonder accent, tussen mensen die dat allemaal wel hebben.*
- I: nee, er wordt dus gewoon niet gezegd dat jij een accent hebt.*
- H: nee inderdaad niet*
- I: Wat vinden andere mensen van jouw manier van praten? Wat zeggen ze daar wel eens over?*
- H: Dat zou ik graag willen weten, bedoel je dan zeg maar alleen accent dan nog of ook meer bijvoorbeeld woordgebruik.*
- I: ja accent, woordgebruik, die dingen, ja jouw taalgebruik, komen daar überhaupt opmerkingen over?*
- G: Te moeilijke woorden soms, misschien, daar zoek je misschien niet naar.*
- I: nee, dat kan, dat kan, je hebt een te uitgebreid vocabulair.*
- H: misschien wel ja, is dat een zonde, ik weet het niet.*
- I: ook positieve dingen kan ook.*
- H: netjes denk ik, ik denk dat ik ook wel van anderen heb gehoord dat het misschien prettiger is dat ik dat accent niet heb.*
- I: dat je ABN hebt?*
- H: ja ik denk dat, dat heeft iemand ooit tegen mij gezegd, "wel super chill dat je niet zo lelijk praat"*
- I: ik moet toegeven, ik heb Zeeuw nog nooit gehoord, maar zou het echt zo lelijk zijn?*
- H: ja best wel, het is best wel erg.*
- I: dus oke ja, je moet geen Zeeuw zijn, nee dat is duidelijk.*
- H: ja verder heb ik niet zo heel veel dingen die bij mij naar boven komen, maar misschien is geen opmerking ook wel een resultaat*

I: ja nee klopt, het is gewoon of je er opmerkingen hierover krijgt of niet. En als je er geen opmerkingen over krijgt dan zegt dat opzich ook wel weer wat uiteindelijk. Dan gaan wij nu door naar een geluidsfragment en of je op de uitspraak van de r wil letten.

H: dus dat ik zeg welke r?

I: ja inderdaad, letten op de r

[fragment wordt gedeeld]

[fragment 1 speelt af]

I: dit is een beetje een typische uitspraak

H: ik ken deze wel

I: misschien weet je ook waarvan die is? Daar zat een r in dat fragment, de vraag is: herken je de uitspraak van deze r?

H: als in waar die vandaan komt?

I: ja van waar zou je hem plaatsen, welke r is het?

H: noemen ze dat geen gooische r?

I: Ja, dus jij zegt gooische r en wat voor associaties roept deze r bij jouw op? Dus als jij hem hoort dan denk jij aan...

H: Nou hij heet de gooische r, in mijn beleving, maar hoor ik hem ook wel een beetje in leiden. Doet mij dus ook altijd aan leiden denken en ja, een beetje kakkerig, een beetje misschien een beetje over de top. ik weet niet of heel veel mensen echt zo praten. Vraag ik me dan af

I: ja klopt, ik hoop het ook niet

H: dat vooral, een beetje uit deze regio eigenlijk, misschien ook wel een beetje hoeveel studenten het gebruiken hier in Leiden.

I: Nu gaan we verder met het tweede fragment.

[fragment 2 speel af]

I: Herken je deze?

H: Ja nu helemaal, dit is echt de gooische r.

I: Oke, dus je hebt deze best wel duidelijke r klank, als jij dit hoort denk jij dan nog aan andere manieren van spreken of uitspraak die mensen die deze r zouden gebruiken in taal, nog

andere klanken of dingen die ze ook zouden gebruiken die daar ook een beetje typisch voor zijn?

H: daar moet ik even over nadenken

I: ja dat is goed, neem je tijd.

H: dus als ze dit zouden gebruiken

I: ja dus iemand zegt 13 keerrrr of er dan nog andere dingen bij jou te binnen schieten qua taalgebruik.

H: misschien wel, dat die mensen ook meer de nadruk leggen op een n aan het einde van een woord. Dus dat ze misschien andere letters, omdat ze r uitrekken, dat ze dan ook andere letters aan het einde van een woord uitrekken. Dat je niet zegt ofzo, maar dat je zegt ofzo0000.

I: ja oke

H: snap je, ik kan me dan voorstellen dat je dat dan bij andere letter ook meer uitrekt.

I: dus aan het einde van het woord?

H: ja inderdaad.

I: en dan komt de volgende vraag: vind jij dat jij deze r hebt in je uitspraak?

H: nee

I: oke dat is duidelijk

H: alhoewel, nee, nee, ik denk het niet.

I: nee oke jij dus niet, ken je wel mensen die deze r klank hebben?

H: Ja, jawel, ja, maar meer op de leidse manier dan op de gooische manier.

I: ja dus op een leidse manier

H: ja de leidse r dus wel ja

I: en zijn dat dan vrienden, kennissen, collega's?

H: Ja vrienden, van mijn studie

I: dus hij bestaat, ja, maar je zei dus gooisch, maar ik stel deze vraag maar opnieuw, associeer jij deze "r" ook met een bepaald accent dialect?

H: ja gooisch en Leids

I: En dus ook het Gooi en Leiden als geografisch gebied?

H: ja

I: Dan gaan we nu weer verder naar jouw manier spreken. Dus, je zei het net al een beetje, maar voordat jij hier ging studeren, zou je je accent eigenlijk wel als ABN omschrijven?

H: ja ook al voordat ik hier ging studeren

I: ja dus ook al voordat je hier kwam

- H: *Misschien iets meer accent*
- I: *dus ABN met lichtelijk Zeeuws?*
- H: *ja dat denk ik wel, dat ik toen toch nog wat meer mensen vaker hoorde die dat ook deden.*
- I: *dat je dat toch dan wel een beetje overneemt?*
- H: *dus ja dat denk ik wel*
- I: *je huidige manier is ABN ook, maar je zegt dat je accent toch een beetje ander was, heb jij bewust of onbewust je uitspraak aangepast sinds je hier bent gaan studeren?*
- H: *ik denk niet bewust, ik denk dat het heel erg afhangt van wat je het vaakst hoort en als je dan hier woont dan hoor je meer ABN.*
- I: *dus je denkt wel dat het onbewust is verandert?*
- H: *ja, ik heb dat niet bewust aangepast in ieder geval*
- I: *Je krijgt niet echt opmerkingen over je manier van praten hier in Leiden, maar waar je vandaan komt ook dus niet? Maar er waren geen momenten waar bij je ouders zeiden, dat moet je zo uitspreken of hier in Leiden iets lokale overnam.*
- H: *hoe bedoel je precies?*
- I: *Wat bijvoorbeeld ook andere mensen, die gingen dan hier studeren die gingen dan weer naar huis, en dan kregen ze van thuis toch weer te horen dat ze anders waren gaan klinken. Of Leidse "r" dan voordat ze hier kwamen, op die manier.*
- H: *Nee, dat denk ik niet, dat ik dat ooit bewust heb gehoord eerlijk gezegd*
- I: *nee oke, dat is duidelijk.*
- H: *ook omdat me ouders dat wel prettig vinden.*
- I: *zij waren juist yeeaah score!*
- H: *ja! Maar nee, ik heb nooit echt bewust gehoord, wat klink jij nu anders. Ik moet wel zeggen, dat is misschien interessant. in de afgelopen zomers heb ik dan een tijdje gewerkt in Zeeland en dan werkte ik altijd in het verpleeghuis en daar zitten dus mensen die heel oud zijn. En die praten vaak wel met een heel sterk accent of in ieder geval gewoon echt Zeeuws. En ik denk dat toen wel gehoord, aan het einde van die periode, he je klinkt nu net wat anders. Maar dat ging dan ook wel weer weg, had ik het idee, maar dat heb ik toen wel een keer of twee keer gehoord, dat mijn moeder zei oh nou hoor je toch weer een klein beetje Zeeuws. Maar dan heb je het ook wel over werken met mensen elke dag die dat accent hebben.*
- I: *ja oke, nou dit was ook gelijk de laatste vraag*

[Afsluitend praatje]

(9) Participant I

[Here the interviewee is indicated with -> Int.]

[introducerend praatje]

I: even voor de formaliteit een kort benoemen waar het onderzoek overgaat. Dus dit onderzoek gaat over kennismigranten, dat is een heel cool woord voor studenten, van die buiten de Randstad naar Leiden zijn verhuisd voor hun studie. Deze zal zich ook voornamelijk richten op jouw taalgebruik en deze opname zal volledig anoniem verwerkt worden tot een tekst. Waardoor je op geen enkele manier traceerbaar zal zijn en dat zal jou natuurlijk heel erg motiveren om hele eerlijke antwoorden te geven want het is volledig anoniem. Most of the remarks are from people from his study or his house. They do make jokes about the stereotype sometimes, but they don't really care.

Int: ja

I: Hoe oud ben je?

Int: ik ben 19 jaar

I: Hoe zie je jouw geslacht?

Int: man

I: Wat is jouw moedertaal?

Int: Nederlands

I: Waar kom je vandaan?

Int: Horst, Limburg

I: Hoe lang heb je daar gewoond?

Int: In totaal 18 jaar

I: En ben jij in die 18 jaar nog verhuisd, of altijd op dezelfde plek gebleven?

Int: Ik ben een keer verhuisd, op mijn 12e van Broekhuizen vorst naar horst.

I: Ja, hoe ver ligt dat ongeveer uit elkaar?

Int: Oh, dat is 10 kilometer

I: oke, dus niet heel ver van elkaar vandaan. En ben jij nu woonachtig in Leiden?

Int: Yes

I: oke en dan gaan we nu verder naar jouw taalgebruik: vind jij dat jij een bepaald accent hebt of een bepaald dialect spreekt?

Int: Ik spreek een bepaald dialect, als ik in Leiden ben natuurlijk niet

I: Ja je kan het proberen, kijken of iemand het verstaat?

- Int: *ja natuurlijk! Ik denk het niet. Qua accent, ik heb wel een zachte g natuurlijk, maar ik vind dat mijn accent niet heel limburgs is.*
- I: *Hoe zou jij dat accent dan zelf omschrijven, niet heel limburgs, maar in eigen woorden?*
- Int: *Mijn eigen woorden zouden zijn Nederlands maar met een zachte g.*
- I: *En je Dialect, hoe zou je dat noemen?*
- Int: *Het limburgs dialect*
- I: *Gewoon limburgs?*
- Int: *Ja horsters kun je het ook wel noemen.*
- I: *Dus dan gaan we verder op jouw Nederlands met een zachte g. Wat vind je ervan dat je zo klinkt?*
- Int: *Prima*
- I: *Ja prima, als je daar al iets van vindt*
- Int: *ja ik vindt het prima dat ik zo spreek, soms valt het mensen wel op, en dan denk ik van ja, oké, maar voor de rest maakt het me niet heel veel uit.*
- I: *Nou dat is een beetje hoe jij ernaar kijkt, hoor jij van anderen dat je een accent hebt? Zo ja wie en waar?*
- Int: *Mensen horen wel vaak dat ik uit het zuiden kom, maar niet per se dat ik uit limburg kom altijd. En soms valt het mensen wel op dat ik uit Limburg kom.*
- I: *En bijvoorbeeld, wie valt het wel op dat je uit Limburg komt?*
- Int: *Ja dat verschilt heel erg*
- I: *gewoon random?*
- Int: *ja sommige mensen wel en sommige mensen niet. Zou het jou zo opvallen?*
- I: *Ja, mij? Ja, nu vraag je een vraag terug, ik blijf daar tijdens het interview neutraal over en na afloop zal ik al je vragen beantwoorden. Dus dan kom ik erop terug.*
- Int: *Ja, nee, is goed hoor.*
- I: *Maar mensen zeggen wel dat jij een accent hebt, maar welke mensen zijn dat vooral?*
- Int: *Ja studiegenoten en mijn huisgenoten weten het*
- I: *Dus daar hoor je het wel van terug. Dus ze zeggen wel je klinkt wel zuidelijk en je hebt een accent, maar geven ze daar nog een bepaald waardeoordeel aan? Als in "goh wat leuk" of klinkt wel een beetje stom, dat soort dingen.*
- Int: *Ja er zijn natuurlijk vooroordelen over Limburgers, maar voor de rest, uiteindelijk maakt het ze niet heel veel uit, maar als ze het dan opmerken dan wordt er wel een opmerking over gemaakt, maar dan is er niets verder.*
- I: *maar wat zeggen ze dan bijvoorbeeld?*

Int: nou ja het is meer zo van "oh kom je uit Limburg?" en dan zeg ik ja. En dan zeggen ze "oh oke". Er is niet echt een verder iets.

I: oke het is meer gewoon van ze horen het en dat is het eigenlijk.

Int: ja

I: Oke duidelijk, dat was dan jouw accent/dialect en dan gaan we nu verder naar twee geluidsfragmenten en dat zijn twee r'en. Dus het enige wat jij hoeft te doen is daar naar te luisteren en te kijken of verwoorden wat het bij je losmaakt of je het herkent, de klank.

[geluidsfragment wordt gedeeld]

I: Dus dit is het eerste geluid, we kunnen hem meerdere keren afspelen

[fragment 1 speelt af]

[fragment 2 speelt ook per ongeluk af]

I: De tweede is duidelijk, maar de eerste wat dacht je daar van, of wil je hem nog een keer horen?

Int: ik weet niet of het de bedoelde klank was, dus doe nog maar een keer:

[fragment 1 speelt weer af]

Int: ja wat moet ik hier van vinden, maar moet dit een r voorstellen?

I: ja, opzich, maar de vraag is dus herken jij hem ook als zijnde r?

Int: nee, als iemand zou vragen zonder dat ik wist dat het een r was, had ik hem niet herkent.

I: Oke, waar denk je meer aan als je het hoort?

Int: Een "n" of een "m".

I: Het is natuurlijk een beetje vals want hij is geïsoleerd uit spraak en dan klinken klanken natuurlijk anders. Dus dat was dan de eerste, je denkt eerder m of n niet dat het echt bekend voorkomt?

Int: nee

I: Oke dat tweede fragment, wil je dat nog een keer luisteren?

Int: Ja het is een noordelijk accent, maar ik zou het verkleinen naar een Randstedelijk accent

- I: Die eerste ja die klinkt niet echt als een r, maar die tweede klinkt wel noordelijk Randstedelijk, wat roept, die uitspraak, nog meer bij je op, wat voor associaties?*
- Int: mijn associaties, ik hoorde maar (hij doet hier een gooijsche r), die is heel duidelijk en de klank naar de "r" toe en ja wat denk ik daar bij.*
- I: ja, wat zie jij voor je?*
- Int: ik zie een vrouw voor me die een beetje aan het schreeuwen is.*
- I: schreeuwende vrouw ja*
- Int: moet ik nog het uiterlijk van deze vrouw omschrijven of?*
- I: Nee, meer waar je het plaatsen, bij wat voor type mensen denk je dan aan?*
- Int: ja oke, dan, moet ik dan meer in de buurt denken van waar ik dit tegen zou komen?*
- I: ja*
- Int: Mijn associatie zou dan zijn een buurt waar een niet al te welvarende mensen wonen*
- I: Nog andere dingen?*
- Int: nee, niet per se*
- I: Dus je hebt zo'n schreeuwende vrouw uit een niet al te welvarende buurt voor je met zo'n r en jij denkt die heeft echt zo'n r en die mensen daar die hebben die klank. Even stereotyperend, we gaan vooral op jouw associaties af, en vooral dat accent, heb jij daar nog andere manieren van spreken of uitspraak waarvan jij denkt dat zou zo'n persoon dan ook wel in zijn of haar uitspraak kunnen hebben. Of dat moet er dan ook wel inzitten?*
- Int: Dus meer het vocabulair?*
- I: ja qua taal*
- Int: Wacht mag ik deze uitspraak nog een keer horen?*
- I: ja natuurlijk, je mag hem nog een keer horen.*

[fragment 2 speel af]

- I: moet deze nog een keer?*
- Int: nee, zestien keer gelachen twee keer geketst", ja wat denk ik hier bij, ketsen, dan zouden ze het woord neuken ook wel gebruiken. Maar ik heb nu een heel ander beeld van de persoon voor me, nu heb ik meer het gevoel dat het een persoon van een student. Maar*
- I: dat kan, dus de eerste keer dacht je meer aan schreeuwend vrouw.*
- Int: ja.*
- I: maar is dat dan alleen vanwege het woord ketsen?*

- Int: ja het woord ketsen en de manier zestien keer gelachen, twee keer gekwetst, die zin is vrij student-achtig.*
- I: oke, maar uitspraak ook nog steeds?*
- Int: Nee uitspraak dan niet, daar zou ik het dan niet bij zoeken.*
- I: Dus wel taalgebruik maar niet uitspraak, die zou je nog steeds in een wat minder welvarende buurt noordelijk stedelijk, maar niet zozeer bij studenten.*
- Int: ja*
- I: dan gaan we weer verder met het 2e fragment, want de eerste herkende je niet. vind jij dat je deze r hebt in je uitspraak?*
- Int: nee, soms heb ik hem, maar dat komt gewoon door de mensen waarmee ik spreek.*
- I: dus door je gesprekspartners,*
- Int: dan pas je je accent een beetje aan. En dan merk ik soms vaak op dat ik er mee spreek.*
- I: dus je hebt gesprekspartners die hem wel hebben, wie zijn die mensen dan die hem hebben?*
- Int: ja de mensen waarmee ik nu dus spreek, dus mijn studiegenoten en huisgenoten, etc.*
- I: En heb je nog een specifiek accent dat je denkt ja dat hoort daar eigenlijk wel bij?*
- Int: bij het tweede fragments?*
- I: ja, knook zijn dat er niets in je opkomt*
- Int: ik heb niet een specifieke plaats,*
- I: dus ook niet een bepaald regio, naast noordelijk stedelijk.*
- Int: nee*
- I: oke dan hebben we de r'en wel even gehad en dan we weer verder naar jou.*
- Int: naar de g zeker*
- I: ja naar het Nederlands met een zachte E:*
- Int: yes*
- I: en vooral dus de situatie voordat je ging studeren en de situatie nu studeert. En dan weer je taalgebruik, hoe zou je je manier van spreken hebben omschreven voordat je hier kwam studeren?*
- Int: toen sprak ik nog steeds Nederlands met een zachte g, misschien een beetje naar Brabants geneigd, naar een Brabant accent. Dus een beetje lomp.*
- I: Oke dat was daar toen, toen ben je gaan studeren. hoe zou je, in vergelijking met toen, je huidige manier van praten omschrijven?*
- Int: Dan zou ik gewoon Nederlands met een zachte g, alleen met soms bepaalde aanpassingen, door gebruik van klanken die hier ook gebruikt worden.*
- I: heb jij hier voorbeelden van, die klanken?*

- Int: *Ja, soms die r waar je dan over sprak, dat je dan de maarr gebruikt of dat je de g iets harder aanpast. Soms heb je ze en soms heb je ze niet. Ik weet niet het wisselt, het valt gewoon soms op voor mezelf dat ik dan anders spreek.*
- I: *ja dat kan, en vooral dus die r en g, die vallen wel op.*
- Int: *ja*
- I: *En die klanken, heb jij die bewust aangepast?*
- Int: *nee, onbewust.*
- I: *Waren er nog andere manieren waarop je je spraak aangepast hebt?*
- Int: *Ook gewoon qua taalgebruik bedoel je?*
- I: *Ja taalgebruik ook bijvoorbeeld*
- Int: *Ehmm, studentikoze termen, zoals trek een bak, dat kende ik eerst niet en dat gebruik ik wel eens.*
- I: *Wist je dat ik niet eens wist wat het betekende, totdat iemand het laatst in een interview uitlegde. Je hebt dan zo'n plastic bekertje en dan vouw je hem. Zelfs ik leer nog nieuwe dingen.*
- Int: *toen kwam mijn broer een keer thuis en toen zei hij kees trek een bak. en dus nu gebruikt mijn vriendengroep terug in Horst gebruikt nou ook trek een bak.*
- I: *je hebt het ook weer meegenomen*
- Int: *ja*
- I: *Heb je ook een reden waarom je die klanken heb aangepast of waarom die taal overneemt?*
- Int: *ja omdat ik een student ben en woon met studenten samen. Dus die termen worden vaker gebruikt, dus dan als je termen vaak hoort neem je vanzelf over. En dat is precies hetzelfde met een accent, als je accenten vaker hoort, dan zou je ook geneigd zijn om zelf die uitspraak over te nemen.*
- I: *Dus dat is hier in Leiden, maar stel jij gaat weer terug naar je ouders. In horst en misschien ook wel je vrienden, krijg je daar dan opmerkingen over je manier van praten.*
- Int: *Ja ik heb wel vaak gehoord, dat de "r" verandert.*
- I: *noemen ze dan specifiek iets, of zeggen ze gewoon die "r" die klinkt raar?*
- Int: *je spreekt echt met zo'n maarr, echt zo'n stedelijk accent. zeggen ze dan.*
- I: *Zijn dat ook je ouders die dat zeggen of gewoon vrienden?*
- Int: *ja mijn vader heeft het ook wel gezegd. dat het iets veranderd is*
- I: *voor de rest nog andere dingen of alleen die "r" en dat taalgebruik natuurlijk?*
- Int: *ja dat merken ze wel op ja.*

[afsluitend praatje]

(10) Participant J

[introducerend praatje]

I: Wat is jouw leeftijd?

J: 18

I: hoe zie je jouw geslacht?

J: vrouw

I: oke, wat is jouw moedertaal?

J: Nederlands

I: En waar kom je vandaan?

J: Gelderland, Apeldoorn

I: Hoe lang heb je daar gewoond?

J: 17,5 jaar ongeveer

I: Recentelijk verhuisd?

J: ja

I: je woont nu in Leiden, maar ben je in de regio Gelderland of daarvoor nog verhuisd?

J: nee, niet buiten Apeldoorn

I: dus gewoon in Apeldoorn gebleven?

J: ja

I: Niet verhuisd en nu woonachtig in Leiden?

J: Yes

I: Oke dan gaan we verder over jouw taalgebruik, dus wat van je eigen taal vindt. Maar vind jij dat je een accent hebt of een bepaald dialect spreekt?

J: nee, ik denk het niet in het algemeen dagelijks gebruik,

I: oke, dus niet in het algemeen dagelijks gebruik, maar wel op andere momenten?

J: ja als ik terug in Apeldoorn ben en met vrienden praat die plat praten dan ga ik mee praten, nou ja, semi meepraten.

I: Oke dus waar je vandaan komt, mensen gaan plat praten, pas je je spraak daar een beetje op aan?

J: ja klopt

I: Wat vind je van jouw manier van praten?

J: gewoon hoe ik nu praat?

- I: *ja, jouw dagelijks manier van praten, ben je daar tevreden meee, denk je oh gods dit kan echt veel beter, of? Weet je wel, dat soort dingen.*
- J: *nee, ik denk dat ik er wel tevreden mee ben.*
- I: *oke, goed om te horen dat je er wel tevreden mee bent.*
- J: *ja dat scheelt toch wel denk ik.*
- I: *ja het zou een beetje zielig zijn als je allemaal zelfhaat op je taal zou hebben.*
- J: *ja idd ja.*
- I: *Je zie net in Apeldoorn pas je het wel aan, maar hebben anderen wel eens gezegd dat je een accent hebt?*
- J: *Wel dat ik uitspraken gebruik die ze niet kennen.*
- I: *En waar hoor je dat vooral?*
- J: *Buiten Gelderland.*
- I: *Ja die uitspraken zijn dan Gelders?*
- J: *ja achterhoeks.*
- I: *Heb je daar ook een voorbeeld van toevallig?*
- J: *Ik had laatst een Gelderse, achterhoekse uitspraak, dat is dan motje hooie. Dan maar zeggen heb je haast. Dus ik was van moi hoie, en niemand snapte het. En toen dacht ik "dit is geen algemene uitspraak". Dus toen kwam ik erachter dat het toch wel een dingetje is.*
- I: *hoe spel je dat?*
- J: *ja het is moet je haasten, oftewel mot je hooie. Het is echt iets achterhoeks, want hooien werd laat op de dag gedaan, dus als je nog snel iets moest eten, dan moet je het hooi nog naar binnen brengen.*
- I: *dan moet je nog op tijd zijn en haasten.*
- J: *ja dan moet je nog op de boerderij gewoon nog een aantal dingen doen.*
- I: *ja precies, grappig, die kende ik ook nog niet.*
- J: *nee, nou daar ga je, ja ik gebruik hem echt heel vaak.*
- I: *ja ik heb ook een nieuw ganggenootje hier, die zegt germ, en in het begin waren we ook van wat? Maar dat betekent dan ach joh of wat jammer. Weet je wel germ, dat is dan Brabants, dat is dan altijd wel grappig als je dan lokale uitspraken hebt. Dus vooral uitspraken buiten Gelderland want mensen kennen die natuurlijk niet want ja, ze komen uit Gelderland*
- J: *nee precies*
- I: *Dan stel je zegt een van die uitspraken, hoe reageren mensen daarop?*
- J: *Verbaasd meestal, of ze het wel of niet goed verstaan hebben en wat ze dan wel niet wel of niet goed hebben verstaan.*

I: miscommunicatie dan wel, want zij weten die uitdrukking niet en dan denken ze dat ze wss iets anders verstaan.

J: zoiets inderdaad.

I: Naast die uitspraken dus, krijg je voor de rest nog opmerkingen van mensen dat ze zeggen dat je Gelders klinkt?

J: Nee dat niet perse.

I: dus dat krijg je eigenlijk echt alleen bij de uitspraak?

J: ja

I: Voornamelijk dus ook verbaasd als het gebeurt, oke, dan gaan we nu verder naar geluidsfragmenten. Dat zijn r klanken, dus dat is gewoon alleen de r en de ander is in spraak. En dan moet jij dus gewoon luisteren en wat voor associaties dat bij jou oproept als je dat hoort. Wat er in je hoofd opkomt als je dat geluid hoort.

J: oke

[fragment wordt gedeeld]

[fragment 1 speelt af]

[fragment 2 speelt ook af]

I: dus hoorde je dat eerste fragment goed?

J: ja ik hoorde het wel goed.

I: en het tweede fragment was natuurlijk ook wel een beetje komisch, was ook door actrices gedaan hoor dus niet dat ik dit echt ergens heb gehoord.

J: oke

I: Heb je in het tweede fragment ook de r goed kunnen horen of niet?

J: ja

I: Oke, als je dus die eerste r hoort, herken jij die? Dit klinkt als...

J: ja ik vind het een beetje als de leidse r klinken

I: ja oke, leidse r

J: en ja verder zou ik niet echt weten hoe of wat

I: ja, dat kan. En zeg maar dat fragment wat je ook hoorde in de spraak, dat associeer jij ook met leidse r?

J: ja, ja een beetje kakkerig enzo.

- I: Leids kakkerig, dat is dan een beetje wat er dan bij jou opkomt*
- J: ja*
- I: In dat eerste fragment is ie wat milder, tweede fragment wordt ie wel behoorlijk*
- J: aangedikt*
- I: ja, aangedikt, want je moet hem duidelijk hebben. Dus je hebt iemand voor die zo praat of die die r gebruikt, heb jij dan nog andere manieren van spreken of uitspraak die jij daar ook bij associeert? Dus er zit zo iemand voor je en die zegt "16 keeerrrr" heel overduidelijk. en hun manier van praten, zijn er dan nog andere dingen waarvan jij denkt die horen er dan ook typisch bij of dat zou er ook bij kunnen horen. Deze vraag is wat moeilijker dus je mag er over nadenken.*
- J: Ja gewoon groot taalgebruik, van dat pretentieuze taalgebruik, maar niet perse nog andere uitspraken die mij nu te binnen schieten.*
- I: ja oke, dat kan hoor. En dan groot taalgebruik bedoel je dan extra ingewikkelde woorden?*
- J: zoiets ja, alle woordenschat in een gesprek gooien die je kent, zullen we maar zeggen.*
- I: en dan ook op zo'n manier dat de ander je niet verstaat.*
- J: ja precies*
- I: Vind jij dat jij deze r hebt in je uitspraak?*
- J: ik heb wel iets wat erop lijkt ben ik bang.*
- I: ja?*
- J: nee ik kan absoluut geen rollende r, het is bij mij ook zoiets ongeveer*
- I: oke, iets wat er op lijkt. En hoe lang heb jij deze r al?*
- J: altijd al,*
- I: Ken jij mensen in je omgeving die misschien die mildere variant gebruiken ofwel die extremere?*
- J: die extremere heb ik nog niet echt meegemaakt, maar ik heb een vriend uit wassenaar die wel echt zo klinkt.*
- I: En dus de mildere?*
- J: ja, wel de mildere vorm inderdaad*
- I: en wat voor omgeving moet ik me dan voorstellen, werk, studie, huis?*
- J: nee hij zit bij me op de studentenvereniging.*
- I: Dus daar hoor je hem wel vaker? Dan stel je hebt weer die persoon voor je met zo'n r, bij welk accent of dialect zou je die persoon plaatsen of welke regio? Als je zo iemand hoort?*
- J: ja dat wordt dan toch wel regio haaglanden ongeveer*
- I: En heb je ook nog een bepaald dialect of accent wat je erbij plaatst.*

- J: *Nee, dat weet ik even niet.*
- I: *oke, dan gaan we nu weer terug naar jouw manier van praten.*
- J: *oke*
- I: *en dat is vooral dus voor je studie en na je studie gaan we nu even kijken. Dus voordat jij in leiden ging wonen en studeren, hoe zou je je manier van spreken omschrijven?*
- J: *ja, veel bekende uitspraken door normaal taalgebruik heen en snel praten in bepaalde situaties plat praten.*
- I: *Wat voor situaties plat?*
- J: *Vooral bij mijn oma, met familie of als ik vrienden in de dorpen bezoek. als ik dus echt op een boerderij ben vooral.*
- I: *Buiten die situaties praatte je meer richting standaard Nederlands?*
- J: *ja in ieder geval zonder accent.*
- I: *met natuurlijk lokale uitdrukkingen erin*
- J: *ja precies*
- I: *nu ben je hier gaan wonen en studeren, dus hoe is je huidige manier van praten dan, als je het toch vergelijkt met toen? Zijn er nog dingen verandert?*
- J: *ja veel algemenere uitspraken, daar liep ik heel erg tegen aan.*
- I: *ja ik zie het al voor hoe jij die dingen dan zegt en dan kijkt iedereen je aan en dan denk jij "hooooo"*
- J: *nou ja echt inderdaad, dan moet je dus een soort vervanging gaan bedenken. Terwijl het gewoon een hele normale uitspraak was in mijn gedachten. Maar aan mijn dialect hoefde ik verder niet heel veel te schaven, zo heb ik altijd al gepraat. dus dat was het verder.*
- I: *vooral echt die uitspraken, daar is wel verandering in.*
- J: *ja zeker*
- I: *je kent het nummer lang zal ze leven toch?*
- J: *ja*
- I: *en ik weet niet of ik de enige provincie daar in ben, maar ik kom dus uit noord-Holland en wij hebben dan aan het einde van lang zal ze leven, lang zal ze leven in de gloria, in de gloria, dat. Dan schreeuwen wij allemaal piepertje toe, hoi!*
- J: *nee dat hebben wij niet*
- I: *ja dus dat was heel leuk toen ik ook voor het eerst een verjaardag bij woonde buiten die regio en ik in mijn eentje op het einde keihard dat schreeuwde en iedereen keek je aan.*
- J: *ja ik zie het ook wel voor me ja*

I: dat soort situaties dus ja. Maar bewust mijn uitspraak aanpassen, dat zeg je, dat heb ik niet gedaan sind je hier bent gaan studeren, alleen op gebied van uitspraken.

J: ja klopt

I: Stel je gaat terug naar je ouders, krijg je daar dan opmerkingen over je manier van praten?

J: nee, dat is vooral als ik er afkortingen doorheen gooi die dan onder studenten dan heel erg normaal zijn of gewoon termen.

I: ja, ik noem het even stuko taal?

J: ja, maar dat moest ik dan weer aan mijn ouders gaan uitleggen.

I: maar voor de rest kreeg je nergens anders opmerkingen over?

J nee, niet perse

[afsluitend praatje]

(11) Participant K

[Introducerend praatje]

I: Wat is jouw leeftijd?

K: 25

I: Hoe zie je jouw geslacht?

K: Vrouw, ik moest even te lang hierover nadenken.

I: Wat is jouw moedertaal?

K: Mijn moedertaal is Nederlands

I: En waar kom je vandaan?

K: Ik kom uit Limburg

I: Hoe lang heb je daar gewoond?

K: 18 jaar.

I: Je bent natuurlijk naar Leiden verhuisd, maar naast leiden ben je nog naar andere plekken verhuisd in het verleden?

K: Nee, ik ben vanaf mijn 18e alleen naar Leiden verhuisd.

I: Dus dat waren alle verhuizingen.

k Ja inderdaad

I: Ja en je woont nu in Leiden

K: Nog steeds ja.

- I: *Dan gaan we nu iets meer inzoomen op jouw manier van praten. Dus vind jij dat je een accent hebt?*
- K: *Ik dacht altijd dat dat wel redelijk meeviel, althans recentelijk meeviel, maar toen ging ik mezelf opnemen en toen realiseerde ik me dat ik toch wel een accent hebt.*
- I: *Oke, dus je vindt dat je een accent hebt, maar hoe zou je dat accent dan omschrijven?*
- K: *Wat zachter, ja hoe zou ik dat nog meer omschrijven? En ook daar was ik het nooit mee eens maar toen ik dus mezelf dus ging terug luisteren toen ik spraakmemo naar iemand had gestuurd vond ik het inderdaad ook wel lichtelijk Belgisch klinken.*
- I: *Ja oke, dus zachter en ook een beetje Belgisch. ja opnames van jezelf zijn altijd fijn.*
- K: *Ja vervelend ja.*
- I: *Ja dan hoor je ineens "oh zo klink ik". Dus daar ben je dus laatst weer achter gekomen en wat vind je van jouw manier van praten? Dus ben je daar tevreden mee?*
- K: *Ja ik ben daar helemaal oké mee, ik vind dat het wel iets is wat bij je past en dat je het dus ook niet moet forceren om dat te gaan veranderen.*
- I: *Tevreden, niets meer aan doen. Dan komt het volgende punt, hebben anderen wel eens gezegd dat jij een accent hebt?*
- K: *Ja, mensen zeggen dat continue.*
- I: *Ja continue, ok...*
- K: *Nou ja, als ze voor het eerst zien dan.*
- I: *Ja oke, dus dan is het eerste wat ze zeggen "jij klinkt anders". En dus dat gebeurt dan wel en waar gebeurt en wie zeggen dat, dus welke plekken.*
- K: *Ja ik denk niet dat er echt een rode lijn is, het is oprecht bijna iedereen waar ik me nauw aan voorstel, of mensen die nieuw ontmoet, die zeggen het vrijwel altijd wel. En als het niet in de eerste zin er uit komt, komt het na een uurtje nadat ze me even hebben gehoord. Dus het zijn niet specifieke momenten maar steeds iedereen.*
- I: *Maar laat ik het zo stellen, is dat vooral hier in Leiden waar dat gebeurt of is dat ook in Limburg zo?*
- K: *Nee in Limburg heb ik daar geen last van.*
- I: *Dus voornamelijk wel deze regio, je ontmoet een nieuw iemand en idd het moet even benoemd worden, ja je klinkt wel anders, je hebt een accent.*
- K: *Ja de meeste mensen zeggen dan, jij komt niet hier vandaan.*
- I: *Die is nog mooier ja, "jij komt niet hier vandaan", hoe weet je dat nou, je komt hier wel vandaan toch. Zijn die opmerkingen van meer gewoon ze merken jouw accent op, zit er nog*

een bepaald waardeoordeel aan? Dus zowel positief "oh wat klink je leuk" als wel "je klinkt een beetje raar". krijg je dat wel eens of is het meer gewoon ze merken het op?

K: Ik ervaar het zelf meestal niet als negatief, meestal is het vooral hun gevoel uit nieuwsgierigheid. ik heb een heel enkele keer gehad dat mensen er inderdaad een irritante opmerking over maken, maar over het algemeen is het positief of geïnteresseerd.

I: dus wel geïnteresseerd positief en dan een enkeling die dan een beetje gaat plagen?

K: ja

I: Daar weet ik al een goed voorbeeld van...

K: ja en die doet dat niet eenmalig...

I: nee, die blijft doorgaan.

K: Hij verstaat mij gewoon nog steeds nog niet.

I: Dus de meeste ervaringen is gewoon dat mensen geïnteresseerd zijn, het valt ze op?

K: ja soms vind ik het onnodig, maar dat is ook op de manier hoe mensen het zeggen.

I: En wat voor manieren? Dus bijvoorbeeld de zin "jij bent niet van hier", vind jij die onnodig?

K: ja dat ligt vooral aan de intonatie van mensen, hoe ze het [irritante toon]] "jij bent niet van hier he?!". Het ligt er ook wel aan wat erna komt, als ze bijvoorbeeld vragen "oh wat leuk, ik hoor een beetje daar vandaan".

I: Dat ze nog geïnteresseerd zijn in waar je echt vandaan komt

K: ja, ik denk nog een van de negatieve voorbeelden, toen was ik ook als city host bezig, waar een dame zei "je kan dat helemaal niet weten, want je komt helemaal hier niet vandaan". Met ok, ik wilde je alleen maar helpen.

I: ja leuk he, dat ze dat soort dingen zeggen. Dus eigenlijk door de manier van jouw praten zeggen ze gewoon van dat weet je niet, dit kan je niet weten want bla bla... dus wel een wat negatieve ervaring.

K: geen kennis hebt ja.

I: Dan gaan wij nu verder naar een bepaalde klank of geluidsfragment en dat is dan een I: Ik ga je zometeen twee fragmenten laten horen en of je dan op die r wil letten en kijken wat het bij je losmaakt of wat er in je hoofd opkomt. Je hoeft hem niet na te doen, luister naar het geluid en focus op de r

[Fragment wordt online gedeeld]

I: ben je er klaar voor?

K: ja ze staan aan.

[Fragment 1 wordt afgespeeld]

I: hoorde je dat?

K: ja

I: oke, wil je hem nog een keer horen of was deze duidelijk genoeg?

K: ja je mag hem me nog een keer laten horen.

[fragment 1 speelt weer af]

I: Oke, dan ga ik nu het 2e fragment laten horen en dat is dan een spraakfragment dus of je daar weer op de r wilt letten. En hij is ook wel een beetje grappig.

[fragment 2 speel af]

I: Was die duidelijk?

K: ja zeker

[scherm delen wordt uitgezet]

I: nou dat waren dus twee fragmenten en dan bij het eerste fragment: herken je de uitspraak van deze r?

K: ik hoorde er nauwelijk een r in

I: oke, nou dat is ook een antwoord, hij klonk gewoon niet echt als een r?

K: Nee

I: waar zat jij meer aan te denken?

K: niet eens echt een letter, het was meer een irritante zoom

I: gewoon een irritant geluid eigenlijk?

K: ja

I: Ja sommige klanken, als je die helemaal los zet dat je dan eigenlijk denkt, wat hoor ik nou überhaupt.

K: als ik goed mijn best deed kon ik er misschien een r in vinden, omdat jij het zei, maar

I: ik zeg ook expres dat het een r is, anders zijn mensen helemaal wat hoor ik nu. Maar het eerste fragment herkende je gewoon niet als r, maar het spraakfragment?

- K: *dat klonk mij in de oren als een leidse r, extra benadrukt.*
- I: *dus de tweede was een leidse r? En die herkende je wel, die was natuurlijk ook wel wat overdreven. Dus die herken je en wat voor associaties roept deze leidse r bij jou op?*
- K: *bekakt,*
- I: *ja bekakt, wat nog meer?*
- K: *ja bekakt, de studentenverenigingen, dus een beetje Minerva, t corps, ja het corps hebben we hier natuurlijk niet echt. maar Minerva dan I guess.*
- I: *studenten vereniging, Minerva, wat voor mensen zie je voor je?*
- K: *ja dus of die studenten of de echte, dat helemaal niet bekakte leidse volk, die mensen die allemaal naar buiten komen op drie oktober bleeeeh. De sjonnies, ja hoe zeg je dat.*
- I: *Ja de sjonnies ja, dus sjonnies of kakkers.*
- K: *ja*
- I: *dan gaan we verder met het voorbeeld van de kakker, dus je hebt echt zo'n leidse kakker voor je. En als hij of zij dus aan het praten is, zijn er dan taalgerelateerde dingen die jij associeert met deze r dus? Dus andere klanken, andere manieren van uitspraak, andere manier van taalgebruik, denk jij dan hebben ze deze r en dan hebben sowieso ook, noem maar?*
- K: *ja diep vanuit je keel, best wel hard en direct.*
- I: *En nog andere dingen?*
- K: *Nee, ik denk dat dat de voornaamste dingen zijn.*
- I: *oke dus dat valt vooral op, als je dit soort mensen hoort.*
- K: *ja*
- I: *oke, dan komen we nu bij een leuke vraag, vind jij dat je deze r hebt in je uitspraak?*
- K: *nee totaal niet*
- I: *Heb je dan wel mensen in je omgeving die die r hebben?*
- K: *nee ik denk het niet.*
- I: *Nou, dan hebben we weer de persoon met die r voor je. en associeer je deze r met een bepaald accent of dialect? Hoe zou je dat omschrijven?*
- K: *ja dus met dat echt leids, dat plat leids en ook met mensen die dat accent dan niet hebben maar dat dan heel erg pleren te forceren. Die dat dan heel grappig vinden omdat dan na te doen.*
- I: *na-apers?*
- K: *ja inderdaad.*

- I: *die willen ook zo klinken, maar dat kunnen ze helemaal niet. en dus met een bepaald gebied regio dan zou jij ook Leiden zeggen?*
- K: *ja leiden, misschien ook een beetje den haag, ik vind dat lastig. ik kan dat echt nooit inschatten bij mensen.*
- I: *ja dus een beetje regio Leiden?*
- K: *ja*
- I: *oke, dan gaan we verder met jouw taalgebruik. En dat is vooral de situatie voordat je hier kwam studeren en nu dat je hier studeert. Dus de eerste vraag is: voordat je naar leiden kwam, voordat je hier ging studeren en wonen, hoe zou je je manier van praten hebben omschreven?*
- K: *ja ik vind het zelf lastig te beoordelen omdat je jezelf nooit echt goed kan vergelijken, maar ik schijn duidelijker verstaanbaar te zijn nu, ten opzichte van toen. En ik denk dat ik nu een beetje, een heel klein beetje een mengelmoesje ben. Als in thuis zeggen ze dat ze horen dat ik niet meer helemaal limburgs praat en hier zegt natuurlijk nog steeds iedereen dat ik limburgs praat.*
- I: *ja, het is een beetje vagevuur?*
- K: *ik zit nu een beetje in het midden.*
- I: *ja van "waar ben ik nou"*
- K: *ja maar nog steeds hoor je limburgs, dat wel*
- I: *Dus je was eigenlijk voordat je hier kwam, was je wel meer limburgs.*
- K: *ja*
- I: *En nu je hier een paar jaar hebt gestudeerd, vind men hier jouw beter verstaanbaar?*
- K: *ja, dat is meestal door de feedback die ik krijg en hoe vaak mensen me wel of niet... ik heb nu minder vaak het probleem dat mensen zeggen "huh wat zeg je" of*
- I: *Ja dus in het begin?*
- K: *ja en ik weet niet of dat dan ook per se of dat bij een vraag hoort, maar ik merk bijvoorbeeld thuis ook wel als ik dialect praat, dat deze vernederlandst is. Dus dat ik dan niet meer het correcte dialect woord gebruik of soms ook niet weet en dat ik dan gewoon een Nederlands woord gebruik.*
- I: *dus in dialect heb je nu invloed van?*
- K: *ja*
- I: *Ja echt vagevuur situatie.*
- K: *leuk dat je het even bevestigd dat ik in niemandsland zit*
- I: *en ja, daar kom je ook nooit meer uit*

- k nee ik denk het ook niet.*
- I: Dus dat is wel de situatie nu, dus je hoort wel Limburg maar vocabulair, uitdrukkingen worden wel steeds meer richting standaard? Zou je dat zeggen?*
- K: nou ja, weet ik niet, ik weet niet of ik ooit helemaal ABN ga praten, ik hoop het. Maar ik heb nu nog steeds wel dat ik af en toe dat ik aan andere mensen vraag: "is dit een Nederlands woord?". Minder vaak dan dat ik eerst had hoor. Of dat ik heel af en toe nog dialect woorden gebruik, maar dat is omdat ik ook in het dialect denk in mijn hoofd.*
- I: oh, Nice, ik denk altijd in het Engels. Zo ben ik de taal gaan leren, niet altijd maar wel vaak.*
- K: ook interessant.*
- I: Het is dus wel een beetje overlap tussen dialect en hier?*
- K: ja, maar ik denk dat ik mijn dialect behoud omdat ik super vaak met mijn moeder bel, ik ga tegenwoordig niet meer heel vaak langs, maar wel dat ik met mijn moeder praat. en dan spreek ik dialect.*
- I: dus er blijft contact met het dialect.*
- K: ja*
- I: Nou en dan nu de volgende vraag, want je zei dus dat je verstaanbaarder bent geworden. Of mensen zeggen minder vaak tegen je: "wat zeg je" of er is minder miscommunicatie, ofterwijl schijnbaar dan wel iets verstaanbaarder voor de de mensen hier. Maar heb jij bewust je uitspraak aangepast sinds jij hier bent gaan studeren?*
- K: nee*
- I: oke het is dus voornamelijk onbewust process geweest?*
- K: zeker, ja want zoals ik al zei, ik vind dat je het niet moet forceren. Ik wilde dat juist niet omdat ik dat dacht ABN ga klinken.*
- I: oke, maar er is wel iets verandert aan je uitspraak, neem ik aan.*
- K: ja ik denk het, subtiel gewoon geleidelijk, zonder dat ik het echt in de gaten had. maar dat komt misschien nu ook omdat ik al 7 jaar hier student ben.*
- I: ja uiteindelijk, het gebeurt de besten. maar er is dus wel iets verandert in je spraak dus, wat ik zo van jou hoor. Heb jij daar ook dingen waar jij je bewust van ben die zijn verandert. Dus niet dat je ze bewust hebt aangepast, maar dat je nu wel merkt aan jezelf: "dit spreek ik nu anders uit".*
- K: ja, ik heb twee beste vriendinnen die heel fanatiek zijn in het "mij de taal aanleren". Dus als ik dan een woord fout uitspreek dan krijg ik dat echt heel vaak te horen. Dus ik zeg nu portemonnee ipv beurs en avocado ipv van avocado en al dat soort voorbeelden. Ik word getraind.*

- I: *Dus je hebt twee vriendinnen en die zijn taalnazi?*
- K: *ja inderdaad,*
- I: *en die herinneren jou maar al te graag aan foute uitspraken.*
- K: *ja precies dit, ja.*
- I: *ja die ken ik, dat soort types, die zijn heel fijn. Ik denk dat die dan wel op invloed zijn op je manier van praten.*
- K: *ik denk het ook ja.*
- I: *ja dus hier in leiden krijg je constant te horen "je hebt een accent" of "je komt niet van hier" etc. etc. Maar als je bijvoorbeeld dus met je ouders spreekt, je gaat terug naar Limburg krijg je daar dan ook nog te horen dat je ineens anders klinkt?*
- K: *ik heb dat maar een keer gehad, eenmalig, dat mijn vader zei dat hij het verandert vond.*
- I: *dat het wat vond? sorry.*
- K: *ja dat hij het anders vond, meer Nederlands. Trouwens, ik lieg, twee keer, een keer ook mijn moeder Als ik je dan van veraf hoor, dan denk ik oh, toch wel... Maar niet heel frequent.*
- I: *oke, het Nederlands is erin geslopen.*

[afsluiting interview]

(12) Participant L

[Introducerend Praatje]

- I: *Hoe oud ben je?*
- L: *Ik ben 22 jaar*
- I: *hoe zie je jouw geslacht?*
- L: *ik ben een vrouw*
- I: *wat is jouw moedertaal?*
- L: *Nederlands*
- I: *Waar kom je vandaan?*
- L: *ik ben geboren in Zwolle, maar ik ben vroeg, toen ik een jaar of vier of vijf was ben ik verhuisd naar Friesland in een dorpje vlak bij Leeuwarden.*
- I: *mooi want dat is dus ook gelijk de vervolgvraag. ben je nog verhuis in het verleden. En waar woon je nu?*
- L: *De afgelopen vijf jaar woon ik hier inmiddels, toen ik ben gaan studeren ben ik hier komen wonen.*

- I: *Dus inderdaad Zwolle, toen Friesland en nu Leiden.*
- L: *ja precies*
- I: *oke, dan ga ik nu wat vragen stellen over jouw taalgebruik. Vind jij dat je een accent hebt of een bepaald dialect spreekt.*
- L: *ik denk soms dat mensen wel kunnen horen dat ik uit het noorden van het land kom. Nou ja, in ieder geval, mensen horen dat ik niet uit het zuiden kom. Laat ik het zo zeggen.*
- I: *ja oke*
- L: *ik heb niet een heel heftig fries accent denk ik zelf, hoop ik. Maar als ik bij mijn ouders op bezoek kom zeggen ze wel vaak dat ze me weer mijn "rr" moeten afleren zeg maal: Dus wat dat betreft heb ik misschien wel wat Leidse slang opgepikt.*
- I: *ja dus de r is hoorbaar bij je ouders?*
- L: *zij vinden van wel, ik vind het zelf heel erg meevallen.*
- I: *maar je ouders niet.*
- L: *nee, nou ja dat mag. Zij komen allebei ook uit het noorden, dus het zal hen meer opvallen, zij komen niet uit de Randstad, dus dat.*
- I: *nee klopt. jij zit natuurlijk hier, en hier is dat wat normaler*
- L: *nee van mijn vrienden krijg ik geen commentaar, dus wat dat betreft valt het wel mee.*
- I: *Oke dus dat is een beetje hoe je jouw manier van praten omschrijft, maar wat vind jij daar zelf van, dat je zo klinkt?*
- L: *Ik denk dat ik er wel mijn voordeel mee doe, dat ik geen sterk accent heb. Ik denk dat er vaak, als je een heel heftig accent hebt, uit het diepe zuiden bijvoorbeeld, dus als je een heel sterk limburgs accent heb of echt gewend bent om dialect te spreken. Dat dat in je nadeel werkt, zeker in de Randstad, want er hangt best wel een stigma op de provincie denk ik.*
- I: *ja dus een nadeel als je dat bezit.*
- L: *ja en ik vind dat ik zelf geen sterk accent heb en volgens mij, ik hoop het althans, ik heb er ook nooit commentaar over gekregen, dus dat is fijn. Dus ik ervaar er zelf niets van, behalve dat je soms aan mij hoort dat ik hier misschien niet vandaan kom, maar ik zou nou ook niet zeggen dat ik een accent heb.*
- I: *dus ja klopt, dus je doet er je voordeel mee?*
- L: *ik dat ik me er voordelen aan ondervind, dat ik geen heftig accent heb en dat ik dus niet zo sterk aan mijn uitspraak hoor dat ik Friesland kom. Maar mijn ouders komen wel uit het Noorden maar niet uit Friesland en dat scheelt natuurlijk ook weer, want als je thuis fries spreekt, krijg je weer allemaal invloeden.*
- I: *ja dat had natuurlijk ook gekund. Dat je ouders dan misschien meer invloed op je hadden.*

- L: *Nee, ja, zij spreken ook behoorlijk ABN, als ik dat zo mag zeggen. Dus zelf ieder geval...*
- I: *behalve die r, die is*
- L: *ja behalve die r, die hoor je wss vast wel. Zij hebben verder geen sterk accent, dus ik heb het niet van hen in ieder geval. Ik denk dat ik die r echt de afgelopen paar jaar heb opgepikt. Ze zijn allebei Nederlandstalig. Mijn vader komt uit den helder en mijn moeder komt uit Zwolle en ze hebben elkaar ontmoet in haarlem. Dus ze hebben ook wel door het hele land wel gewoond. Of op verschillende plekken in Nederland gewoond, dus daarom heb ik het idee dat zij.. je hoort wel dat ze uit het noorden komen, maar het is niet heel heftig.*
- I: *nee, dat lijkt mij ook met waar ze allemaal gewoond hebben.*
- L: *ja*
- I: *oke, dus je krijgt alleen van je ouder opmerking, wat ik zo van je hoor, maar hier niet zozeer*
- L: *nee, maar wel andersom dus, dat ze mijn "r" een beetje pretentius vinden. Maar dat doe ik niet bewust, mijn ouders, die zeggen dat ze mijn r er weer een weekendje uit moeten slaan.*
- I: *en lukt het ze?*
- L: *ze zeggen wel dat het scheelt, het valt mij dus niet op, maar zij zeggen dat als ik een paar dagen bij hen ben geweest, dat ze het idee hebben dat ik weer wat noordelijker klink.*
- I: *ja dat de r weer wat duidelijker is.*
- L: *ja weer wat terugkomt [Van achter positie naar voor?]*
- I: *Maar je hoort niet vaak iets over een accent hier, maar krijg je opmerkingen over je manier van praten? Het kan ook zijn dat deze positief zijn "je klinkt wel netjes" of gewoon eigenlijk niet zoveel?*
- L: *nou ik krijg meestal de opmerking dat ik te snel praat [klopt].*
- I: *te snel?*
- L: *Daar probeer ik wel op te letten, dat ik dat niet doe. maar uit mezelf praat ik heel snel.*
- I: *enthousiast*
- L: *ja ik denk dat het enthousiasme is, maar daarbij heb ik bijvoorbeeld dat oude mensen mij moeilijk verstaan. Dat is echt zo, mijn grootouders kunnen mij echt niet verstaan. Wel heftig, maar van mijn vriendinnen, ik heb het idee dat eigenlijk alle jonge mensen sneller praten.*
- I: *ja*
- L: *misschien is dat een beetje een cultuur ding.*
- I: *nee, het is oprecht, dat kan ik wel bevestigen als taalkundige, dat hoe ouder je wordt, hoe meer alles gaat hangen. Dan gaat het tempo omlaag. met uitzonderingen daar gelaten. Dus eigenlijk naast tempo, niet zoveel opmerkingen?*

- L: *nou ja hier, ik hoor wel vaak van mijn vriendinnen dat ik oud taalgebruik gebruik. Een beetje archaïsche woorden gebruik.*
- I: *zoals wat?*
- L: *bijvoorbeeld dat ik zeg, "oh dat vind ik heel naarr", en dan zeggen mensen: "oh wat spreek je dat raar uit". En ik heb bijvoorbeeld ook wel dat ik de klemtoon op de verkeerde dingen leg. Bijvoorbeeld ik zei vroeger altijd tánzania, dat kan natuurlijk helemaal niet. Maar dat is eruit gepest zeg maal:*
- I: *dat is tanzánia toch?*
- L: *ja dat is tanzánia idd,*
- I: *maar tánzania kan ook, als je het niet kent he.*
- L: *ja maar ja dat is niet de juiste klemtoon, dus dit hoor ik best wel vaker dat van woorden die ik eigenlijk nooit tegenkom, die ik alleen maar heb gelezen, dat ik dan de klemtoon verkeerd leg. Maar ook in het Engels bijvoorbeeld.*
- I: *ja klemtoon en tempo, dat zijn dan de opmerkingen. Dan gaan we nu verder naar twee geluidsfragmenten, dat gaat over twee "r'en". En het enige wat jij hoeft te doen is te beluisteren en te kijken of je hem herkent, een van de twee, en wat voor associaties die oproept.*
- L: *ja*

[Het geluidsfragment wordt online gedeeld]

[fragment 1 speelt af]

- I: *Hoorde je die?*
- L: *ja die heb ik gehoord*
- I: *was ie duidelijk?*
- L: *ja ik denk dat die wel duidelijk was, het was een beetje een zoem. Wat moet ik er van vinden?*
- I: *ja het is dus een r klank.*
- L: *een r klank?*
- I: *ja*
- L: *nou ik vind het namelijk meer op een m klank lijken.*
- I: *lijkt meer op een m, ja*
- L: *ja hij is niet erg gearticuleerd, laat ik het zo zeggen.*

- I: ja, hij is natuurlijk ook geïsoleerd uit spraak.
- L: ja daarom. ik zou het niet zometeen herkennen, maar ik ben natuurlijk ook geen taalkundige.
- I: nee klopt,
- L: maar ik denk niet meteen Limburg of iets dergelijks, die associate heb ik niet. ik denk alleen hij is vrij binnensmonds, dus hij zal inderdaad niet leids zijn[!!!!]
- I: Oke dat is duidelijk, dat is inderdaad wat het geluid bij jou oproept. dan gaan we nu verder naar het tweede fragment en die is wel wat duidelijker ook een beetje komisch en hij staat wat harder ook.

[Fragment 2 speelt af]

- I: was die duidelijk hoorbaar?
- L: jajaja, dat is dispuutstrutjes toch?
- I: ja je herkent het fragment, dus dat je hem daar dus plaatst
- L: ja het is iconisch.
- I: dus wat roept dat tweede fragment op? En als je dan vooral op die r focust. Hoe zou je die noemen, dispuuttrutjes dus...

[L: had haar microfoon uitgezet]

- L: ik denk dat het een Leidse r is, ofwel een soort studenten r, "16 keerrrr", ik kan hem zelf heel goed uitspreken dus ik denk dat het een leidse r is. Maar ik denk dat die wel een beetje wordt overgenomen in andere studentensteden en dat die ook vaak wordt bespot. Dus in dit soort dingen, hij is makkelijk over te nemen, en hij is ook heel makkelijk te identificeren, wat dat betreft. Hij is heel uitgesproken.
- I: een beetje een gemarkeerd geluid.
- L: en ik weet niet precies wat er in je mond gebeurt als je dat doet, rrrrr, ja je houd je mond veel meer open, dan de vorige was meer een soort gezoem.
- I: ja die 1ste r
- L: en deze is hierbij, duidelijk meer open, zeg maar "rrrr", dat je je mond er bij openhoudt.
- I: ja het is heel duidelijk luid. Dus stel je hebt iemand voor je die deze r heeft, waar denk je dan aan? Dan denk je dat de persoon zal waarschijnlijk...
- L: Uit leiden of omgeving komen, in het studentenleventje zitten en of in ieder geval in een omgeving daarvan zitten.

- I: ja
- L: *Mijn andere associaties zijn een beetje moeilijk, want ik heb het eigenlijk over mijn eigen vriendengroep hier.*
- I: ja, maar ja, dat kan, dus
- L: *ja iedereen heeft die r, ikzelf vind het niet zo raar, maar ik snap dat in de rest van Nederland, nu echt oooowww, wat is dit voor gek accent.*
- I: *Maar inderdaad jouw ervaring met dit geluid, waar denk je dan aan?*
- L: *ja mijn eigen omgeving, ja, precies leidse studenten maar ook wel in andere steden hebben ze dat ook wel een beetje heb ik het idee.*
- I: *zoals welke steden dan"?*
- L: *ik denk de steden die meer een beetje om Leiden heen liggen, en het hangt ook van je omgeving af. Maar ik denk dat ie bij studentenverenigingen best wel geaccepteerd wordt. Dus dan denk ik aan delft, Amsterdam, Rotterdam, Utrecht ook wel, maar wel specifiek bij de studentenverenigingen daar die ook in contact staan met Leidse verenigingen.*
- I: *dat is een duidelijk beeld wel, dus je hoort een persoon die deze r in zijn uitspraak heeft en dan denk jij, dan moet hij sowieso ook deze dingen in zijn uitspraak hebben of een bepaalde manier van praten hebben? Wat zouden die dan zijn?*
- L: *ik denk dat het verschilt of het een jong of oud persoon is die die uitspraak heeft, want als een jong persoon met deze r praat, weet ik ook dat ze de studenten slang afko's wel gaan begrijpen. Je reageert wel op een andere manier*
- I: *stuko taal, zeg maar?*
- L: *ja precies, en dat heb je ook wel in andere steden, gewoon via social media worden al die dingen zoveel gedeeld en*
- I: *verspreid ja...*
- L: *nieuwe afkortingen bedacht en allemaal nieuwe afkortingen in ons dagelijks leven.*
- I: *ja zoals de lange wandeling en de korte wandeling.*
- L: *ja de lawa en de kowa, ja precies.*
- I: *ik vond ze zo grappig die woorden.*
- L: *coka, corona kapsel, hdp. allemaal dat soort dingen, als je iemand tegenkomt die ongeveer van mijn leeftijd is en die met zon r praat, dan weet ik dat je dat erin kan gooien zonder helemaal kapot te...*
- I: *nee klopt, dus jong*

- L: *en als ik een ouder iemand met die r zou tegen komen, is het denk ik vooral een duidelijk bewijs dat zij in Leiden zijn opgegroeid of in Leiden hebben gestudeerd. dus dan kan je daar meestal wel een beetje vanuit gaan, maar daar zou ik niet die afkortingen gebruiken.*
- I: *nee, ik denk idd dat dat meer voor onze leeftijd is gereserveerd. Oké, vind jij dat jij deze r in je uitspraak hebt?*
- L: *ja*
- I: *ja oke, ja eerlijk.*
- L: *Ik heb hem niet als allerergste [juist hier wel, 17:26] denk ik, ik denk dat er zeker mensen zijn die hem wel erg hebben. Maar hij is wel aanwezig bij mij ja.*
- I: *En, als je even nadenkt voor jezelf, hoe lang heb je deze al? Recentelijk of langer?*
- L: *ja recent, of recent? Ja ik denk dat ik die vrij snel heb opgepakt toen ik ging studeren, dus toen ik 18 was ofzo. Ik denk dat ik het in mijn eerste jaar al heb opgepikt.*
- I: *ja*
- L: *je past je altijd verrassend snel aan, aan de uitspraak om je heen. Dus ja,*
- I: *Mensen in jouw omgeving gebruiken die ook, deze r?*
- L: *ja, vooral de mensen die in Leiden zijn opgegroeid en hier studeren hem het sterkst hebben. En dat mensen die hier minder lang wonen, het minder erg hebben, maar het ook wel een soort en met kenmerk is geworden van een Leidse student zijn. Dus net een beetje als een klip in je haar, die heeft ook iedereen weer. Dus je dat je aanpast om erbij te horen denk ik. En ik denk niet dat het per se bewust is hoor*
- I: *oke, want dat is inderdaad ook de volgende vraag.*
- L: *ik denk niet dat veel mensen het per se bewust doen, maar ik denk wel dat je je snel aanpast aan hoe mensen praten. en ik heb aantal uitzondering daarop, bijvoorbeeld, ik heb een vriendinnetje die nog wel heel een sterk limburgs accent heeft, en die heeft die r bijvoorbeeld niet. En die woont hier ook al 4 jaar, dan zou je die wel aangepast hebben, maar ik denk dat niet dat het een vaste regel is dat iedereen hem krijgt. maar ik denk de grote meerderheid, die vanuit de provincie hierheen komt, hem wel krijgt.*
- I: *ja, al zou jij deze r in een accent of dialect plaatsen, hoe zou je die dan noemen?*
- L: *deze r, in welk accent?*
- I: *ja*
- L: *ja Leiden en omstreken, het is geen dialect, denk ik. Maar het is wel een bepaalde manier van uitspraak, die heel kenmerkend is voor deze regio en ook wel voor de mensen die hier vandaan komen. En ook wel voor studenten in het algemeen in andere steden.*
- I: *ja dus Leiden en omstreken*

- L: *is daar eigenlijk een naam voor*
- I: *ja ik mag dus niets bij jou invullen,*
- L: *ik zou zeggen het is Leidsch, met sch erachter*
- I: *Sommigen noemen hem, want ik kan wel vertellen wat andere hebben gezegd, die noemen hem goois, Randstedelijk, dat soort namen geven mensen dan.*
- L: *ik vind het niet goois, ik denk dat dat anders is.*
- I: *dus vandaar ook dit onderzoek, van jij hoort en je denkt leids, andere horen hem en die denken dat is randstedelijk, etc. Dan laten we nu de r voor wat hij is en dan gaan we nu weer verder naar jouw manier van praten. En dus voordat jij hier kwam studeren en nu. Dus voordat je ging studeren, hoe zou je je manier van spreken hebben omschreven?*
- L: *Op de middelbare school zat ik met veel klasgenootjes die fries spraken en ik sprak zelf geen fries, want mijn ouders doen dat niet. Maar ik kan het prima verstaan, dus ik denk wel, en die kinderen die fries spraken hadden vaak een wat heftiger accent in het Nederlands. En ik denk dat je je daar dus wel een beetje aan aanpast. Dus ik zou vast noordelijker hebben geklonken. Ik kreeg ook vaak van mijn docenten te horen, vergeleken met de rest, heel netjes Nederlands sprak. En ik denk dat dus komt omdat mijn ouders Nederlanders zijn en geen Friezen.*
- I: *Dus netjes Nederlands.*
- L: *vergeleken met de rest, niet een hele sterke vergelijking misschien. Ik denk wel wat ik noordelijk klonk. Dat zeggen mijn ouders dus ook en als mijn taalgebruik nu vergelijk met mijn ouders, dan klink ik duidelijk wat meer Randstedelijk. Ik heb er nu bij hen meer een accent in. Terwijl me dat vroeger nooit is opgevallen. Maar dat zal ik ook hebben gehad, dus ik denk dat ik vroeger duidelijk uit het noorder kwam.*
- I: *ja idd noordelijker klonk.*
- L: *ja ik denk wel dat dat is veranderd, ik denk dat je het nog steeds wel hoort, maar minder op de voorgrond.*
- I: *oke, dus nu dus ook Randstedelijke, Leidser*
- L: *ja, maar vooral in mijn woordgebruik, door bijvoorbeeld oprecht er doorheen te gooien. Maar dat jijzelf ook, dat is iets wat heel Leiden doet "oprecht ik meen het".*
- I: *ja idd, ik vind het allergegrappigste dat je met mensen samenwoont en dan neem je elkaars uitspraken over dat vind ik zo grappig*
- L: *Dat merk je ook met taalgebruik, bijvoorbeeld, wij hadden op geven moment een kmt dat we het woord oprecht niet meer mochten zeggen. Dat je ipv van moest zoemen, dat iedereen oprecht oprecht omstebeurt moest zeggen.*

- I: *ja wij hadden dat we ja maar echt heel vaak zeiden, uiteindelijk werd dat ook te erg*
- L: *ja wij hebben nu ook dat alles wordt afgekort op i, dat is wel een grimmi, of gezelli, of iirri. dus alles wat een gevoel bij je oproept is krijgt een i erachter Als ik dat tegen mijn ouders zeg, dan kijken ze me echt aan met wat bedoel je.*
- I: *volgens mij, dan proesten ze hun koffie eruit.*
- L: *ik zei laatst tegen mijn broertje, die is wat Frieser dan ik ben, die woont er werkt er ook en die spreekt ook fries op zn werk. En toen zei ik tegen hem, ooh gezelli mozerelli. En toen kreeg hij een psychose, en dit gebruik ik dus ook in mijn taal.*
- I: *Dat valt wel op in je taal*
- L: *ja ik heb nog zo'n mooie, walgi, dus dat soort dingen vallen mij heel erg op. en dat je heel veel afkortingen gebruikt.*
- I: *Heb jij sommige dingen bewust ook echt aangepast?*
- L: *nee, ik ben er altijd wel mee doorgegaan, ik zeg geen frisisme, ik zeg niet overnieuw, zo erg is het nog niet. Maar bijvoorbeeld, skeer, dat is een woord wat ik altijd gebruik wat eigenlijk alleen in Friesland wordt gebruikt. Je beurs, dat is blijkbaar ook in Limburg, kwam ik achter toen ik het met vriendinnen erover had. maar bepaalde woorden, die hier niet worden gebruikt blijf ik wel gebruiken, want dat vind ik niet z'n probleem. ik ben geen leidenaar en ik heb natuurlijk wel dingen overgenomen, maar dat is meer onbewust. Dingen die ik aanpas zijn wel mijn slang.*
- I: *maar voor de rest niet echt nee?*
- L: *nee ik heb nooit echt het gevoel gehad dat ik me echt moest aanpassen qua taalgebruik.*
- I: *De omgeving in Friesland krijg je echt te horen dat je anders bent gaan klinken.*
- L: *ja*
- I: *en als je dan gezelli mozerellia zegt dan valt dat ook wel op*
- L: *ja er wordt ook echt op afgeknapt, ik was zondag met mijn vvv'tje (vriendjes van vroeger) van het oude gymnasium in Leeuwarden nog een keer gezien. De meeste van hen zijn ook naar de Randstad gegaan, dus bij de meeste hoor je wel een verschil. Maar de mensen die in Groningen zijn gaan studeren of in Friesland zijn gebleven. Dan pas merk je pas hoezeer je taalgebruik is verandert.*
- I: *ja*
- L: *Omdat ik vroeger precies zo sprak als hen, of in ieder geval er heel erg op leek.*

[Afsluitend praatje]

(13) Participant M

[introducerend praatje]

- I: We beginnen dus eerst met wat algemenere vragen en daarna wordt het verdiepend. En de eerste vraag is wel redelijk simpel, wat is jouw leeftijd Max?*
- M: 25*
- I: Hoe zie jij jouw geslacht?*
- M: man*
- I: Wat is jouw moedertaal?*
- M: Nederlands*
- I: Waar kom je vandaan?*
- M: Heerlen, Zuid-Limburg*
- I: En hoe lang heb je daar gewoond*
- M: 18 tot 19 jaar*
- I: Je woonde eerst in Leiden en bent daarna naar Den Haag verhuisd, maar ben je daarvoor nog ergens heen verhuisd?*
- M: Katwijk, katwijk was mijn eerste woonplaats in de Randstad.*
- I: oke, en toen studeerde je al in Leiden?*
- M: Ja.*
- I: Ja oke, en je woont nu in Den Haag?*
- M: Ja*
- I: Oke, dan gaan we nu weer verder met jouw taalgebruik en dan komt de volgende vraag: vind je dat jij een accent hebt of bepaald dialect spreekt?*
- M: Ja ik heb zeker een accent.*
- I: en hoe zou je dat omschrijven of hoe zou je dat noemen?*
- M: Zuidelijk, limburgs.*
- I: Wat vind je van jouw accent Max?*
- M: Ik ben daar trots op.*
- I: Goed zo*
- M: het is iets waar ik me niet voor schaam.*
- I: nee oke dus trots, positief over je eigen manier van praten. Oke, dat is dus hoe jij het zelf ziet en ervaart, maar hoor je ook van anderen dat je een accent hebt, benoemen die dat vaak?*
- M: Ja redelijk vaak, ik hoor het wel vaak. Ook tijdens werk.*
- I: Hoor je redelijk vaak je hebt een accent?*

M: *Ja dat is meestal plagend of gekscherend of hoe ze dat noemen. Behalve als je mensen uit je eigen provincie tegenkomt, dan zijn de opmerkingen meestal wel op een positieve manier. Maar de meesten is het wel plagend, of op z'n toon "ik hoor het".*

I: *En je noemde dus plekken, zoals werk, zijn dat dan klanten of collega's die dat dan benoemen.*

M: *Ja in dit geval burgers, mensen die ik dan inderdaad aan de telefoon spreek. En inderdaad toen ik nog persoonlijk contact had met collega's. En natuurlijk vrienden, studenten.*

I: *En ja daar hoorde je het dus wel vaker. En je zei ook gekscherend of een beetje plagend, wat vinden zij dan meestal van jouw accent?*

M: *Ja ze vinden het schattig of lief.*

I: *Ja op zich wel positief dat ze je lief en schattig vinden toch?*

M: *ja klopt, maar de keerzijde ervan is dat ze vaak wel zeggen "het laat je dom klinken". Mensen nemen minder van je aan.*

I: *Je wordt minder serieus genomen en vinden je ook een beetje dom. Je hebt dus in Leiden gewoond en dit soort opmerkingen heb je dus ook gekregen. en heb je deze opmerkingen ook specifiek in Leiden gehad van bepaalde soort mensen?*

M: *Ja medestudenten, mensen van de studentenvereniging, namelijk de mensen die zelf ook uit de randstad komen, dus die.*

I: *Dus vooral Leiden waar je dit hoorde?*

M: *ja*

I: *Ik weet nog wel een keer met vvv werk, dat er zo'n vrouw was. Stom wijf Jezus, daarom ook volledig anoniem, want dan kan ik dingen ook gewoon zeggen.*

M: *Ja de klassieke, jij komt toch niet van hier wat zou jij over deze stad weten.*

I: *Lidda, ja*

M: *Ja*

I: *Oke, dat is dan jouw accent, daar komen we later weer op terug. Dan gaan we nu over een bepaalde klank hebben.*

[Geluidsfragment wordt gedeeld]

I: *Als je hem niet helemaal duidelijk kan horen, kan ik hem nog een keer afspelen.*

[Fragment 1 speelt af]

- I: Was deze duidelijk te horen?
- M: ja
- I: Oke, dat was dus een r, herken je deze r?
- M: Waar deze vandaan zou komen?
- I: ja wat roept dat geluid bij je op of waar denk je dat deze vandaan komt?
- M: ja ik moest er sowieso om lachen, als ik het zo hoorde, hoe zij het een beetje uitsprak, dacht ik aan Brabants.
- I: oke dus je denkt nu Brabants, de rrrl:
- M: Het was niet jouw rrrrr
- I: En dan gaan ik nu het volgende bestand afspelen.

[fragment 2 wordt afgespeeld]

- M: Nice, toren C of sluipschutters,
- I: Ja een van die dingen, dit was wel duidelijke klank, ook als je daar weer op de r focust. Bij die eerste dacht jij dus Brabants en bij deze uitspraak, waar denk je dan aan?
- M: omgeving zuid-noord-holland, een beetje leiden den haag.
- I: Een beetje Randstad op zich?
- M: ja precies, ja vooral dan wel hier, in leiden heb je natuurlijk ook die r, en zij hadden ook wel een goed rrr, een bekakte r
- I: ja ik heb ze lang gezocht, maar ik heb ze gevonden.
- M: hoe heet zoiets, hockeymeisjes?
- I: ja zoiets,
- M: ik ben blij dat dit anoniem is
- I: ja maar ja het is wel zo, toen ik dat hoorde dacht ikzelf van "jezus"
- M: Ja
- I: nou de ander was dus wat Brabants, minder duidelijk dan deze?
- M: ja inderdaad
- I: nou dat zijn de associaties die de eerste twee oproepen, dus als je die eerste klank hoorde, die Brabantse, wat vind jij hier dan van of wat voor andere associaties heb je daarmee?
- M: Het is heel zacht, een beetje liefelijk. Zo praat je misschien van nature, terwijl dat tweede klinkt wat meer geforceerd. Passend bij een groep, dit hoort bij een bepaald milieu bijvoorbeeld.

[Technische problemen]

I: Wat voor milieu?

M: Ja een kakker milieu.

I: ja dus deze geforceerde en kakker milieu en de ander wat zachter en natuurlijker En als je bij die zachtere nog een groep bij zou moeten plaatsen, waar denk je dan aan?

M: Ja zuidelijke mensen.

I: En dan gaan we verder met die overdreven geforceerde, heb je daar ook plekken bij? Opzich ook wel leiden, dat herken ik ook wel. Omdat ik dat ook hoor bij sommige mensen, heb je nog andere manieren van spreken of klanken in de uitspraak die jij associeert met dat soort mensen, die mensen waar jij aan denkt met die r klank, die kakker milieu mensen, heb jij nog andere dingen die jij in hun taalgebruik plaatst?

M: ja ligt er een beetje aan, als je het zou portretteren op studenten dan zou ik het aangeleerd noemen. Een beetje hard, nep, dat ze bij een bepaalde kliek willen horen en dan hoort dat accent daarbij. Bijvoorbeeld bij een bepaalde studenten vereniging.

I: Nee, laten geen namen noemen.

M: Dat is mij ooit ook gezegd: "wil je erbij horen dan moet je wat aan je accent doen"

I: ja oke, maar dus ook die r is heel duidelijk in het accent, in het accent wat je daarnet hoorde of je specifiek andere uitspraken dingen aan koppelt zeg maar? Dus je hoort nu die r heel erg, en dan hoor je een ander woord, of uitspraak waarvan jij denkt dat hoort er helemaal bij.

M: ja sowieso het woord bierrr, maar dat is ook een r.

I: ja het kan zijn dat er niets meer te binnen schiet, die r is een best duidelijk herkenbare klank.

M: Ja ik moet even denken, of er andere woorden zijn. Ja het zit ook niet super in mijn kring, de kakkers op zich een beetje maar, ja het is wel altijd heel duidelijk gearticuleerd, als ze dan praten dan is het altijd heel duidelijk en soms wel als ze echt in hun taaltje zitten, dan zijn ze geen student meer, maar student.

I: een student?

M: ja dat ze die e klanken een beetje als een a uitspreken.

I: ja oke, ja daar neigen ze ook wel een beetje naar

M: En ik denk aan het woord flaneren, dat is ook een woord dat ik voor het eerste hoorde toen ik hier ging studeren inderdaad.

I: ja echt wel, al die termen. dan komen we nu bij de volgende vraag, dan gaan we het eerst over die zachtere r hebben, vind je dat je deze in je uitspraak hebt?

M: Ik heb bijna geen r in mijn uitspraak, dus ja

- I: Maar dus die rrrrhhh, rrrhhhh?*
- M: ja ik ben opgegroeid met een accent waarbij die r niet aanwezig is, mijn achternaam eindigt ook een r maar die wordt bijna niet uitgesproken.*
- I: paahhhh, paaah,*
- M: ja precies*
- I: ja ik had ook iemand uit Overijssel en hij sprak ook niet echt een r uit of in ieder geval op een rare manier, hij heet dus ..., maar ze dachten dat zijn naam bout was. Toen heeft zijn r wel aangepast daarna, want dat werd hem niet nee.*
- M: ja nee inderdaad, ja ik let er ook wel op hoor.*
- I: ja soms is het wel nuttig ja. Dus je hebt soms wel die zachtere r in je uitspraak, of je neigt ernaar Maar vind je ook dat je die tweede r heb?*
- M: ja ik leer wel tijdens mijn werk mijn r duidelijker te maken, rrrhhhhh, maar ik denk niet dat ik zon r heb.*
- I: oke, dus je zei eerder dat die tweede niet echt in je omgeving zit, dus je hoort niet vaak mensen zo praten, maar je had wel vrienden die hem gebruikte?*
- M: Ja in leiden ja.*
- I: en dat waren dan ook studenten?*
- M: nee praktisch al mijn vrienden of bekenden in Limburg spreken wel met een accent, maar daar zitten niet echt mensen tussen, behalve als ze buiten de provincie zijn gaan studeren, dat ze hem hebben aangeleerd.*
- I: dan komen ze ook weer terug met die r*
- M: Ja verkaasd noemen ze dat.*
- I: Oke dan hebben we allebei d rren besproken, dus die eerste was eigenlijk Brabants zuidelijk en die tweede dat was dan eigenlijk wel meer kakker*
- M: Ja, Wassenaarrrrhhh en Den haag en Leiden, die driehoek een beetje, op het hockeyveld, dus dan kan Oegstgeest ook nog.*
- I: Ja gooi het er allemaal bij joh, ja ik ga er misschien binnenkort heen verhuizen.*
- M: Oehhh.*

[Dwalen af naar verhuizing]

- I: Dan gaan wij nu weer verder met jouw taalgebruik, dus voordat jij ging studeren hoe zou je jouw taalgebruik hebben omschreven? Wat voor accent?*
- M: Ja heel zuidelijk, ja ze noemen dat mijnwerkers Nederlands.*

- I: *Ja ik wou zeggen in het diepe zuiden...*
- M: *ja nee maar oprecht, mensen in hoog Limburg klinken meer als Brabanders en wel echt meer als belgen of Duitsers.*
- I: *Ja bij mij vallend Duitse woorden altijd heel erg op in het limburgs.*
- M: *ja vooral aan die kant, waar ik vandaan kom, in Maastricht willen ze wel nog eens wat Frans of Vlaams gebruiken. Maar mijn kant meer Duits.*
- I: *oke, dus dat was toen en dan gaan we nu naar het heden, nu zou je je accent als hoe omschrijven?*
- M: *ja opzich ik zou hem wel nog steeds als zuidelijk omschrijven, maar ik ben wel duidelijker gaan articuleren.*
- I: *Dus zuidelijk met een duidelijke articulatie?*
- M: *ja*
- I: *Dus misschien dat je weer hardere klanken gebruikt ofzo?*
- M: *ja, mensen horen het nog steeds maar ik ben beter verstaanbaar*
- I: *dus hardere klanken, wat mensen hier meer gewend zijn.*
- M: *ja het zou bijvoorbeeld gek om Engels te praten met landgenoten. omdat ze je niet verstaan.*
- I: *ja dat zou dan kunnen gebeuren.*
- M: *of leren ze duits, maar dat is meestal geen succes.*
- I: *En is dat onbewust of bewust gegaan, dat die klanken wat harder wat duidelijker werden?*
- M: *Ja ik denk wel bewust, ik heb het mezelf wel aangeleerd. Omdat je het ook aan de telefoon te horen kreeg, we verstaan je gewoon niet zo goed.*
- I: *Ja dus bewust, want het leidde tot miscommunicatie.*
- M: *Ja, dat was wel vaak inderdaad het geval, het leidt tot miscommunicatie. of constant dingen moeten herhalen omdat ze het niet goed verstaan.*
- I: *dus de zin "wat zeg je"?*
- M: *ja dat inderdaad*
- I: *oke, dus dat was bijvoorbeeld dus een r, daar ben je op gaan letten. Waren er nog andere dingen die je hiernaast heb aangepast in je uitspraak?*
- M: *ja de enige die in me opkomt is de geehhh?*
- I: *ja de GGeee.*
- M: *ja precies een mooi voorbeeld van het verschil.*
- I: *ja toen ik het zei dacht ik, oh ik had mijn bek moeten houden.*
- M: *ja, haha, inderdaad.*
- I: *maar die g is dus harder geworden?*

- M: *ja ik geef [voorbeeld], als een soort slang zo gghhhhhh. Maar het zingen in mijn spraak doe ik nog steeds, dus aan het einde van de zin omhoog gaan.*
- I: *Maar ik denk dat mensen dat niet erg vinden toch?*
- M: *nee inderdaad, dat, daar stoort niemand zich aan.*
- I: *klinkt wat vrolijker, ik ben bijvoorbeeld altijd monotoon*
- M: *ja het klinkt wat zachter zeggen ze wel eens.*
- I: *Dus dat was dan wel bewust, deze vraag dus ook, doe ermee wat je wilt, als er iets leuks te binnen schiet. Je hebt het dus bewust aangepast, maar op wat voor manier heb je dit gedaan?*
- M: *Ik heb soms wel eens gevraagd aan mensen, is de manier waarop ik dit zeg voor jou begrijpelijk?*
- I: *Dus er echt naar vragen?*
- M: *ja, maar soms ook gewoon ongevraagd feedback terugkrijgen hoor. Vooral in mijn eerste studentenhuus in leiden vonden ze het heel leuk om inderdaad daarop te vitten en op te letten. Hoe ik dingen zei en uitsprak, dus dan ga je het vanuit je zelf in de gaten houden. Als je het journaal kijkt, je gaat het onbewust en ook wel bewust oppikken.*
- I: *oké, dan nu een vraag. Stel je gaat weer terug naar ouders of je spreekt weer met vrienden uit Heerlen, krijg jij dan van hun opmerkingen over je accent?*
- M: *aan de lopende band.*
- I: *waarover vooral?*
- M: *dat ik Hollands klink in hun oren*
- I: *Ja dat is leuk, he, zit je zo je best te doen, kom je terug, krijg je te horen, wat heb jij nou weer voor accent.*
- M: *Ja en dan ga je weer terug, en dan krijg je het weer andersom te horen.*
- I: *Want dan ben je weer te Hollands. Benoemen ze dan nog andere dingen of zeggen ze meer van, je klinkt wel Hollands?*
- M: *Ja je klinkt wel Hollands, je klinkt echt zoals in den haag. dat je er heel erg oplet hoe je articuleert. En dat mijn moeder dat dan wel vaker zegt, mijn rrr en mijn g's en dat ze dan vraagt of ik geen keelpijn heb.*
- I: *echt?*
- M: *ja oprecht, ik heb daar in het begin ook last van gehad, dat ik dan keelpijn kreeg.*
- I: *ja ik denk het ook wel je gebruikt je stembanden ook ineens heel anders.*
- M: *ja inderdaad*

[afsluitend praatje]

(14) Participant N

[introducerend praatje]

I: *Wat is jouw leeftijd?*

N: *22*

I: *hoe zie je jouw geslacht?*

N: *Vrouw*

I: *Wat is jouw moedertaal?*

N: *Nederlands, maar als het over dialecten gaat, dan ben ik niet met Nederlands opgevoed maar met Limburgs.*

I: *ja het is gewoon wat is je moedertaal?*

N: *ja wat is een taal?*

I: *Dus ja wat jij denkt?*

N: *dan Nederlands ja.*

I: *ja je zei dus al limburgs, dus waar kom je vandaan?*

N: *zuid-limburg*

I: *ik ben dus geboren in sittard, want mijn ouders woonde daar toen nog, en toen zijn ze later terug gegaan naar waar ze vandaan kwamen, noord Holland,*

N: *hoe oud was je dan?*

I: *ja ik was een jaar oud hoor, dus ik niet Limburgs gesproken*

N: *ja nou, je hebt niets gemist.*

I: *ja oke, maar je komt dus uit zuid-Limburg, hoe lang heb je daar gewoond?*

N: *Ja tot mijn 17e, ik ben daar in 2016 naar leiden gegaan.*

I: *oke, dus je bent naar leiden verhuisd, maar ben je daarvoor nog verhuisd?*

N: *Ja binnen hetzelfde gebied.*

I: *En je woont nu in Leiden?*

N: *inderdaad.*

I: *oke, dan gaan we het nu over jouw accent hebben. Vind je dat een accent heb of een bepaald dialect spreekt?*

N: *ja, ik spreek limburgs, en dan specifiek het maastrichts van mijn vader en het Meerssens van mijn moeder*

I: *Wat vind je daarvan, dat je dat dialect spreekt?*

- N: *Ik vind dat, als je echt een zware vorm hebt, want je hebt een zekere gradatie in, dan vind ik maastrichts best wel een hard dialect. Het is niet gezellig boers, maar het klinkt best wel scherp, vind ik.*
- I: *Hoor jij wel eens van anderen dat je een accent hebt?*
- N: *Nee, ik hoor meestal juist verbaasde reacties: "oh dat hoor je niet", want ze verwachten wel dat je het hoort.*
- I: *dus het is eerder onverwacht? Je hoort niet vaak, ja jij klinkt echt...*
- N: *Nee, juist standaard, dat zegt iedereen.*
- I: *Dus in Leiden hoor je het niet echt, maar als je in Limburg zelf bent, zeggen mensen daar wat over je uitspraak?*
- N: *Nee.*
- I: *Dus binnen studenten cirkels hier in Leiden krijg je dus weinig opmerkingen, maar krijg je ook wel eens positieve opmerkingen.*
- N: *ja mijn accent is veranderd, en het is een soort kopie geworden van wat ik om mij heen hoor: Dus daardoor valt het juist niet op, omdat het gewoon heel geleidelijk is opgegaan in wat iedereen om mij heen spreekt.*
- I: *Dus je viel niet op met je uitspraak?*
- N: *nou ja, misschien toen ik net wel verhuisde, tijdens de el-cid ofzo, dat er kleine opmerking af en toe gemaakt werd, maar dat is langzamerhand eruit gefilterd.*
- I: *Dus opmerkingen van je klinkt?*
- N: *ja of als het een enkel woord was, dan werd het nagedaan. En ik had wel mijn eerste week dat ik hier woonde, benam ik het verkeerde woord, dus niet de intonatie of het accent, maar het verkeerde woord. Dat ik dat verkeerd vertaald had, toen zei ik tegen mijn vriendin: 'wil je een ketel pakken', en dat is gewoon een kookpan, om in te koken. Ik dacht dat dit ketel was, dat dat gewoon klopte.*
- I: *Toen dacht je shit?*
- N: *ja toen viel ik wel door de mand.*
- I: *woordkeuze, maar dan neem ik aan dat je in het dialect ketel zeggen.*
- N: *ja dat klopt*
- I: *ja dat heb ik ook met Engels, dat ik hele Nederlandse dingen in het engels zeg en dan kijkt iedereen je aan.*
- N: *ja daar moet ik altijd aan denken als mensen disrespectvol zeggen.*
- I: *maar in het algemeen zijn er hier in Leiden niet heel veel opmerkingen geweest over jouw manier van praten?*

N: *nee, alleen als ze erachter kwamen...*

I: *en dan was het uit verbazing?*

N: *ja*

I: *Ik ga je geluidsfragmenten laten horen, deze zijn ook r klanken. En dan ernaar luisteren of dan kijken of je hem ergens plaatsen of herkennen.*

[Fragment 1 wordt gedeeld]

[fragment speelt af]

I: *Zeg dat je wat?*

M *kan je nog een keer afspelen?*

[fragment 1 speelt weer af]

N: *ja klinkt bekend*

I: *op wat voor manier of wat roept het bij je op?*

N: *ja dit klinkt wel als iets wat ik hier in de buurt hoor*

I: *Dus r in leiden?*

N: *Ja*

I: *maar je herkent hem dus van hier?*

N: *ja van mijn beste vriend, die woont in Oegstgeest, die woonde wel in Limburg dus die sprak wel zo. Dus bij hem hoorde ik hem ook altijd.*

I: *Dus je hebt iemand voor je en die heeft hem, waar denk je dan aan. dus iemand zou hem zo uitspreken dan denk je jij zou well...*

N: *Hollands, niet per se ABN maar Hollands.*

I: *zijn er nog stereotypes die je eraan verbindt?*

N: *ja omdat de mensen die hem zo uitspraken, waren altijd redelijk kortzichtig in het herkennen van andere uitspraken. Dus die waren een beetje uit de hoogte.*

I: *ja dus vonden zichzelf wel heel wat dat ze hem zo uitspraken.*

N: *ja en dat is de enige problematiek ja.*

I: *taalfanatisten*

N: *ja*

I: *dan heb ik ook dus nog een spraakfragment.*

[fragment wordt gedeeld]

[fragment 2 speel af]

- I: ja als je deze hoort, dus deze uitspraak van de r, waar denk je dan aan?*
- N: ja dit klinkt wat kakkerig:*
- I: ja dus de eerste was meer omgeving leiden, maar deze was?*
- M ja overdrevener*
- I: maar zijn er nog andere dingen waar je aan denkt als je dit geluid hoort?*
- N: het ligt eraan hoe vaak het gebeurt, wij hebben dus een huisgenoot die heeft het af en toe wel en die wordt er op neergehaald een beetje, van oh dan doe je het weer. Dus ik ken haar en ik weet dat zij niet kakker is, dus ik heb die associatie daar nog niet mee. Maar als iemand de hele tijd zo zou spreken, dat denk ik wel van, dat klinkt wel anders.*
- I: en dan ook enig idee waar je zou plaatsen?*
- N: dan ga je uit van het Gooi, Bloemendaal, Laren.*
- I: oke die regio, en in het algemeen dus wel kakkerig?*
- N: ja*
- I: De eerste r, vind jij dat je deze in je uitspraak hebt?*
- N: ja,*
- I: hoe lang al?*
- N: sinds 2017 denk ik,*
- I: dus toen is die er in geslopen?*
- N: ja*
- I: en heb je dan ook mensen in je omgeving die hem dan gebruiken?*
- N: ja mijn vrienden, want daar heb ik hem op gebaseerd.*
- I: in Leiden dus ook?*
- N: ja in leiden*
- I: ja zijn dat ook studiegenoten, werk?*
- N: ja studie en werk en alle ander overige vlakken.*
- I: oké, vind jij ook dat je die tweede r in je uitspraak hebt?*
- N: nee*
- I: maar ken je wel mensen in je omgeving die hem hebben? Want je had die vriend uit Oegstgeest, die had hem.*

- N: *Ja inderdaad, een meisje van dispuut.*
- I: *zou je die 1e r met een bepaald accent of dialect verbinden?*
- N: *nee want ik kan dat moeilijker peilen*
- I: *hoe en waar deze precies past?*
- N: *ja in deze regio misschien.*
- I: *Oke, maar die tweede zou je die aan een accent dialect koppelen?*
- N: *ik zou het een accent noemen en dan inderdaad richting het gooische accent.*
- I: *oké, je zit dus met eerste r persoon voor je, die zijn aan het praten en dan denk jij die r is wel een beetje typisch voor deze persoon maar zijn er dan nog andere dingen in hun taalgebruik, waarvan jij denkt dat hoort er dan ook wel bij?*
- N: *ja een harde g*
- I: *nog andere dingen die jouw hoofd binnen schieten?*
- N: *een uitgesproken t, in vergelijking met waar ik vandaan kom*
- I: *Ja wat jij denkt dat het is, dat is de vraag. oke, maar dan hebben we dit deel nu gehad en dan gaan we weer verder met jou. Dus voordat je hier kwam studeren woonde je in zuid Limburg en dus toen je daar woonde, hoe zou je manier van spreken hebben omschreven?*
- N: *Ik sprak dialect met mijn directe omgeving, met mijn familie en enkele vrienden. en dat lag dan aan de context waar ik ze dan ontmoette. En Nederlands op school en ook met vrienden, waarvan ik wist dat ze dialect konden, maar ik kende ze van school.*
- I: *nee op school sprak je dus geen dialect?*
- N: *ja*
- I: *ik vind dat wel opmerkelijk, want in hoeverre werd er nou zo heel streng gehandhaafd op Nederlands spreken op school?*
- N: *op de basisschool, toch wel, de lessen zijn allemaal Nederlands. ik kan me niet herinneren dat ik een docent ooit bewust aansprak in het dialect. Maar er zijn genoeg docenten geweest die, als ze je informeel aanspreken, dat ze dat dan wel in het dialect doen. Als ze een grapje maken.*
- I: *dus er was wel ruimte voor het dialect.*
- N: *ja het is ook moeilijk te herinneren omdat je zo jong bent. Maar ik weet nog wel een meisje wat tegen me zei "kom je neven me zitten" en nee dat was niet goed volgens de docent. En zeker op de middelbare school, je kan dan Nederlands dus je spreekt het. Maar ook daar mocht je wel eens dialect spreken.*
- I: *ja dat was de situatie voordat je hier ging studeren en ja, nu zit je hier, is er iets veranderd?*
- N: *ja, sinds ik hier ben?*

- I: ja
- N: ik merk dat ik af en toe moeite heb met situaties waarin ik mensen leer kennen, en dan is dit nu mijn aangenomen accent eigenlijk, maar dan leer ik een Limburger kennen, op de vereniging of op mijn werk en dan spreek ik wel op deze manier met mensen, maar dan vraag ik mij af "waarom val ik nu dan weer niet terug?".
- I: ja
- N: ik heb soms een gesprek met iemand in het limburgs en dan ben ik met mijn ouders en met een van mijn vrienden van hier, en dan een gesprek, daar krijg ik soms gewoon hoofdpijn. Omdat ik dus bewust gewoon de hele tijd aan het switchen ben en alles maar Weer terug te brengen tot een ding. Maar ik weet dan niet wat ik precies moet doen.
- I: Dus een beetje conflict tussen dialect en standaard.
- N: ook omdat ik voorheen Nederlands sprak met een zachte g en een andere r. En dat zijn dan rare gesprekken als ik met iemand van mijn middelbare school en iemand van hier praat. Niet fake probeer te lijken eigenlijk.
- I: nee inderdaad, want je bent natuurlijk minder echt Limburger als je niet meer zo klinkt.
- N: ja dat is echt een ding, heb ik best vaak gehoord.
- I: het wordt moeilijk in die situaties omdat je de hele tijd moet mediaten...
- N: ja tussen de context.
- I: oke, dus dat is wat wel eens voorvalt, maar voornamelijk hier, welke uitspraak heb je dan het meest?
- N: hier, ja welke uitspraak ik dan heb? ik weet er niet echt een naam aan te geven, maar wel deze g en deze r. Dus niet meer de Limburgse.
- I: oke leuk dat je al gelijk twee dingen benoemt, heb jij deze bewust aangepast of meer onbewust?
- N: Nee, het is onbewust gegaan. ik doe het heel snel, dat als ik met iemand praat, dat ik me dan aanpas aan degene. Ook met slecht Engels, dan ga ik bijvoorbeeld ook slecht Engels terugpraten.
- I: ja ik heb dat een keer onder invloed gehad, ik had een Vlaming voor me en ik ging Vlaams terug praten en toen keek hij me boos aan. En ik zo... shit.
- N: ja dat heb ik ook een keer gehad, een avondje in Antwerpen.
- I: maar voornamelijk onbewust en je past je aan aan de context?
- N: ja.
- I: vooral de r en de g zijn veranderd, waren er nog andere dingen die je bij jezelf hebt opgemerkt?

- N: *nee, niet perse*
- I: *oke dat kan*
- N: *misschien wel fysiek, dat ik aan mijn tong voelde dat ie anders sprak en dat ik daar nog in het begin moeite mee had, dat die toch meer achter in je keel bleef hangen die tong.*
- I: *hij moest helemaal wennen?*
- N: *ja, ik struikelde vaak over wat dingen.*
- I: *ja oke*
- N: *en helemaal met wat biertjes op, dan werd het wat moeilijker.*
- I: *ja en bij sommige mensen heb je ook dat hoe dronken ze worden, hoe meer ze terugkeren naar hun meest natuurlijke uitspraak.*
- N: *ik heb wel een keer dronken een soort van ruzie gehad met een jongen die uit sittard kwam, die was boos op me, je verloochent je erfgoed. het grappige is dat ik hem nu na doe in zijn accent. terwijl dat mijn accent was. Zo dubbel*
- I: *ja dat is wel grappig. zelfs fittie over je accent. Oke samenvattend, dus hier in leiden krijg je geen opmerkingen over je accent en is men eerder verbaasd over het feit dat je Limburg komt. En in Limburg zelf krijg je daar nog wel een opmerkingen? Ja als mijn familie filmpjes van mij ziet ik ben een keer in het nieuws geweest, en dan zeggen ze "oh wat hollands zeg" en dan doen ze me na. En mijn broertje vind het ook heel stom, die zeurt er altijd over*
- I: *dus over het algemeen afkeurend op je Hollandse accent?*
- I: *ja ik heb het zelf ook als ik terugga naar mijn ouders, dan zeggen mensen daar, "je klinkt zo kak" en dan denk ik "ja en jij klinkt plat" . Wat wil je nou.*
- N: *Ik heb zelfs dat nu in mijn dialect rare g'en en r'en me ontglippen, klopt helemaal niet.*
- I: *dus die van hier?*
- N: *ja die, maar niet altijd zelf door, soms merkt mijn moeder het ook op, dat klonk wel leids.*
- I: *je bent echt gemarkeerd nu*
- N: *niets is goed.*
- I: *tussentaal*

[Afsluitend praatje]

(15) Participant O

[introducerend praatje]

- I: *Een hele simpele eerste vraag: wat is jouw leeftijd?*

- O: 22
- I: *Hoe zie je jouw geslacht?*
- O: *man*
- I: *ja het is de huidige manier van vragen, dan hou je het open. Wat is jouw moedertaal?*
- O: *Nederlands*
- I: *Waar kom je vandaan?*
- O: *Moet het een plaats zijn of?*
- I: *Wat jij zelf wilt vertellen, dus plaats of provincie bijvoorbeeld.*
- O: *Oh, schoondijke.*
- I: *En hoe schrijf je dat?*
- O: *ja gewoon schoondijke.*
- I: *ja ik vraag dit dus aan iedereen en dan zeggen ze allemaal precies zoals je het hoort. En dan denk ik, oh makkelijk. Maar dat plaatsje lag in Vlaanderen?*
- O: *Zeeuws Vlaanderen*
- I: *Hoe lang heb je daar gewoond?*
- O: *Ja, achttien en een half jaar.*
- I: *Ja ongeveer hoor*
- O: *Ja, ik kom er nog heel vaak, helemaal met corona crisis ben ik er vaak geweest. Dus je zou kunnen zeggen dat ik er nog steeds woon. Maar dat is ook niet helemaal waar natuurlijk.*
- I: *Dus je bent er nog wel frequent aanwezig.*
- O: *Ja, inderdaad.*
- I: *Ben jij voordat je naar Oegstgeest kwam, nog verhuisd?*
- O: *Nee, nou ja in hetzelfde dorp, maar ik denk dat dat wel meevalt.*
- I: *Ja, wie weet, misschien is de ene kant van het dorp wel heel anders dan de andere kant. Maar, je woont nu in Oegstgeest?*
- O: *Ja*
- I: *Nou, dan gaan we nu verder naar jouw manier van spreken. Vind je dat jij een accent hebt of een bepaald dialect spreekt?*
- O: *Ja*
- I: *Wat voor?*
- O: *Nou ja niet perse, ik merk dat ik niet heel erg een dialect spreek, maar ik heb wel een accent. Moet ik dit helemaal uitleggen, heel erg uitweiden?*
- I: *Ja je mag er zolang over doen als je wilt.*

- O: *Ik merk vooral, zeker toen ik in mijn eerste jaar ging studeren, dat heel veel mensen zich afvragen waar ik vandaan kwam. Ik heb best wel vaak te horen gekregen "ben je een Belg?". En dan moest ik uitleggen dat ik dat niet was. Het scheelt natuurlijk niet veel, ik kom van vlakbij de grens. Het is natuurlijk een Nederlandse Enclave in België.*
- I: *Dus anderen zeiden eigenlijk wel dat je Vlaams was?*
- O: *ja en ik merk dat naarmate ik hier langer studeren en ik meer mijn best om doe om goed Nederlands te spreken, dat het ook wel wat makkelijker gaat. Dat mensen niet meer direct zeggen "ben je Vlaams?", maar dat ze eerder het accent niet kunnen plaatsen. En dan gaan ze er al vrij snel vanuit dat je Limburgs bent. Want alles wat je niet kan plaatsen komt uit Limburg.*
- I: *Ja, alles komt daarvandaan, niet plaatsen is per definitie Limburg, interessante redenering ja.*
- O: *Ja dat is soms wel interessant. Maar de afgelopen jaren heb ik dat toch wel minder gehoord. Dat als ik ging hospiteren bijvoorbeeld dat mensen dat vroegen.*
- I: *Dus hospiteren, maar ook eigenlijk wel een beetje medestudenten?*
- O: *Ja*
- I: *oke, maar hoe zou jij nu zelf je accent omschrijven?*
- O: *Hoe je dat zou noemen?*
- I: *ja, zij vonden ze je eerst Vlaams en nu limburgs en jij zou zeggen: "ik heb een ...accent".*
- O: *Nou, ik heb een West-Zeeuws Vlaams accent. Dus dat is veel West-Vlaamse klanken, maar veel Zeeuwse en wat Nederlandse invloeden. Dus ja er een beetje tussen in.*
- I: *Ja grensgevalletje he. Maar wat vind jij van jouw manier van spreken?*
- O: *Ik vind het zelf wel een mooi accent, ik heb er geen negatief gevoel over En ik vind streekmuziek of klanken ook wel leuk en interessant en daar luister ik graag naar. Meer dan andere mensen uit mijn regio, ook studenten die dezelfde streek komen. Ik merk wel dat ik daar meer in geïnteresseerd ben. Maar ik heb wel het idee dat in de Randstad bijvoorbeeld, dat mensen je daar wel gauw beschouwen als een beetje boers. En dat is wel iets waar ik soms moeite mee heb. Ik heb vrij snel dat ik mensen vertel waar ik vandaan kom, dit is waar het accent vandaan komt.*
- I: *dat je niet voor verdwaalde Limburger wordt aangezien?*
- O: *ja precies, niet dat mensen helemaal in de war raken, maar dan is het soms wel een beetje jammer dat je soms als een beetje boers wordt beschouwd door sommige mensen. En dat vind ik niet zo heel prettig.*

- I: *En dat is ook precies waarom ik dit onderzoek doe, want ik hoor dit vaker. En dat vond ik interessant, want ik zelf heb er nu geen last meer van. Maar toen ik ging studeren in Amsterdam, toen kreeg ik wel vaak te horen dat ik anders klonk.*
- O: *Want waar kom jij dan vandaan?*
- I: *Lutjebroek, West-Friesland.*
- O: *Ja die is wel bekend ja.*
- I: *Ja daar praat men ook weer anders. Maar je hebt een best goed antwoord gegeven, dus ik ga kijken of ik alles gehad heb. En dat is juist positief. Zeggen ze ook echt dat je boers bent of is dat meer de indruk?*
- O: *Nee, dat is de indruk die ik krijg, dat je niet serieus wordt genomen. Ook als je zegt dat je uit Zeeuws Vlaanderen komt, dan zeggen ze ook dat ze daar met paard en wagen rijden of vragen of je daar nog wel internet hebt. Als ze willen plagen.*
- I: *Oke, dus ze plagen wel, zeggen ze ook wel wat positieve dingen over jouw manier van praten, of meer wat plagerig negatief.?*
- O: *Over het algemeen zijn mensen niet echt negatief, ze vinden het ook interessant of wel grappig. Maar directe negativiteit merk ik niet zo.*
- I: *Maar het zit er toch wel een beetje tussen?*
- O: *Ja*
- I: *Oke, dan gaan we nu verder naar een klank, dan ga ik twee geluidsfragmenten laten horen. En de ene is puur de klank waar je op moet letten, een r klank. En de tweede is in spraak.*
- O: *Ja dat is nu juist iets wat ik niet goed kan uitspreken die r?.*
- I: *Ja ik heb hem met een rede uitgekozen he, nee hoor: Je hoeft er alleen maar naar te luisteren en niet na te doen. En dan ga ik zometeen vragen wat dat geluid in jouw losmaakt.*

[Geluidsfragment wordt opgezet]

[Fragment 1 speelt twee keer af]

- O: *Ik heb het idee dat ik een gezoem hoor, Het idee is dat dit een r moet zijn?*
- I: *Ja, we kunnen hem nog een keer samen doen?*
- O: *Moet dat?*
- I: *Als je wilt?*
- O: *ja doe maar*

[Doen samen het geluid na]

O: *Ja dit vind ik geen mooi geluid, dit vind ik het lelijkst wat men heeft in de Randstad. Terwijl ik zelf ook niet zo'n mooie r heb.*

I: *En dan doen we nu een wat grappig fragment.*

[Fragment 2 speelt af]

O: *Dat is weer diezelfde r.*

I: *Ja, deze is natuurlijk overdreven. De rrrrrr, dus die gaat meer naar achter. Dus ja je herkent hem wel, hoe zou je hem noemen? Dus in eigen woorden?*

O: *ja weet ik niet zo goed, ik weet ook niet precies wat de oorsprong is of waar ik hem precies moet plaatsen. In Leiden heb je ook zo'n soort r, maar die is toch weer anders. Die is misschien nog wel erger. Maar nee ik kan er niet direct een naam aan geven.*

I: *Dus je vond hem niet heel mooi.*

O: *Nou ja,*

I: *Dat mag, dat is je eigen associatie.*

O: *Ja.*

I: *Maar je zei wel regio Randstad, een beetje in Leiden dacht je misschien?*

O: *Ja ik heb het idee dat hij daar wel een beetje anders klinkt, maar hij lijkt er wel een beetje op.*

I: *ja oke*

O: *Ja ik heb wel eens gezegd dat ik het niet erg vind als ik anders ga praten, zolang ik maar niet zo ga klinken. deze r. Verder heb ik geen enkel taalgebruik waar ik negatief tegenaan kijkt, maar deze vind ik niet zo leuk.*

I: *ja oke, maar die r die je net hoorde, die schat je een beetje Randstad leiden regio, komen er andere manieren van spreken of uitspraak in je hoofd op die jij er ook mee associeert?*

O: *Nee, dat niet echt. Daar krijg ik niet perse negatieve associaties bij. Het hangt er ook vanaf hoe lang die getrokken is, Dus als hij heel lang gerokken is dat heel overdreven.*

I: *ja dat fragment was natuurlijk ook heel errrrrg.*

O: *was dat een geacteerd fragment?*

I: *ja maar ik heb in mijn leven wel mensen ontmoet die zo klinken.*

O: *Ja ik heb niet het idee dat het echt authentiek is.*

- I: ja maar het kan zijn voor die mensen dat zij het wel zo zien, door hun omgeving, maar het kan inderdaad ook gewoon dik gefaket zijn. Dan de volgende vraag: "vind jij dat jij deze r hebt in je uitspraak?"*
- O: nee*
- I: Duidelijk, die heb jij niet. Dit is een beetje herhaling, maar associeer jij deze r met een bepaald accent dialect?*
- O: ja dat vind ik nog steeds moeilijk om te bepalen. Dus het is wel Randstad,*
- I: Oke, maar wat voor mensen denk jij aan als je dit hoort?*
- O: ja ik heb nu in ieder geval wel een beeld voor me van iemand die upper class is. Of zich zo manifesteert. en verder kan ik er niet heel veel over zeggen denk ik.*
- I: ja dat kan*
- O: Iemand die een beetje bijzonder doet, misschien ben ik het ook beetje aan het overdrijven.*
- I: ja, het is wat het bij jou oproept*
- O: dus ik hoef me niet te verontschuldigen.*
- I: Nee sowieso het is anoniem, dus je mag alles zeggen wat je wilt. Maar je hebt dus iemand voor je en die maakt dan dat geluid en dan denk jij gelijk oh dit is waarschijnlijk...*
- O: niet iemand met een migratie achtergrond*
- I: nee, dat meestal ook niet, en als het dan gebeurd is het een beetje out of context. Dat je denkt "hé, jij?!".*
- O: ja*
- I: ja er zit toch meestal wel een bepaalde identiteit bij?*
- O: ja*
- I: maar jij hebt hem zelf dus niet, maar zijn er nog mensen in jouw omgeving die hem wel hebben?*
- O: Ja er zijn wel mensen in mijn omgeving die hem soms wel hebben. Bijvoorbeeld een vriendin van me, die komt uit dezelfde streek, waar ik vandaan kom. En die heeft af en toe dat ze daar best wel in gaat, omdat ze dat dan hoort op haar studie en met de mensen waarmee ze spreekt. En die past zich daar meer op aan.. Af en toe dan merkt ze het ok of dan krijgt ze de opmerking van "wat doe je nu?" of dat iemand erna doet. Dan heeft ze zoiets van nou hou op.*
- I: ze krijgt de spiegel?*
- O: Ja dat wel een beetje. Ja maar daar merk ik dus dat er mensen zijn die uit dezelfde regio komen, en met hetzelfde accent zijn opgegroeid, die zich dan toch wel sneller daaraan aanpassen. Waarvan het accent sneller verandert dan dat dat bij mij gebeurt.*

- I: *Nou, dat is dus Zeeuws vlaanderen zelf, heb je ook nog in leiden mensen.*
- O: *Nee, wel een beetje, maar ik hoor hem niet zo sterk dat hij opvalt.*
- I: *Dus een beetje mild? Hij is er, maar mild, hij valt niet echt op?*
- O: *ja soms dan heb ik het idee dat die "r", soms dan is het gewoon onderdeel van het accent of is dat het gene waar het accent zich het meest in manifesteert, dat de spreker zich vooral daar op focust. En dat merk ik minder in mijn omgeving.*
- I: *Ja oke, dan gaan we weer verder met jouw taalgebruik.*
- O: *mijn taalgebruik, leuk.*
- I: *ja een lekker intermezzo over die "r" en dan. Je hebt hier al antwoord op gegeven, maar voordat jij hier ging studeren, zou jij jezelf hebben omschreven als West Vlaams Zeeuws spreker?*
- O: *Qua accent, niet perse qua dialect. Dialect soms, ligt er een beetje aan in welke omgeving ik zit. Maar echt heel sterk spreek ik dat überhaupt niet. Ik kan het wel verstaan, maar het is niet iets wat ik heel natuurlijk doe. Het ligt echt aan mijn omgeving.*
- I: *En je huidige manier?*
- O: *Ja ik denk dat is verandert, algemeen Nederlands, met een lichter west zeeuws vlaams accent.*
- I: *Slnds jij hier bent gaan studeren, heb jij bewust je uitspraak aangepast?*
- O: *nee, niet heel erg bewust.*
- I: *kleine dingen kunnen ook.*
- O: *ja af en toe, ik heb bijvoorbeeld wel eens gehad dat ik een weekend daar was geweest en dat ik daar paste ik me wel automatisch bij aan. Maar ligt er ook aan hoe mensen natuurlijk tegen jou spreken. Zo ga je ook tegen hen spreken. Maar af en toe was het wel dat ik dacht dat ik nu even iets meer Algemeen Nederlands moet spreken. Zeker in het begin dan dat ik normaal doe. Maar ik heb ook wel verhalen gehoord van medestudenten uit dezelfde streek, dat die dat wel wat heftiger hadden.*
- I: *Ja, als je in bepaalde kringen zit.*
- O: *ja ik heb wel eens gehoord dat iemand aan studenten vroeg hoe is het? En zij reageerden, "e goe e me joe". Daarna kreeg zij de opmerking, waar ben jij nu weer geweest. Maar ze zei gewoon: met mij gaat het goed en met jou?*
- I: *ja ik zou dat hebben kunnen verstaan ja.*
- O: *Ja dat zijn rare momenten, maar toch heb ik die nooit zo meegemaakt.*
- I: *Je bent dan volgens jezelf toch meer richting algemeen Nederlands gaan praten, en dat ging redelijk onbewust, maar zijn er toch nog dingen waarvan je dacht dat heb ik aangepast?*

- O: *De g, mensen boven de rivieren hebben een harde g, en onder de rivieren zacht. En helemaal in west Zeeuws Vlaanderen. België staat natuurlijk bekend om zijn zachte g, mensen daar spreken de g uit als een h, hee. En de h valt helemaal weg*
- I: *ja die bestaat niet meer*
- O: *ja die bestaat niet*
- I: *Ja dus dat is wel verandert bij jouw.*
- O: *ja het ligt ook aan welk deel van het woord het is. In het begin is hij natuurlijk duidelijker dan aan het einde.*
- I: *Net zoals Frans, bij hun woorden wordt het einde niet uitgesproken.*
- O: *ja maar vooral het begin, ik denk dat als je studeert en dus heel vrij je eigen taal mag gebruiken, iedereen wel meer nadruk legt op het begin van de zin dan op het einde van de zin. ja ik merk wel dat als ik me soms wel moet aanpassen. Zoals op plekken waar ze een heel sterk west Vlaams accent hebben zoals bij de voetbal.*
- I: *ja inderdaad, voetbalkantines zijn wel bolwerken van.*
- O: *In de voetbalkantine, natuurlijk niet bewust. Als ik dus zondagvoetbal, dan klink ik wel heel anders, maar dat voelt nooit geforceerd of heel anders. Ik switchte natuurlijk wel, maar dat was binnen een korte periode. Dan krijg ik wel weer te horen, hij is weer in Zeeuws Vlaanderen geweest.*
- I: *en dan ben je uiteindelijk weer te verstaan.*
- O: *ja ze verstaan me sowieso*
- I: *dat was een grapje hoor.:*
- O: *Nee zo erg dialect praten dat mensen me niet kunnen verstaan dat lukt mij niet.*
- I: *En dan nu nog een wat specifieke vraag, stel je gaat naar je ouders toe en je hebt je accent misschien weer een beetje aangepast aan hier krijg je dan van je ouders, of je vrienden of op je voetbalclub opmerkingen dat je anders klinkt?*
- O: *nee niet zo, ik heb zelf geen opmerkingen gehad. Maar ik heb het idee zelf dat ik wel een beetje algemeen Nederlands praat en dat dat voor hen ook een beetje geforceerd kan klinken. Maar ik pas me meestal wel weer aan aan de persoon voor me.*

[Afsluitend praatje]

(16) Participant P

[Intro Praatje]

- I: Hoe oude ben jij?*
- P: Ik ben 26.*
- I: Hoe zie je jouw geslacht?*
- P: Als vrouw.*
- I: Wat is jouw moedertaal?*
- P: Nederlands*
- I: Waar kom je vandaan?*
- P: Ik kom uit Heerlen, uit zuid Limburg*
- I: Hoe lang heb je daar gewoond?*
- P: Tot mijn 19e.*
- I: En je bent dan niet verhuisd in het verleden?*
- P: Nee altijd in Heerlen gewoond en daarna naar Leiden verhuisd.*
- I: En waar woon je nu?*
- P: In Den Haag, we wonen hier nu sinds augustus, die iets meer dan een half jaal:*
- I: Oke dan gaan we nu verder naar jouw taalgebruik. Vind je dat je een accent hebt of een bepaald dialect spreekt?*
- P: Nee ik spreek geen dialect, maar ik vind wel dat ik een accent heb.*
- I: En hoe zou je dat omschrijven, in eigen woorden mag.*
- P: Ja ik zou het gewoon omschrijven als een limburgs accent. Ik merk dat veel mensen hier het gewoon omschrijven als een zuiderling accent. Dat ze het niet helemaal kunnen plaatsen of het limburgs is of Brabants of in ieder geval niet van hier hoor ik vaak.*
- I: Ze zeggen dus je bent niet van hier? Of nee wacht ik doe eerst een andere vraag.*
- P: ja oke.*
- I: Wat vind jij eigenlijk zelf van je accent?*
- P: nee ik vind het leuk, ik probeer het niet te veranderen. Het enige wat ik merk is dat ik soms wat duidelijker moet spreken. Soms verstaan mensen mij niet, maar dat kan natuurlijk ook gewoon aan de manier van praten liggen natuurlijk.*
- I: Maar ze kunnen je dus niet helemaal plaatsen?*
- P: Nee, niet dat het limburgs is maar wel dat ik van buiten de Randstad kom. Dat is meteen duidelijk.*
- I: Dat krijg je ook vaker te horen?*
- P: ja.*
- I: Wie zeggen dat vooral of op welke plekken krijg je dat te horen?*

- P: *Ja eigenlijk overal, ja op werk. Ja eerder eigenlijk wel als ik wat langer met mensen spreek. Dus op werk, of ook bij quintus kreeg ik dat regelmatig te horen. Maar het is niet perse negatief.*
- I: *Dus na een langer gesprek wel, dan krijg je te horen "jij komt volgens mij niet eehhh".*
- P: *Ja precies dat.*
- I: *ja en algemeenheid kan je wel zeggen dat je dat in de Randstad krijgt te horen.*
- P: *Nou toevallig was ik afgelopen weekend met mijn vriend in Drenthe, en toen zei de eigenaar van het huisje waar we sliepen, zei ook al van "jullie komen van heel ver". Nou, die voel je dan ook wel meteen.*
- I: *En toen zei jij natuurlijk Den Haag.*
- P: *Ja dat was ook wel ver, het was twee en een half uur rijden. Maar de klassieke "jullie komen niet van hier" ding, ding,ding. Dus ja eigenlijk met alles.*
- I: *Je zei over het algemeen niet heel veel waarde oordelen aan, maar zitten er ook positieve waarde oordelen aan of negatieve dingen?*
- P: *Ja allebei, positief ook wel dat mensen denken "oh gezellig" Bourgondisch bla bla bla. Maar ook wel, vooral vroeger, dat mensen met dan niet zo serieus namen hier. Dus dat was "maar jij komt uit limburg dus jij snapt dat niet".*
- I: *En was dat binnen bepaalde groepen of bij bepaalde plekken?*
- P: *Nou bijvoorbeeld binnen quintus, de studentenvereniging. Binnen commissies had ik het idee dat ze dachten "gekke mij, met haar gekke accent. Die laten we wel hangen".*
- I: *Oke, dan samenvattend je soms niet echt serieus genomen werd, maar je kreeg ook wel het image van Bourgondisch gezellig over je heen.*
- P: *Ja inderdaad.*
- I: *Nou oke, dan gaan we nu verder met twee geluidsfragmenten, en dat gaat over twee r'en.*

[Fragment 1 wordt gedeeld]

- I: *Dit is echt een geïsoleerde r, dus uit uitspraak gehaald, puur de klank. En je hoeft er alleen maar naar te luisteren en kijken of je hem herkent. Dus dat je denkt dit klinkt als en wat voor associaties dat bij je oproept.*

[Fragment 1 speelt af]

- I: *Hoorde je deze goed?*

- P: *ja een soort zoemend geluid.*
- I: *wil je hem nog een keer horen?*
- P: *Nee hoor hij was wel duidelijk.*
- I: *Nou herken je hem?*
- P: *Ik had dit niet herkend als een r.*
- I: *Je zei zoemend.*
- P: *ja een beetje of iemand uhhhhmmm zei.*
- I: *Maar niet echt als een r. En ik verwacht omdat je hem niet echt herkend als een r, dat er ook niet heel veel in je opkomt nu?*
- P: *Nee, dit zegt me niks.*
- I: *Oke, dan gaan we nu naar een spraakfragment en of je dan weer op de r wilt letten.*
- P: *Ja.*

[Fragment 2 wordt gedeeld]

[Fragment 2 speelt af]

- I: *Was die duidelijk?*
- P: *ja die was wel duidelijk ja.*
- I: *Die tweede r, hoe zou je die omschrijven?*
- P: *Een beetje gooische r, beetje bekakt.*
- I: *Oke, een gooische bekakte r?*
- P: *Ja*
- I: *Stel je hebt iemand voor je die met die r praat, je hoort die in zijn of haar uitspraak dan denk jij "goh, deze persoon zal waarschijnlijk wel...", wat voor dingen komen erin je op?*
- P: *Stel ik zou dit fragment horen, dan zou ik denken, dat is hockey meisje. Een beetje zo'n corp balletje. En misschien dat ik die persoon ook wat minder serieus zou nemen. Als dit het verhaal zou zijn, zou die persoon iets meer inhoudelijks delen dan niet. Maar met dit verhaal en die persoon zou mij daarna wat vragen, zou ik haar minder serieus nemen.*
- I: *Nog andere dingen als je dit zo hoort? Of was dat het wel?*
- P: *Nee ik denk dat dat het was.*
- I: *Nou dus we hebben weer z'on gooische bekakte r hockey meisje voor je en die praat met deze r klank heel duidelijk. Zijn er nog andere dingen in haar spraak die jij verwacht? Ze heeft deze r klank, dus dan zal ze waarschijnlijk ook wel op een bepaalde manier andere dingen*

uitspreken. of bepaalde woorden gebruiken of bepaald taalgebruik wat daar typisch ook bij past?

P: Ja ik denk, dat is dan eerder afhankelijk van het accent is, niet de r. Dat ik dan zo iemand misschien dan zo iemand wat dommer zou vinden of zou denken dat ze wat oppervlakkiger is misschien. Alsof die niet zoveel inhoud heeft.

[achtergrond geluiden]

P: Maar ik hoor natuurlijk ook wel dat mensen zo denken over Limburgers. Dus als je zo'n accent hebt ben je vast een beetje dom. Maar ik heb dat dus met zo'n accent. Dan ben je vast niet zo slim om vast niet zoveel geven om de wereld om je heen. Terwijl het zegt helemaal niets.

I: Maar de vraag was meer van dat ze bijvoorbeeld een hardere t zouden hebben in hun uitspraak of bepaalde woorden zouden gebruiken. Komt dat nog in je op? Dus dat je denkt dit accent zou er typisch dit in voorkomen, qua taal.

P: Ja misschien wel inderdaad die hardere t? En ook natuurlijk een harde g, dat hebben wij natuurlijk ook niet echt. En misschien dat ze woorden niet langer trekken, als Limburger spreek je natuurlijk meer met een bepaalde melodie in je woorden en ik vind dat ze dat hier een stuk minder doen. Dus dat die mensen gewoon wat meer hakkend spreken.

I: Ja minder.

P: Minder melodieuze, ik weet niet precies hoe ik het moet omschrijven.

I: Oke dan, vind jij dat jij die tweede r in je uitspraak heb?

P: nee, nee absoluut niet. IK krijg ook oprecht keelpijn als ik zo praat. Met een r en een harde g, dus nee.

I: Nee, duidelijk.

P: Ik leer het soms wel hoor, dat mensen mij dan beter verstaan. Maar nee, dat zit er niet van nature in en dat gaat denk ik ook niet gebeuren.

I: Dus jij gebruikt hem niet, maar herken je wel mensen in je omgeving die hem wel hebben?

P: Ja praktisch heel leiden.

I: En waar dan vooral?

P: Ja mijn vriendinnen van studentenvereniging en vooral de vriendinnen die hier uit de Randstad komen. Ik heb een vriendin uit zoetermeerrrrr, nou die praat ook zo.

I: ja zoetermeerrr, he?

P: ja ze heet Kirrrrsten, we noemen haar ook altijd Kirsten uit zoeterrrmeerrrl:

- I: en dan studentenvereniging in Leiden?*
- P: Ja inderdaad, maar ook hier op mijn werk in den haag praat men ook zo.*
- I: stel je zou dat accent/dialect een naam moeten geven, dus wat die mensen spreken. Hoe zou je dat omschrijven?*
- P: Misschien wel de Randstad r*
- I: Oke dan laten we d r'en voor wat ze zijn en dan gaan we nu weer verder naar jouw taalgebruik. En voornamelijk een beetje voordat je in Leiden ging studeren en nu. Dus voordat jij in leiden ging studeren, hoe zou jij je manier van spreken hebben omschreven?*
- P: Wel Limburgs accent, maar ik spreek dus geen dialect, dus gewoon een limburgs accent.*
- I: oke, en hoe zou je je huidige manier van praten omschrijven?*
- P: Ja dat vind ik wel lastig, hier vinden mensen wel nog steeds dat ik limburgs spreek. Maar thuis horen ze dan ook wel weer dat je niet meer in limburg woon. Dus ik zou er niet echt een naam aan kunnen geven.*
- I: Maar als je het vergelijkt met toen je nog in Limburg woonde, zijn er dan nog dingen verandert?*
- P: Ja misschien qua woordgebruik, dat ik meer wat studentenjargon aanwezig is of nu ambtenarenjargon. Misschien dat ik gewoon wat meer Nederlands ben gaan spreken.*
- I: Dat kan ja, maar hier zeggen ze dat je Limburgs bent en daar zeggen ze...*
- P: Ja dat ik Hollands klink*
- I: Oké en heb jij sinds je in leiden was gaan studeren, je spraak bewust aangepast? Omdat je merkte dat je er hier toch een beetje tegen aanliep.*
- P: Wel als ik merkte dat ik mensen mij niet verstonden, dus in eerste instantie praat gewoon zoals ik praat. Maar ik heb bijvoorbeeld altijd in de horeca gewerkt en daar merkte ik vaak dat bepaalde uitspraken. Zoals die domme woorden zoals broodje, dat ik dan rustiger leerde te praten of wat meer harde r harde g gebruiken. Dus dan wel, maar dan was ik er wel heel bewust mee bezig. Dus ik heb niet onbewust mijn accent verandert.*
- I: Dus als er sprake was van miscommunicatie, dan ging jij wel meer op de r'en en g'en letten? Ik schat ook dat jij vanuit Limburg bepaalde uitdrukkingen had die daar wel konden, maar hier niet.*
- P: Ja of dus net iets ander zeggen, ik heb ook wel eens bepaald uitdrukkingen gebruikt die gewoon kennelijk niet bekend waren hier. Die dan typisch limburgs waren, maar dat wist ik dan niet. Dan keken mensen mij aan, dat is goed meid. En dan dacht ik dat is geen ding hier*
- I: Omdat er dus dan miscommunicatie ontstond.*

- P: Ja bijvoorbeeld op quitus, als ik zei "wilt iemand een biertje? ", dan keek iedereen mee aan van wat "een bierrrrtje!".*
- I: oke jezus, je werd echt helemaal op de r aangesproken.*
- P: Ja dat wel, of dat mensen niet verstonden wat ik zei, dus dan maakte ik er een "bierrrrtje" van.*
- I: Oke, maar als jij dan dus terug naar Limburg gaat, krijg jij wel de opmerking, je klinkt wel Hollands. Is dat van ouders, vrienden, iedereen die je daar een beetje tegenkomt, dat ze nu zeggen: "je klinkt Hollands"?*
- P: Ja beide eigenlijk, zowel ouders als vrienden en ook de ouders van mijn vriend.*
- I: En de ouders van vrienden?*
- P: ja die ook. Het zijn vooral van die kleine dingen, ik Limburg zeggen wij vaak enne, en dat zeggen max en ik wel tegen elkaar, maar dat zeg ik niet tegen mijn collega's. Dus dat soort kleine gebruiks, taalkundige gebruiken.*
- I: dus ik zeg maar even lokale uitdrukkingen ofzo?*
- P: ja precies.*
- I: en merk je ook dat je die dus minder gebruikt?*
- P: ja nou, bijvoorbeeld, in het begin zei ik hier heel vaak wablief en dan lachten mensen altijd. En nu zeg ik ook vaker wat zeg je of gewoon huh wat. Zoals mensen hier dat doen.*
- I: Gewoon lekker "wat"*
- P: ja en dan krijg ik thuis weer te horen, nou lekker die Hollandse directheid.*
- I: Dus in zekere zin, je neemt meer van hier over?*
- P: Ja*

[Afsluitend praatje]

(17) Participant Q

[Intro praatje]

- I: Hoe oud ben je?*
- Q: Ik ben 24 jaar oud, over een week wordt ik 25.*
- I: Hoe zie je jouw geslacht?*
- Q: Hoe zie ik mijn geslacht?*
- I: Ja echt gewoon hoe jij het ziet.*

Q: *Ja goeie vraag, ik heb eerlijk gezegd nog nooit zo over nagedacht. Hoe ik mijn geslacht zie, ja. Dit kan uit biologisch standpunt bekijken, dat ben ik natuurlijk erg naar geneigd als biologiëstudent. Ja daar kan ik nu wel een hele verklaring voor gaan geven.*

I: *Je kan ook man zeggen, als dat je bijvoorbeeld je voorkeur heeft.*

Q: *Oh zo bedoel je, als man, ja ik zie mijzelf als een man. Op die manier, ik dacht dat het wat dieper bedoeld was.*

I: *nou, ja, als iemand zichzelf anders ziet, dan blijft de optie open. Dus andere antwoorden mogen ook.*

Q: *ah zo, nee duidelijk.*

I: *Wat is jouw moedertaal?*

Q: *mijn moedertaal is Nederlands.*

I: *Waar kom je vandaan?*

Q: *Maastricht*

[gaan verder in op Maastricht]

I: *Hoe lang heb je daar gewoond?*

Q: *20 jaar*

I: *Ben jij in die 20 jaar nog verhuisd?*

Q: *Nee, in die 20 jaar heb ik altijd in Maastricht gewoond.*

I: *En uiteindelijk dus naar Leiden en daar woon jij nog steeds?*

Q: *Ja inderdaad.*

I: *Dan gaan we nu verder met jouw accent, jouw manier van praten. Hoe je dat ervaart. De eerste vraag hierover, vind jij dat je een accent hebt of een bepaald dialect spreekt?*

Q: *Ja goede vraag, dat is wat ik me af en toe ook wel afvraag, omdat ik, zeker als ik hier met andere mensen over spreek tegenwoordig, dan hoor ik daar nog wel wisselende geluiden over. Er zijn mensen die zeggen "je komt uit maastricht, dat is helemaal niet te horen" terwijl mijn vriendin die zegt dat is zeker nog wel aanwezig. Dat is dus lastig om voor mijzelf te oordelen, maar als ik weer een tijd in Leiden ben geweest en ik weer met mijn familie praat dan merk ik wel dat mijn limburgse accent is verwaterd. Het is nog aanwezig, ik heb nog steeds een aanwezige zachte g en een zachte manier van praten, maar het is wel flink verwaterd.*

[koffie wordt verder op ingegaan]

- I: *oke, dus een limburgs accent, maar wel verwaterd. Wat vind je daarvan, dat je zo klinkt?*
- Q: *Dat ik een accent heb?*
- I: *Ja.*
- Q: *ja ik vind wel dat het z'n charme heeft, dat ik zo klink. Het is wel iets wat mij wat unieker maakt, hier in de randstad.*
- I: *ja je bent een exotische man uit het zuiden.*
- Q: *ja nee ik heb het wel leren omarmen, in het begin zag ik het meer als een belemmering, maar nu omarm ik het meer.*
- I: *Ja dus je hebt net al antwoord gegeven dat je vind dat je zelf een accent hebt, maar anderen heb dat dus ook al gezegd. Je noemde je vriendin, maar zijn er nog andere mensen in jouw omgeving die dat tegen jou hebben gezegd?*
- Q: *Ja ik denk dat het voornamelijk de mensen zijn die mij wat beter kennen of ook wat langer kennen. Voor hen valt het meer op denk ik dan mensen met wie ik voor de eerste keer spreek. Het is denk ik iets waar je lang naar moet luisteren voordat je het echt doorhebt. Heel vaak kunnen mensen het in de eerste instantie ook gewoon niet plaatsen. Er is iets aan hem maar, ze kunnen het niet echt plaatsen. Ik heb echt heel vaak aan mensen gevraagd als ze vroegen waar ik vandaan kwam "je mag raden" en vrijwel nooit wisten ze te raden dat ik uit limburg kwam. Ik heb zeker een accent en dat geef ik ook toe, maar het is niet direct...*
- I: *traceerbaar?*
- Q: *traceerbaar ja.*
- I: *Eigenlijk is het wel een beetje een tussen accent, het is niet meer echt hoorbaar voor de meeste mensen waar je vandaan komt?*
- Q: *Nee, ik herken het limburgse accent veel beter dan randstedelingen, dus als ik iemand hoor praten, dan herken ik het meteen als limburgs.*
- I: *Dus als we dit algemeen zouden samenvatten, je hoort het voornamelijk van vrienden of ook studiegenoten?*
- Q: *nee, ik krijg er inderdaad gewoon niet zoveel opmerkingen over, alleen als het echt gaat over waar je vandaan komt. Dan valt het wel altijd ter sprake, maar het is niet dat mensen het meteen bij me opmerken met "je hebt een accent, waar kom je vandaan?".*
- I: *Benoemen ze wel je accent, maar weten ze gewoon niet waar het vandaan komt of benoemen ze het gewoon helemaal niet?*
- Q: *Het wordt wel benoemd,*
- I: *Dus mensen merken het op, maar waar dat dan vandaan moet komen "geen idee".*

- Q: *Het is in die zin inderdaad niet traceerbaar*
- I: *En dan schat ik meestal dat dat in Leiden gebeurt?*
- Q: *Ja klopt.*
- I: *Dus je vrienden weten het wel te traceren, maar je omgeving heeft dat minder? Je klinkt anders, maar waar vandaan, geen idee?*
- Q: *Ja mensen die ik voor het eerst spreek, ja.*
- I: *En wat vinden ze er dan van dat je anders klinkt?*
- Q: *Ja wat vinden ze daarvan.*
- I: *Hoe wordt het gebracht.*
- Q: *ja ik heb daar gisteravond nog toevallig over gesproken en die waren inderdaad van "het is inderdaad wel te horen, maar het valt wel mee". Ze hebben vaak bij als het over limburgers gaat een bepaald beeld, nee dat is niet het juiste woord, ze hebben een bepaalde gedachte of een bepaald accent wat ze verwachten en dan vinden ze dat bij mij nog wel meevallen. Dit is niet het typische limburgse accent, zoals ik het had verwacht, van iemand uit limburg. Dus dat is ook heel vaak wat ik hoor, van het valt wel mee. Het is aanwezig, maar in mindere mate.*
- I: *En dan gaan we nu terug naar Leiden, dus je krijgt wel opmerkingen over, maar voor de rest niet zoveel?*
- Q: *Ja wisselend, ik heb ook complimenten ontvangen. Een persoon die hier beneden woont, die zei een keer dat ze gecharmeerd was van mijn accent.*
- I: *Dus je krijgt ook positieve opmerkingen erover?*
- Q: *ja ook wel.*
- I: *Maar heb je ook nog wel eens negatieve dingen ervaren, dat mensen over jouw manier van praten zich negatief uitlieten of een beetje lachend deden?*
- Q: *Jazeker, in de beginfase, toen ik nog in zuid woonde, toen zie ik nog wel vaker wablief ipv wat zeg je. Dat zat er toen nog heel erg in, en dan is het gelijk "wat, wablief!", dat was dan hilarisch. Dus dat werd er wel snel uitgestampt. En af en toe gebruik ik nog wel eens termen, waarvan ik dan niet meteen realiseer dat die termen niet hier bekend zijn.*
- I: *Dus naar aanleiding van termen die in Maastricht bekend zijn, maar die hier buiten de boot vallen.*
- Q: *ja die kennen mensen niet. Dan krijg je gelijk het stereotype over je heen van dat sommige mensen mindere intelligente wezens zijn. Dus daar kan ook best wel de spot mee worden gedreven, heb ik wel eens meegemaakt.*

I: Ja de heerlijke taalnazi's, maar je bent ook niet de eerste die dat zegt. Maar oke, dus jouw manier van praten en ervaringen. Dan gaan we nu verder naar twee geluidsfragmenten. En het enige wat jij hoeft te doen is te luisteren en kijken wat het bij je oproept. Of je ze ook herkent, het gaat om twee r'en. En die heb ik nu voor me.

[Geluidsfragmenten worden opgezet]

[fragment 1 speelt af]

I: zegt het je iets?

Q: Dat was een r zeg je?

I: ja ik kan hem nog een keer afspelen? Nog een keer?

Q: ja ik vind het geen duidelijke r, het klinkt een beetje als een aziaat die een r probeert uit te spreken. Denk ik, dat rollende is niet aanwezig.

I: oke, ik doe hem nog een keer

[fragment 1 speelt weer af]

Q: Nee, ik herken er dus echt geen r in, het is meer aaaa, aaah.

I: Het klinkt anders?

Q: ja

I: ja het is natuurlijk ook geïsoleerd van spraak.

Q: dus het komt uit een woord bijvoorbeeld?

I: ja dan vallen ze niet zo erg meer op, dan heb ik het volgende fragment dat is ook een beetje humoristisch. Dat is wel een spraakfragment en dan moet je weer op de r focussen en wat dat dan bij je losmaakt.

[fragment 2 speelt af]

Q: ja dat komt me wel bekend voor, dat is een beetje de kakkerige r, zeg maar [neigt naar gooie r] de rrrrr, rrrr, de aardappel in je keel. dus dat is een hele overdreven vorm van een eerrruuhhh.

I: Ja dit zijn ook wel actrices die dit doen, ik heb wel mensen gehoord hier in Leiden die zo klonken.

- Q: *ja nee inderdaad.*
- I: *Nou oke, we hebben dus zo'n persoon voor je, met een kakker aardappel r in de uitspraak en die zit voor jou. En die gaat praten en jij denkt gelijk jesus wat een kakker, dat al, maar zijn er nog andere dingen die in jou opkomen?*
- Q: *Ja ik vind het een beetje overdreven, ik vind dat dan weer juist eigenlijk weer een accent. Ik ziet dat dan niet perse als ABN.*
- I: *Ja oke, dus je noemt het een accent, hoe zou je deze dan noemen?*
- Q: *Hoe heten al die plaatsen waar al die mensen vandaan komen?*
- I: *Ja ik mag natuurlijk geen woorden in jouw mond leggen. maar ik denk dat ik al een beetje weet waar je naartoe wilt.*
- Q: *Wassenaar, zou kunnen. Hoe heten al die plaatjes ook weer*
- I: *Er is een bepaald tv show...*
- Q: *De gooische r, daar was ik naar op zoek ja.*
- I: *ja oke, maar zijn er ook nog bepaalde stereotype dingen die bij jou opkomen? Die persoon moet dan bijvoorbeeld uit het gooi komen. Het hoeft niet zo te zijn, maar zijn er nog andere dingen die bij jou dan omhoog komen, naast kakker overdreven en gooi?*
- Q: *Nee*
- I: *oke*
- Q: *Ja, hockey, paardrijden, corps.*
- I: *Dus je hebt weer marie-claire die hockeyt voor je, dan heeft zij dus die hele duidelijke r in haar uitspraak. Heb jij nog andere manieren van taalgebruik waarvan je denkt "als ze zon r hebben dan klinken ze meestal of hebben ze ook..."? Hier mag je even wat langer over nadenken.*
- Q: *Aardappel in de keel, rrrrrhhh.*
- I: *nee, niet iedereen kan een pieper-sound maken. Maar, het eerste geluid, die zachtere, ik kan hem nog een keer afspelen als je wilt, vind jij dat jij deze in je uitspraak hebt?*
- Q: *Ja misschien wel meer dan die tweede I: Dus misschien dat ik meer die kant op neig.*
- I: *Dus meer richting dat geluid?*
- Q: *ja dus niet helemaal, maar wel richting dat geluid.*
- I: *Vind jij dat jij die tweede r hebt?*
- Q: *Nee, ik niet, jij wel?*
- I: *Ik zeg niks,*
- Q: *Jij mag niet oordelen*
- I: *ik kan hem wel nadoen, dat weet ik.*

Q: *Ja ik kan wel iets zeggen met een rrrr*

I: *Ja zeg maar even zestien keer*

Q: *Zestien keer [opzich wel een r]*

[De zin wordt nog meerdere malen herhaald]

I: *Maar oke, ken jij dan mensen uit jouw omgeving hier of limburg die hem wel hebben?*

Q: *Jawel. Mijn vriendin, wel.*

I: *Die tweede r?*

Q: *Nou ja, niet het gooise maar wel rollend.*

I: *Oke, nog andere mensen?*

Q: *Niet veel, ik kan het me niet echt voor de geest halen. Ja misschien een jongen van mijn studie ofzo.*

I: *Maar het valt je niet heel erg op hier?*

Q: *Nee, niet in mijn kringen in ieder geval.*

I: *Maar jij associeert het met het gooi, of nog andere gebieden in Nederland?*

Q: *Ja ik denk dat je het ook wel in Leiden hebt. Wassenaar waarschijnlijk ook wel, ja dat soort streken.*

I: *Ja oke, dan gaan we nu weer verder naar jouw manier van praten. En vooral voor je studie en na je studie. Dus voordat jij hier ging studeren in leiden, hoe sprak je toen?*

Q: *Nou ik praatte over het algemeen vrij zacht denk ik. Ik gebruikte bepaalde woorden die typisch limburgs waren. Ik praatte toch wel een beetje zangerig. Maar vooral het zachte denk ik, praatte niet zo hard. Zachte g natuurlijk.*

I: *dus dat was voordat je hier kwam, hoe zou je dus je manier van spreken omschrijven?*

Q: *dus ja de zachte g is misschien wat meer verwaterd, in ieder geval, die is nog lichtelijk aanwezig, maar minder opvallend als dat het ooit was. Ja mijn r is ook best wel veranderd, dus ik denk dat ik nu ook wel meer richting die rollende r ben gegaan. Misschien dat mijn uitspraak, die is wat duidelijker geworden. Ik denk dat mensen eerst meer moeite moesten doen om mij te verstaan. En omdat ik nu wel wat duidelijker ben geworden, ik wat harder kan praten, niet meer:*

I: *En waar wijd je dat aan?*

Q: *Luider praten of duidelijker praten. ik denk dat het voornamelijk ook komt omdat ik merkte dat mensen hier meer moeite moesten doen om mij te verstaan. Dat ik vaak het idee had dat mensen mij niet helemaal*

- I: *begrepen?*
- Q: *begrepen ja.*
- I: *Er was dus sprake van miscommunicatie?*
- Q: *Er werden ook wel eens opmerkingen over gemaakt ja. Die zetten je ook wel aan tot aanpassing. Zoals in mijn ploeg, mijn vrienden die merkte het wel op zeg maar*
- I: *je vrienden waren een goede motivatie.*
- Q: *ja en wat ook een erg grote rol speelt is dat je beïnvloed wordt door de mensen met wie je praat. Als jij je laat omringen door mensen met een bepaald accent dan neem je dat natuurlijk automatisch ook wel over: Dat je je toch wel aanpast aan*
- I: *je omgeving*
- Q: *aan je omgeving inderdaad. Dus dat ook zeker.*
- I: *Dus je hebt je wel voornamelijk onbewust aangepast aan je omgeving, wat ik zo uit je woorden hoor: Maar heb jij ook echt dingen in je taal waarvan je dacht dat je die echt bewust heb aangepast?*
- Q: *Dat ik er echt bewust mee bezig ben geweest?*
- I: *ja*
- Q: *Ja wat ik al eerder zei, die termen zoals wablief, etc. dat gebruik je niet meer:*
- I: *Dus meer vocabulair?*
- Q: *ja toch wel, het zit hem in de hele kleine dingen. Het is niet in het dagelijks taalgebruik.*
- I: *Dus ja termen uit limburg werkten hier niet.*
- Q: *Nee, inderdaad, het werd niet begrepen of verstaan, ze wisten niet wat het inhield, dus dat had geen zin om die hier te gebruiken.*
- I: *Ja dus je g is harder en je r is rollender, maar zijn er nog andere dingen die zijn veranderd die sinds je bent gaan studeren?*
- Q: *in mijn taal?*
- I: *ja in je taal.*
- Q: *Ja misschien een beetje het studenten taaltje, dat is natuurlijk ook iets wat je wel overneemt. En ook wat meer gaat toepassen in het bijzijn van je vrienden hier in Leiden natuurlijk. Dat zeker ook wel, bepaalde termen laat je los andere neem je over*
- I: *wat zou een typisch voorbeeld zijn?*
- Q: *"aaah bakkie doen, ouwe" en "gastuuuh", dat nasale. Doe ook wel een beetje ironisch. Niet al te serieus nemen. "bak vouwen".*
- I: *Ik snap bak vouwen echt niet, wat vouw je eigenlijk.*

- Q: *het idee erachter is dus dat je normaal als je op een studentenvereniging bent dan drink je uit zacht plastic glazen.*
- I: *En die vouw je dan?*
- Q: *die vouw je dan zodat je het makkelijker kan gieten, dus je vouwt de bak, en de bak is dan het biertje.*
- I: *oh zo, ja wij hebben alleen maar glas. Dus wij deden dat nooit.*
- Q: *weer wat geleerd.*
- I: *ja weer wat geleerd, zoveel jaar, nooit te oud om te leren. Oké, we hebben het ook vooral over opmerkingen hier gehad, maar stel jij gaat nu terug naar limburg, kreeg jij dat sinds jij hier bent gaan studeren dan opmerkingen van hun over je manier praten?*
- Q: *Niet perse mijn ouders, maar wel bijvoorbeeld mijn zus.*
- I: *En wat zei zij dan?*
- Q: *Ja voornamelijk mijn g, die is verandert.*
- I: *zo heel dramatisch van "je g is verandert!"*
- Q: *Nee dat ook weer niet, mijn pleegzus en ik plaagde mijn broer altijd heel erg met het feit dat hij zijn g erg forceerde. Dat hij heel erg overdreven zijn g uitsprak en na te bootsen. En nu vindt zij dat eigenlijk wel van mij. Als ik zeg "grappig", dan is het "grappig?, grappig!". Maar niet vaak hoor, mijn vrienden ook wel eens opmerkingen over.*
- I: *En ook specifiek die g?*
- Q: *Ook wel de r*
- I: *En dan zeggen ze die r is...*
- Q: *ja rollend geworden, ja richting, wordt dan de spot mee gedreven. Het was een hele toestand dat ik de naam van mijn vriend uitsprak. Die heet dan mark, en toen zeiden zij allemaal "marc, marrrrc, maarrrrrrcccc". Dat gaan ze dan de hele tijd nadoen.*

[afsluitend praatje]

(18) Participant R

[Introducerend praatje]

- I: *Wat is jouw leeftijd?*
- R: *ik ben 21 jaar oud.*
- I: *Hoe zie jij jouw geslacht?*
- R: *ik ben een man*

[uitleg van de vraag]

I: Wat is jouw moedertaal?

R: nls

I: waar kom je vandaan?

R: ik kom uit sneek te friesland.

I: Hoe lang heb je daar gewoond?

R: 17 en een half jaar

I: Ben je nog verhuisd in het verleden naast Leiden?

R: Ik ben binnen sneek een keer verhuisd, toen ik 13 was. En ja toen naar boedapest en toen nog naar spanje en toen naar delft en toen naar Leiden.

I: Hoe lang was je in boedapest?

R: een semester, dus ik denk 5 maanden.

I: en in spanje?

R: ook vijf.

I: en delft?

R: vijf

I: wat netjes uitgerekend.

R: ja ik ben goed met cijfers.

I: en waar ben je nu woonachtig?

R: in Leiden

I: nou, dan gaan we nu over jouw taalgebruik zelf hebben en jouw mening daarover. Vind je dat jij een bepaald accent heb of een bepaald dialect spreekt?

R: Moeilijke vraag, maar ik denk dat ik het soms onbewust doe.

I: en wat dan?

R: nou,

I: en naar welk accent neig je dan.

R: nou dat hangt af van aan wie je vraagt, als je het aan iemand die abn spreekt vraagt, dan vind dat ik fries klink, terwijl als je het aan mijn ouders vraagt, dan vinden ze dat klinkt als iemand uit de randstad.

I: dus mensen van hier zeggen fries en mensen in friesland zeggen abn?

R: ja of leiden.

I: en dan vooral in deze omgeving, Leiden, wordt vaak tegen jou gezegd.

- R: *nou niet perse, ja ik denk dat mensen in friesland niet echt steden kunnen onderscheiden in de randstad, maar ze zeggen meestal wel randstad achtig.*
- I: *wat zou jij zelf dan zeggen, iets er tussenin?*
- R: *ja ik zelf ertussenin zeggen, maar wat dat betreft is het miss wel juist redelijk gemiddeld nederlands. Maar ik kan me ook wel aanpassen hoor.*
- I: *wat vind je van jouw manier van praten?*
- R: *ik vind het fantastisch, ja ik weet het niet, ik denk dat ik het heel normaal vindt. maar dat kan juist omdat ik het zelf ben.*
- I: *normaal natuurlijk, dat mag allemaal. Net hoe je het zelf ziet. En anderen hebben dus gezegd dat jij een accent hebt, dus je ouders noemen je leids, want daar studeer je nu. En hier hoor je wel eens je klinkt fries.*
- R:; *ja, niet heel vaak trouwens.*
- I: *maar stel men zegt dus tegen jou je klinkt wel een beetje fries, geven ze daar nog een waardeoordeel aan?*
- R: *waardeoordelen?*
- I: *ja, dus iemand benoemt het en als ze dat dan doen, komt er dan ook een waardeoordeel bij kijken, zowel positief of negatief?*
- R:, *ja ik hecht er zelf vrij weinig waarde aan, want de meeste die ik erover spreek. Friezen zijn altijd een beetje trots op van alles, als ze zich echt fries voelen. Maar dat heb ik zelf niet zo, ik ben niet zo nationalistisch.*
- I: *ik bedoel dus op jouw manier van praten nu, heb jij daar opmerkingen over gehad in Leiden?*
- R: *niet negatief of positief.*
- I: *neutraal dus, maar wel opmerkingen?*
- R: *nou ik denk dat dat meer sporadisch is dat je gewoon hoort, dit woord spreek je anders uit of je hoort wel überhaupt dat je uit friesland komt. en taalgebruik is natuurlijk wel anders.*
- I: *dus ander woordgebruik, of daar wordt je dan op verbeterd?*
- R: *ja heel soms ja.*
- I: *dat je het Friesch zegt?*
- R: *ja heel soms ja.*
- I: *dan gaan we nu naar een bepaald onderdeel van een dialect en daar heb ik het volgende geluidsfragment ovel: En of je dan wilt letten op de r*

[Fragment 1 speelt af]

I: Herkende je die?

R: niet echt, kan hij nog een keer afgespeeld worden.

[Fragment 1 speelt weer af]

I: en nu?

R: nee ik vind dit niet echt een r, hoe komt me ook niet bekend voor

I: oke dat kan, wat vind je hem meel:

R: ja meer een m, zo van mmmmmm, mmmmm. Maar geen r nee.

I: oke, dan gaan we nu verder naar het tweede fragment.

[Fragment 2 speelt af]

I: dus als je die r zo hoort, herken je deze r dan wel?

R: ja deze is wel natuurlijk een beetje overdreven. deze soort van gooische r

I: En als je hem dus zo hoort, waar denk je dan aan, wat voor associaties?

R: ja ik denk nu vooral aan studenten meisjes die zichzelf heel goed voelen en denken van oh, ik ben gooische meisje.

I: kijk mij eens cool zijn?

R: inderdaad.

I: Zijn er nog andere dingen waar je aan denkt?

R:: ja ik vind het een beetje goedkoop klinken.

I: rijke achtergrond ook of niet?

R: ja, maar je kan dit ook gewoon doen als je een niet rijke achtergrond hebt.

I: dus dit is het meer het beeld "meisjes die zichzelf cool vinden"?

R: ja je kan zonder geld je ook gewoon zo gedragen. Door bij het corps te gaan en dan het accent ineens over te nemen.

I: dus dit is best wel een duidelijke klank, heeft zo'n meisje wat zichzelf cool vindt nog andere manieren van praten of klanken die er typisch bij passen?

R: het is niet alleen die r nee, denk ik. Ze praten ook altijd heel hard, ze vinden het fijn om aandacht te krijgen, gemiddeld genomen. Maar er zijn wel meer dingen in dat dialect, ik kan ze zo niet heel goed noemen. Maar ik ben geen kenner, ik denk wel dat je het aan meerdere klanken ook wel kan horen.

I: oké, vind jij dat je deze r hebt in je uitspraak?

- R: *niet perse.*
- I: *Oke, dus je hebt hem niet, ken je wel mensen die hem hebben in jouw omgeving?*
- R: *Ik weet nog dat mijn zus hem een tijdje had omdat ze een rijke vriendin had, dan mocht ze mee met dat gezin op een boot en dan kwam ze terug van zo'n weekend en dan praatte ze ineens ook zo. Toen was ze nog wat jonger*
- I: *en anderen mensen nog, hier ook in leiden?*
- R: *Nou nee, niet zoveel mensen waarmee ik omga die die r heel erg hebben.*
- I: *Niet in jouw kringen?*
- R: *nee, niet bij de mensen die ik dagelijks zou zien. Of mogen het ook bn'ers zijn?*
- I: *Nee, wel echt mensen die jij zelf kent.*

[achtergrond geluiden]

- I: *heb je ook nog een bepaald accent, gebied wat je aan deze r verbindt?*
- R: *Waar deze r, qua locatie?*
- I: *ja*
- R: *Ja het gooi is volgens mij een gebied, dan zou ik dat zeggen als eerst. Maar je hebt natuurlijk ook andere plekken waarmee het geassocieerd wordt, zoals wassenaar en steden. Laren.*
- I: *Dialect of accent zou jij omschrijven als?*
- R: *Ik zou dat dan gooisch noemen. Ik denk eigenlijk dat het ook wel breder verspreid is inmiddels, dus dat het anders zou kunnen heten.*
- I: *Oke, dan gaan we nu naar het laatste deel en dan focussen we nu weer op jouw manier van spreken. dus hoe zou jij je manier van spreken omschrijven voordat je hier ging studeren?*
- R: *voordat ik hier ging studeren praatte, denk ik. sowieso voordat ik in sneek woonde, praatte ik denk veel meer met een sneeker's dialect, dus een meer stadsdialect van sneek. dat zou ik omschrijven als **half** fries. Heel erg boers en juist heel erg je best doen om van die harde klanken te maken. En woorden die op -en eindigen, de e niet uit te spreken. Die kant op. Ook toen ik in Hongarije woonde nog wel, toen woonde ik met twee sneekers samen. En just omdat zij mijn enige Nederlandse gesprekspartners waren, werd dat alleen maar erger denk ik. Maar daarna heb ik dat gewoon heel snel losgelaten want, het was niet zo dat ik niet Nederlands kon praten, dus via tv, dat neem je ook wel over. Dus ik denk dat ik, zeker toen ik naar spanje ging, praatte ik überhaupt heel lang geen Nederlands. Daarna was het wel weg.*
- I: *hoe lang duurde die periode in het buitenland?*

- R: *Ja rond mijn 18e was het voorbij, als je een punt moet aanwijzen. Ik spreek nu al drie jaar Nederlands.*
- I: *En dus je huidige manier van spreken is je gemiddelde, die tussenvorm?*
- R: *denk ik ja.*
- I: *Heb jij sinds je in Leiden studeert bewust je uitspraak aangepast?*
- R: *nee, ik doe dat onbewust wel, als ik nu naar mijn ouders ga, zou ik het bewust aanpassen naar sneekers.*
- I: *Je wisselt gewoon een beetje.*
- R: *ja het is maar net gewoon tegen wie ik praat, het is wel zo dat als er iemand uit het midden van het land bij ons op bezoek is, of uit België bij mijn ouders, dan ga ik ook zeker niet sneekers praten.*
- I: *dus je past het aan aan de persoon die voor je hebt?*
- R: *ja.*
- I: *ja je zei dus wel net dat je bij het sneeker accent, die -en niet uitspreekt en die harde klanken maakt. Maar dat doe je dus niet meer?*
- R: *Maar sommige klinkers zijn dan wel weer anders, ui is ui, maar in sneekers spreek je alleen de u uit.*
- I: *En die harde klanken?*
- R: *ja de g wordt ineens een gay. Veel Friese woorden worden ook gebruikt.*
- I: *dus als je daar bent dan hou je je meer aan die soort uitspraken en als je dan hier bent doe je dat niet.*
- R: *ja soms, maar het is ook weer niet altijd hoor*
- I: *het gaat ook redelijk onbewust?*
- R: *Ja, het is meer als ik met mijn vader over voetbal praat of aan het grappen ben, dan wisselen we weer naar sneeks. Terwijl als ik over mijn studie praat, dan klink ik weer meer Nederlands.*

[Afsluitend praatje]

(19) Participant S

[introducerend praatje]

- I: *Wat is jouw leeftijd?*
- S: *Ik ben 21*
- I: *Hoe zie je jouw geslacht?*

- S: *Vrouw.*
- I: *Wat is jouw moedertaal?*
- S: *Nederlands.*
- I: *Waar kom je vandaan?*
- S: *Ik kom uit Nijmegen.*
- I: *En welke provincie was dat ook alweer?*
- S: *Gelderland, het ligt helemaal in het zuiden van Gelderland. Echt tegen de grens van Limburg en Brabant aan.*
- I: *oke, hoe lang heb je daar gewoond?*
- S: *ik ben daar geboren en ik heb daar gewoond tot mijn 17e en daarna zijn mijn ouders verhuisd naar Beuningen, maar dat ligt naast Nijmegen. En op mijn 18e ben ik verhuisd naar Leiden.*
- I: *Dus je hebt eigenlijk ongeveer een jaar in Beuningen gewoond?*
- S: *Ja, precies*
- I: *Ja dat was dus ook de volgende vraag, ben je nog verder verhuisd. Maar nu dus in Leiden*
- S: *Ja*
- I: *Nou dan gaan we nu verder naar jouw taalgebruik. Vind jij dat je een accent hebt of een bepaald dialect spreekt?*
- S: *Een dialect sowieso niet, ik denk ook niet echt dat ik een accent heb.*
- I: *Dus eigenlijk niet?*
- S: *Nee*
- I: *oke, dat heb je dan niet, maar wat vind je van je huidige manier van praten?*
- S: *Voor zover ik weet, heb ik het idee dat ik zonder accent praat, maar sinds ik naar Leiden ben verhuisd is het wel een klein beetje veranderd, dus iets meer, Ik had altijd al een beetje een r [gooische r], maar ik denk dat die wel iets erger is geworden.*
- I: *Ja iets meer?*
- S: *Ja ik heb nooit echt in Nijmegen Nijmeegs gesproken. Mijn ouders spreken dat ook niet, ze komen daar ook niet vandaan.*
- I: *Welke plek komen je ouders origineel vandaan?*
- S: *Mijn vader komt uit Twente en mijn moeder komt uit Limburg.*
- I: *Ze hebben elkaar ontmoet in Nijmegen?*
- S: *Ja inderdaad klopt.*
- I: *Ik ga hem als volgt vragen, ben je er tevreden mee, met hoe je praat? Of denk je ik moet eigenlijk nog wel dingen aanpassen?*

- S: *Ja, hier heb ik eigenlijk nog nooit zo over nagedacht nee. Maar ik vind het prima hoe ik praat.*
- I: *Ja oke, dat is goed. Hebben anderen ooit gezegd dat jij een accent hebt?*
- S: *Volgens mij niet, ik geloof van niet. Maar er staat me iets heel vaags van bij dat iemand ooit heeft gezegd van "ja je praat wel een beetje alsof je uit het zuiden komt".*
- I: *Dat was gewoon een enkele keer?*
- S: *Ja echt een enkele keer ja.*
- I: *Krijg je van andere wel opmerkingen over je manier van spreken of niet?*
- S: *ik denk het niet nee.*
- I: *Het kan ook positieve zin zijn, van goh wat praat je netjes of dat soort dingen.*
- S: *Nee ik geloof het niet.*
- I: *ja sommige overkomt het, anderen totaal niet.*
- S: *Nee, voorzover komt er niets in mijn hoofd op.*
- I: *Niet dat je het iedere keer overkomt?*
- S: *Nee inderdaad.*
- I: *Nou, dan zijn we met jouw manier van praten voor nu even klaar En dan gaan we nu verder naar een klank of eigenlijk een geluidsfragment en dat is een "r" Die ga ik je laten horen, je hoeft hem niet na te doen. Ik ga je twee fragmenten laten horen. De eerste is gewoon alleen de klank zelf en de tweede is in spraak. Dus die ga ik nu afspelen voor je.*

[fragment wordt gedeeld]

[fragment 1 speelt af]

- I: *Hoorde je die?*
- S: *Ja.*
- I: *Wil je hem nog een keer horen?*
- S: *Ja doe maar.*

[Fragment 1 speelt weer af]

- I: *Oke, dan gaan we nu verder naar het spraakfragment, dus of je weer op de r klank wil letten.*

[Fragment 2 speelt af]

- I: *Het is natuurlijk een beetje een humoristisch moment, zoals je al hoorde. Oke dus dat zijn de twee geluiden. Bij dat eerste geluid, herkende je deze r?*
- S: *Ja ik denk het wel, het was een beetje lastig, omdat je alleen maar de r hoort. Maar ja, ik herkende hem wel als de rrrruuhh [gooische r] .*
- I: *Oke, als je die eerste dus zo hoort, iemand heeft hem ook in zijn uitspraak, hij valt ook wel een beetje op. Wat voor associaties roept hij dan bij jou op?*
- S: *In het tweede fragment of de eerste?*
- I: *in het eerste fragment.*
- S: *Ja dan niet heel specifiek, maar het wordt altijd natuurlijk wat meer [gooische r] als je het ook in een zin hoort. Maar wel een beetje een kakker associatie. Een beetje, gewoon bekakt.*
- I: *En dat tweede fragment was door acteert ook gedaan, dus deze was wat overdreven: Ze doen hem heel erg "meeerrrruuuhhh", helemaal naar achter Herken je die uitspraak ook?*
- S: *Ja daar had ik wel meteen bij echt zo'n studentikoze r*
- I: *Een stuko klank?*
- S: *Ja stuko ja.*
- I: *En je hoort iemand dat zeggen en dan denk je wel die klank hoor je meestal bij studenten?*
- S: *Ja dat zou voor mij de eerste associatie zijn.*
- I: *En gewoon studenten in het algemeen of studenten hier in Leiden bijvoorbeeld of studenten in nijmegen?*
- S: *Nou, ik denk wel specifiek in Leiden, ik ben niet heel erg bekend met studenten in Nijmegen, maar ik heb het idee dat dat daar niet zo...*
- I: *Is?*
- S: *Ja, meer in de Randstad zou ik zeggen.*
- I: *Oke, die eerste r is eigenlijk een normale uitspraak en die tweede is wat overdreven: De tong gaat diep naar achter gaat. En je hebt gewoon iemand voor je voor mijn part een student die zo praat. En die "r" valt best wel op, dat is best wel duidelijk, maar zijn er ook nog andere manieren waarvan jij denkt dat zijn ook echt stuko taalgebruik ding of een klank of een letter of iets?*
- S: *Waar ik meteen aan denk is de 'o' in Vo, een beetje oooooooooeuwww, een beetje bekakt.*
- I: *Oh ja.*
- S: *Ja misschien met klinkers allebei een beetje, alles gewoon een beetje uitrekken, de klinkers een beetje uitrekken. Meeeeiiiiid, sgaaaaat.*
- I: *Ja je doet ze goed na. Nou als er zometeen nog iets anders te binnen schiet, benoem het vooral. Je hebt dus die twee r'en. Vind jij dat je de eerste r hebt in je uitspraak?*

- S: *De eerste r?*
- I: *ja*
- S: *Ja, ik denk het wel, mijn vader zei altijd tegen mij dat hij niet begreep dat hij die r had, want hij heeft die niet en mijn moeder heeft die ook niet echt.*
- I: *En toen kwam jij?*
- S: *Ja*
- I: *En vind je ook dat je die tweede hebt?*
- S: *Ja ik merk dat ik soms wel expres in die richting ga praten, nou, ook niet altijd express denk ik.*
- I: *Hij schiet er soms bij in?*
- S: *Ja, soms schemert hij er een beetje doorheen. Maar dat heb ik bijvoorbeeld ook met andere dingen, zoals met de nijmegenese zachte g, dat gebeurt soms ook wel eens zonder dat ik het expres doe.*
- I: *Nou die tweede soms en die eerste wel meer, maar hoe lang heb jij deze al? Is het recentelijk langer?*
- S: *Je bedoelt dan die eerste?*
- I: *Ja.*
- S: *Ja eigenlijk zolang ik me kan herinneren.*
- I: *En die tweede eigenlijk later?*
- S: *ja, sinds ik hier ben gaan studeren. ik ben gewoon meteen hier op mijn 18e hier op kamers gegaan. Ik denk dat ik het laatste jaar wat meer invloed heb gehad van een nogwat studentikoze vereniging heb gehad. Ook een beetje met de hair clip van marie-claire, dat dat helemaal een beetje een trend is geworden [gooische r]. En dat dan ook mee heeft geholpen, dat je daarmee gaat grappen en dat dan..*
- I: *dan wordt het ook weer onderdeel van je uitspraak.*
- S: *ja inderdaad.*
- I: *Oke, ook nog de vraag gebruiken mensen i jouw omgeving deze r klank?*
- S: *Nou, de eerste of de tweede bedoel je?*
- I: *De eerste dus.*
- S: *Ik let er zelf ook best wel vaak op, van hoe iemand praat. Maar ik merk alleen als iemand echt andere r heeft. Dus bijvoorbeeld als iemand uit limburg komt..*
- I: *Dan valt die pas op.*
- S: *Of een rollende r, die valt vaak ook wel op. Maar die is dan weer niet aan het einde van een woord bijvoorbeeld.*

- I: *Dus bij die eerste r kan je eigenlijk zeggen, hij valt niet op, maar hij zit dus wel nu in je omgeving?*
- S: *Ja, ik denk dat een groot deel van de mensen om mee heen die r hebben.*
- I: *En dat is dan voornamelijk Leiden en studenten?*
- S: *ja.*
- I: *Oke, stel je hebt weer die persoon voor je met die eerste r en je zou daar een accent aan moeten plakken, welke zou dat zijn?*
- S: *Ik heb best wel het idee dat dat abn aan het worden is. Maar ik sowieso zelf niet echt een associatie met een accent met die r Ik zou randstad zeggen dan.*
- I: *In het interview zit herhaling, dus als je denkt deze heb ik al eerder gehad. Dat doen we expres zodat je er twee keer over nadenkt en miss komen er dan toch andere antwoorden uit. Dus niet dat je denkt, dit hebben we al gehad. Dan gaan we nu weer over jouw manier van praten verder en dus hoe zou je manier van praten hebben omschreven voordat je in Leiden ging studeren?*
- S: *Mijn...?*
- I: *Manier van spreken.*
- S: *Ik denk ABN, ik heb nooit echt gemerkt dat ik heel anders sprak dan de meeste mensen om mij heen. Ik heb niet vaak dit is anders aan mijn spraak in vergelijking met anderen.*
- I: *Maar ik ga dus nu even herhalen wat jij zegt, je huidige manier van spreken is eigenlijk gewoon nog best wel hetzelfde als toen, maar wat je dus wel hebt gemerkt is dat die r toch wel wat veranderd is.*
- S: *Ja ik denk het wel een beetje, maar dat heeft nog nooit iemand tegen mij gezegd. bijvoorbeeld mijn ouders hebben dat nooit gezegd. Dus ik zit zelf ook een beetje van is dat wel echt zo.*
- I: *Beeld ik het me nu in.*
- S: *ja, ik heb zelf wel het idee dat het zo is.*
- I: *Ja het is jouw taalgebruik. Verandert zeg je wel, maar is het dan Leidser geworden?*
- S: *Ja ik vind het lastig want, wat is leids? Want als je Leids studenten leids, dan dat wel, maar echt Leienaren Leids, dat niet. Maar ik denk wel inderdaad meer Leids studentikoos.*
- I: *Maar, je hoort het niet vaak terug van anderen, maar heb jij die r bewust aangepast denk je? Of is dat inderdaad onbewust gegaan?*
- S: *Ja ik denk dan wel onbewust, vaak begint het met dat je iets bewust voor de grap doet ofzo. Of voor de grap een beetje zo gaat praten. Ja dan hoor ik mezelf praten en dan denk ik echt van "oh, nu komt het er bijna een beetje doorheen".*

- I: *Bewust voor de grap in het begin, maar uiteindelijk neem je hem wel over?*
- S: *Ja.*
- I: *Want het wordt ook in je omgeving gebruik, dus blootstelling eraan?*
- S: *Ja dat, dat min of meer mensen het ook wel voor de grap doen. Ik merk vooral als ik een verhaal aan het vertellen ben. van "oh en toen.. en weet je". Als je zo gaat praten.*
- I: *Een enthousiast gesprek en dan komt hij naar boven?*
- S: *ja voor het grappige effect.*
- I: *Heb je nog op andere manieren je spraak aangepast sinds je hier bent komen wonen of is het alleen de je opgevallen is?*
- S: *Ja ik denk het totaalpakket, ja wat ik dus net ook al zei met die "o". Allemaal een heel klein beetje wel, vaak op sommige momenten, niet altijd.*
- I: *En als je die momenten zou omschrijven wat zou die dan zijn?*
- S: *Ja gewoon met vrienden, als je aan het kletsen bent. Ja wat ik net al zei als ik een verhaal vertel.*
- I: *Dus wat je net wel had gezegd met je vader, over de r. Krijg je opmerkingen over je manier van praten van je ouders of waar je vandaan komt? Dus je vader had gezegd, dat je die r hebt, terwijl wij hem allebei niet hebben.*
- S: *Ik geloof niet dat mijn ouders hem hebben. Ze hebben hem allebei minder dan ik en ze zijn allebei niet mee opgegroeid met die r, daarom was mijn vader "hmmmm gek". Maar mijn zussen hebben die ook allebei. Dus ik denk meer dat het steeds normaler wordt.*
- I: *Ja zou ook kunnen.*
- S: *Ja*
- I: *Maar van leeftijdsgenoten waarmee je omging, kreeg je niet veel opmerkingen?*
- S: *Nee helemaal niet eigenlijk.*
- I: *Dat was ook gelijk de allerlaatste vraag.*

[Afsluitend praatje]

(20) Participant T

[Introducerend Praatje]

- I: *Wat is jouw leeftijd?*
- T: *Ik ben 20 jaar oud.*
- I: *Hoe zie je jouw geslacht?*

- T: *Man.*
- I: *Ja op deze manier hoe je het open voor mensen die het misschien anders zien.*
- T: *Ja*
- I: *Wat is jouw moedertaal?*
- T: *Nederlands en ander het Horster dialect.*
- I: *Het horsten?*
- T: *Horster.*
- I: *Horster?*
- T: *Ja, uit Horst dus. Of althans, dat is wat ik met mijn ouders praat.*
- I: *Waar kom je vandaan?*
- T: *Ik ben geboren in broekhuizenvorst en dat is een dorpje bij venlo.*
- I: *Hoelang heb je daar gewoond.*
- T: *Daar heb ik tot mijn 14e gewoond.*
- I: *En dus dan nu de volgende vraag, ben je daarna nog verhuisd?*
- T: *ja mijn ouders zijn gescheiden en toen is mijn vader naar Horst verhuisd en mijn moeder naar Lerik, wat eigenlijk gewoon een aangegroeid dorp van Venlo is.*
- I: *en dat is dan 40 km of 20 km van je originele dorp?*
- T: *minder dan 20 km*
- I: *En dan waar woon je nu?*
- T: *ja ik woon nu in Leiden.*

[grapje onder ons]

- I: *oke, dan gaan we nu iets meer focussen op jouw taalgebruik, dus hoe jij praat. En dus ook de eerste vraag is, vind jij dat je een accent hebt of een bepaald dialect spreekt?*
- T: *Ik spreek wel een dialect...*
- I: *Ja dat Horster Dialect.*
- T: *ja, maar dat spreek ik voornamelijk alleen met mijn broertje en mensen uit die regio zelf. Hier praat ik niet met dat dialect. Ja ik heb wel een accent denk ik, ik hoor het vooral vaak meer van anderen dan dat ik zelf er super bewust van bent. Maar het is vooral dat als je dan met mensen praat van "oh ja waar kom jij dan vandaan" en dan is het zo "ja ik kom uit limburg".*
- I: *Ja en hoe zou je dat accent dan omschrijven zelf?*

- T: *Ja zachte g natuurlijk, dat is wel iets waar je dan op aangesproken wordt, maar verder heb ik niet het gevoel dat het heel erg wordt benadrukt op andere dingen. het is voornamelijk de zachte g.*
- I: *Ja, wat vind je van jouw accent?*
- T: *ik ben er natuurlijk niet neutraal over, ik vind het best wel een grappig accent. Het heeft meestal ook wel iets, niet om mee te koketteren, maar wel iets wat jou jezelf maakt. Een ding dat je hier dus niet deelt met anderen.*
- I: *Een onderdeel van je zijn, van je identiteit?*
- T: *Ja ik denk het ergens wel, niet chauvinistisch. Maar niet dat ik denk, dit is echt beter dan de rest*
- I: *Maar je had het net al genoemd, je hoort wel van anderen dat je een accent hebt, "waar kom je vandaan? Niet van hier?".*
- T: *Ja die Leidse r die horen we niet.*
- I: *Nee precies en wat voor mensen zijn dat vooral?*
- T: *Ja eigenlijk alle soorten en maten, dus het maakt niet zoveel uit.*
- I: *En dat hoor je voornamelijk wel in leiden hier?*
- T: *Nou ja gewoon in de randstad, je eigenlijk zodra je buiten noord oost brabant bent denk ik.*
- I: *Dus dan wordt het wel de vraag "waar kom je vandaan"*
- T: *Ja zo van "oh ja waar kom jij eigenlijk vandaan?"*
- I: *Ja en "ik hoor dat je anders praat"*
- T: *Ja precies.*
- I: *En dan zeggen anderen: "ik hoor dat je een accent hebt" of anders praat. Wat vinden zij daarvan?*
- T: *Ik heb niet echt het gevoel...*
- I: *Of ze vinden er niets van, dat kan ook.*
- T: *Ja ik denk niet echt dat er echt dat er zwaar oordeel op ligt ofzo.*
- I: *Maar heb je wel eens opmerkingen gehad erover of niet?*
- T: *Jawel voor de grap.*
- I: *en waar neigen die opmerkingen dan naar?*
- T: *ja een pseudo interpretatie van. Dus dat ze echt het zuid limburgse accent dan zo op gaan zetten. Of zeggen, oh ja je bent eigenlijk onze reserve belg. De hele trein stereotypes die dan revue passeert.*
- I: *ze horen jou en gelijk is dat een aanleiding om...*

T: Nou ja niet direct, het ligt er natuurlijk een beetje aan wat voor een band je met die persoon hebt. of het ter sprake komt.

I: Dus meer in vriendenkringen?

T: Ja.

I: Daar krijg je wel dit soort grapjes

T: Ja en die moeten ook gewoon kunnen.

I: Ja, ik vraag het alleen. Ik geef zelf geen oordelen over wat mensen doen.

T: Pas als de recording is gestopt.

I: ja precies, dan...

T: Ja inderdaad.

I: Dus wel grappen, maar redelijk positieve of eigenlijk vrij weinig opmerkingen? Ze merken op dat je hier niet vandaan komt. Maar heb je ook negatieve ervaringen hier in randstad gebied met jouw accent gehad?

T: Nou tot op heden niet.

I: Nou dat is ook wel fijn om te horen.

T: ja toch.

I: Oke, dan gaan wij nu naar een geluidsfragment beluisteren. En dat is een r klank, en het zijn twee fragmenten.. En dan doen we eerst deze.

[Fragment 1 speelt af]

I: Oke, deze heb je nu gehoord, zometeen speel ik hem nog een keer af. dit is dus een r, heb je al iets van dit herkend?

T: de rrr?

I: Ik doe hem nog wel een keer.

[Fragment 1 speelt weer af]

T: Ja ik vind hem wel raar te beoordelen zonder een geheel woord erbij. Maar ik denk wel dat dit zeg maar een wat randstedelijke r is, aangezien deze dus iets minder uitgesproken is. Misschien iets uit Utrecht.

I: dan vraag ik eerst nog even twee andere vragen en dan doen we de uitspraak. Dus als je hem zo hoort, dan denk je utrecht, maar zijn er nog andere associaties die bij je opkomen als je hem zo hoort?

- T: rrrrrruuuhh, ja
- I: ja hij is een beetje uit context natuurlijk.
- T: ja ik probeer hem nu echt in een woord te zetten. Hij zou net zo goed leids kunnen zijn, maar dan wat minder gearticuleerd [doet een volks r na]. Maar het is meer dat je die hier bij ons in limburg zo niet tegenkomt.
- I: Nee, als het goed is ook niet nee.
- T: Ja, het zou wel een goede grap zijn.
- I: ja zo van "nee dat was dus wel een limburgse r, wat is dit nou weer voor gelul!"
- T: ja inderdaad
- I: oke dan doen we nu de spraak, deze is ook wel een beetje grappig.

[Tweede fragment speelt af]

- T: oh ja.
- I: Zestien keer, rrrruuuuhhhh [doet fragment na], gaat een beetje naar achter. Het is ook wel een type vrouw wat je nu hoort, maar als je dus iemand voor je hebt man/vrouw, maakt niet uit en die zegt dan idd "keer" Wat voor associaties krijg je daar dan bij? Als je hem zo hoort.
- T: Ja natuurlijk ook met wat er gezegd werd, daar zit natuurlijk ook wel weer een stereotype aan verbonden. Ja mag ik hem nog een keer luisteren?
- I: ja dat mag

[fragment 2 speelt weer af]

- T: ja, wat ik hier een beetje hoor is een typische karikatuur van die minerva grietjes die dan op hun bootje met een flesje wijn zitten die over gisteravond aan het bijpraten zijn en de wijn gebruiken om hun kater te verbergen.
- I: ja goed specifiek beeld. Ja dat roept het wel een beetje op. Heb je nog andere associaties of is dit wel het beeld wat het teweeg brengt?
- T: Ja dit is het denk ik het beeld wat ik er bij heb.
- I: En deze is wat moeilijker, maar stel je hebt dus die meisjes op de boot die wijn aan het drinken zijn om hun kater te verhullen, hebben die meisjes, of mannen kunnen ook die klank hebben, nog andere manieren van spreken of uitspraak, in hun manier van praten, die er voor jou uitspringen of die je hebt opgemerkt als je ze wel eens gehoord hebt of gezien?

- T: *ik vind de r natuurlijk, daar kan ik me, het zou een beetje overdreven zijn om me er groen en grijs aan te ergeren, maar dat is wel z'on trigger. Dat ik denk van "oh nee". Zodra ze een zin beginnen, de eerste lettergreep van de zin effe een aanzetje opgeven. Zodat hij daarna rolt, weet je wel. Als dat een beetje sense maakt?*
- I: *Ja wat jij ervaart.*
- T: *Het is wel een beetje het stereotype wat ik heb geschilderd, dit is niet echt een stereotype waar ik vaak mee in aanraking kom. Dus die reken ik niet tot die .*
- I: *Nee klopt, daarom is het ook een stereotype, want meestal bestaan deze ook niet echt. ze zijn meestal niet heel fijn.*
- T: *nee inderdaad.*
- I: *vind jij dat jezelf deze r hebt?*
- T: *Nee, daar ben ik best wel zeker van dat ik hem niet heb.*
- I: *Oke, dus je hebt hem zelf niet, maar heb je wel mensen in je omgeving die hem wel hebben?*
- T: *in mindere mate denk ik wel.*
- I: *Dus een mildere variant?*
- T: *ja*
- I: *wat voor mensen?*
- T: *ja dat kunnen studiegenoten zijn, zodra je rotterdam natuurlijk niet meegerekend, maar zodra je dan in de randstad komt, zit die r vaak toch al een beetje erin.*
- I: *Maar hij is er wel.*
- T: *ja, maar meestal niet zo extreem.*
- I: *Nee, dit waren natuurlijk ook actrices die heel erg, heel errrrg [doet fragment na]*
- T: *ja een beetje hetzelfde als acteurs limburgs nadoen.*
- I: *Ja die doen dan ook extra die klanken die erg opvallen.*
- T: *ja echt, ik moest wel cringen toen ik flikken maastricht keek, maar hoe heet ze die actrice? Die die hoofdrol speelt, toen zij een keer zie "wir koemen ut maastrich".*
- I: *maar ze spreken toch de hele show geen maastrichts?*
- T: *Nee maar, ze moest hem toch nog effe bewijzen dat ze zogenaamd uit maastricht kwam of dat dus imiteerde. Volgens mij keek ik met mijn vader op de bank en die hoorde ik toen wel al een beetje...*
- I: *cringen?*
- T: *ja cringen en vloeken, zo van ja dat moet ook weer.*
- I: *Moet weer nagedaan worden*

T: Maar hetzelfde is andersom, dan heb je acteurs die helemaal niet zo super goed zijn. Die dan helemaal in limburg uitgebreid breed uitgemeten worden. ZO van "wow ja", wacht hoe heet ie, Hij heet stapel van de achternaam.

T/I: ik wou zeggen huub stapel? [tegelijk met andere spreker]

T: ja die komt die bij ons van Venlo, ook op de omroep Venlo, wow huub stapel gaat dit doen.

I: Hij is limburgse yay!

T: hij komt bij ons uit de stad, wow!

I: wow, vet cool

T: T zelfde met Chantal Janzen.

I: Ja maar die hoor je niet meer.

T: Nee, Twan Huys hebben ze ook goed hun best op gedaan.

I: Ja die heeft nog wel een beetje een zachte g.

T: Ja inderdaad, maar het accent is best wel weg.

I: Maar die r die je hoorde die associeer jij wel met de randstad? Maar heb je ook nog een bepaald accent of dialect?

T: Dat daar bij past?

I: ja, en dan mag je gewoon in eigen woorden zeggen het nog wat accent.

T: Het is volgens mij heel erg een persiflage van wat het gooische accent moet voorstellen. dus als je het ergens zou moeten plaatsen dan zou ik zeggen het gooi. Ik zou het geen aspect van een dialect noemen.

I: dan zijn we met deze r klank wel weer klaar En dan gaan we nu weer verder naar jouw taalgebruik. En vooral hoe je voor en na je studie klink. Hoe zou je je manier van praten omschrijven voordat je hier ging studeren?

T: Ja dat is een lastige, ik sprak wel meer dialect en minder nederlands. Waar ik voornamelijk Nederlands moest praten was op de middelbare school en dat was alleen tegen leraren.

I: Kwam die leraar dan ook gewoon uit limburg of?

T: Ja hij kwam uit Limburg, hij sprak alleen wel op informele momenten dialect met ons.

I: Oke, interessant

[Dwalen af naar taalgebruik van docenten in Limburg]

T: ik heb er niet echt een analyse op losgelaten, denk ook niet dat er superveel in dat anderhalve jaartje dat ik hier nu woon echt is veranderd.

- I: *Maar in vergelijking met voordat je hier kwam en nu je hier bent, zijn daar nog dingen in verandert? Je praat nu veel meer...?*
- T: *Ja ik praat nu veel meer Nederlands, ik heb nog steeds wel limburgismen die wij dan wel gebruikte. Dan wist iedereen wat je bedoelde, dan is iedereen weer met "he wat bedoel je?"*
- I: *Dus de lokale uitdrukkingen die we hier niet hebben leiden dan tot miscommunicatie?*
- T: *Ja klopt.*
- I: *Ja dat heb ik zelf ook ervaren.*
- T: *En verder heb ik niet het gevoel dat ik mijn dialect ben verleerd als ik terug naar mijn ouders ga. Het is wel dat ik het nu iets beter spreek en dat ik mijzelf wat wegwijs heb gemaakt in het standaard nederlands. Dus ik kan mijzelf nu wel beter uitdrukken daarin, nou was het daarvoor ook wel prima.*
- I: *Maar toch minder vaak gebruikt?*
- T: *ja*
- I: *Dus je gebruikt het nu meer aangezien hier woont, maar heb jij ook dingen in je spraak van waar jij denkt dat is toch wel veranderd of aangepast in vergelijking met hiervoor?*
- T: *Ja ik denk dat de studententaal wel meer kunnen analyseren. Eerst was het gewoon een adtje doen en nu wordt het al snel een bak trekken. Maar dat is dan ook omdat mijn broertje hier ook studeert, dat we wel eens grapjes maken over "hertjes". Dus ik denk dat dat het meest is veranderd en ook datgene is wat ik meest heb overgenomen.*
- I: *van hier studeren?*
- T: *Ja*
- I: *En ook specifieke uitspraken? Bepaalde dingen duidelijker bent gaan uitspreken? Ja dit is neutraal, hoe zuidelijker je komt hoe minder wordt uitgesproken in een woord, kijk maar naar frans, daar spreken ze het einde bijna nooit uit.*
- T: *Ja dan denk ik eigenlijk niet, maar ik heb er ook niet super actief op gelet om een verandering te constateren. Dat vind ik wel lastig.*
- I: *Dat kan, dus vooral studententaal heb je wel echt overgenomen? Daar zit je nu toch meer in?*
- T: *Ja inderdaad, dat dat toch meer mijn de facto vocabulaire is geworden.*
- I: *Dus als je dus terug naar je ouders gaat dan horen zij geen verschil?*
- T: *nee*
- I: *Ze zeggen niet wat klink je leids?*
- T: *Nee dat heb ik nog niet gehoord, maar mijn vader zou me er ook direct op...*
- I: *pakken?*

- T: ja, ik had zelf zo'n periode toen ik net naar de basisschool ging, daar moest dus ook alles in het Nederlands. Dus daar was ik heel erg nederlands aan het spreken en toen begon ik ook thuis nederlands te spreken. Toen zijn mijn vader en moeder, vooral mijn vader, nog wel campagne begonnen.*
- I: een contra revolutie.*
- T: ja de contra reformatie, zo van "jongens dit gaat te ver". Mijn vader wilde wel dat ik dat behield of meekreeg.*
- I: Dus de enige opmerking die je hier krijgt is dat je uit limburg komt, ze merken het op. Het gaat niet verder dan dat?*
- T: ja, inderdaad ja.*

[Afsluiting Interview]